

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

SEBECHLEBY

TEXTOVÁ ČASŤ

Objednávateľ: **OBEC SEBECHLEBY**
Odborne spôsobilá osoba na obstarávanie
ÚPD a ÚPP: Ing. Pavel Bugár
 č. registrácie 264
Zhotoviteľ: Ing. arch. Anton Supuka
 autorizovaný architekt SKA
 LANDURBIA B. Bystrica
Č. zákazky: 2/2013
Dátum: Júl 2015

SPRACOVATEĽSKÝ KOLEKTÍV

Hlavný riešiteľ: Ing. arch. Anton Supuka

**Urbanizmus, architektúra,
kultúrne dedičstvo, občianska
vybavenosť, demografia,
bytová výstavba, rekreácia,
výroba, ochrana prírody
a tvorba krajiny:** Ing. arch. Anton Supuka

Dopravný systém: Ing. Karol Slivkanič

Energetika a telekomunikácie: Ing. Pavel Hrivnák

Vodné hospodárstvo: Ing. Miroslava Supuková

Plynofikácia a vykurovanie: Dušan Slašťan

Ekologická stabilita: RNDr. Iveta Bohálová
Mgr. Veronika Škojcová

Poľnohospodárska pôda: Ing. Miroslava Supuková

Počítačová grafika: Ing. arch. Ivan Supuka

OBSAH

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	5
B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	8
C. ZÁVÄZNÁ ČASŤ	82
D. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE	99
A ZÁKLADNÉ ÚDAJE	5
A. 1 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši	5
A. 2 vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	7
A. 3 údaje o súlade riešenia územia so zadaním	7
B RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU	8
B.1. vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis	8
B.2. väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	10
B.3. základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	21
B.4. riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie riešeného územia obce do systému osídlenia	27
B.5. návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	28
B.6. návrh funkčného využitia územia obce	29
B.7. návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie	30
B.8. vymedzenie zastavaného územia obce	34
B.9. vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	34
B.10. návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami	38
B.11. návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení	39
B.12. návrh verejného dopravného a technického vybavenia dopravný systém obce energetika a telekomunikácie vodné toky a vodné hospodárstvo	51
B.13. koncepcia starostlivosti o životné prostredie	70
B.14. vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	74
B.15. vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu, napr. záplavové územie, územie znehodnotenú ťažbou	75
B.16. ochrana poľnohospodárskej pôdy /vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov/	75
B.17. komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	80

C. ZÁVÄZNÄ ČASŤ	82
C1. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia na funkčné a priestorovo homogénne jednotky a v nadväznosti na okolité územie	82
C2. Určenie prípustných, obmedzujúcich a vylučujúcich podmienok využitia plôch, intenzity ich využitia	85
C3. Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia	90
C 4. Zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia územia	90
C 5. Zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability, vrátane plôch zelene	92
C 6. Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie	92
C 7. Vymedzenie zastavaného územia obce a hraníc medzi súvisle zastavaným územím, územím určeným na zastavanie a ostatným územím obce	93
C 8. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území	94
C 9. Plochy na verejnoprospešné stavby, na vykonania delenia a sceľovania pozemkov, na asanáciu a na chránené časti krajiny	96
C 10. Určenie území pre ktoré je potrebné obstarat' územný plán zóny	97
C 11. Zoznam verejnoprospešných stavieb	97
C 12. Schéma záväznej časti a verejnoprospešných stavieb	98

D. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE	99
----------------------------	----

GRAFICKÄ ČASŤ

1. Širšie vzťahy	M 1:50 000
2a. Priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia	M 1:10 000
2b. Priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia	M 1: 5 000
3. Verejné dopravné a technické vybavenie a verejnoprospešné stavby	M 1: 5 000
4. Ochrana prírody a tvorba krajiny	M 1:10 000
5a. Perspektívne použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske využitie	M 1:10 000
5b. Perspektívne použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske využitie	M 1: 5 000

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.1. HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

A.1.1. ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI A SPRACOVATEĽOVI ÚPD

- Obstarávateľ územnoplánovacej dokumentácie:

Obec Sebechleby, Sebechleby 1, 962 66 Sebechleby

- Osoba spôsobilá na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie:

Ing. arch. Pavel Bugár, č. registrácie 264, Sládkovičova č. 74, Banská Bystrica

- Spracovateľ územnoplánovacej dokumentácie:

Ing. arch. Anton Supuka, LANDURBIA, autorizovaný architekt SKA, č. registrácie 0863AA, Na Graniari 22, Banská Bystrica

A.1.2. DÔVODY OBSTARANIA ÚPD

Obec Sebechleby, napriek štatútu významnej národopisnej lokality nemala doteraz spracovanú a schválenú ucelenú územnoplánovaciu dokumentáciu s pokrytím celého územia obce.

V zmysle § 11 stavebného zákona treba riešiť koncepciu územného rozvoja, uskutočňovať rozsiahlu novú výstavbu a umiestniť verejnoprospešné stavby; treba tiež premietnuť trasy nadradenej dopravnej a technickej vybavenosti celoštátneho a medzinárodného významu.

Z dôvodu zabezpečenia pripravenosti územia pre urbanistický, sociálny a ekonomický rozvoj obce a pre vytvorenie podmienok využitia jej rekreačných, turistických a kultúrno-poznávacích možností sa obec rozhodla zabezpečiť spracovanie komplexného územnoplánovacieho dokumentu.

Územný plán vychádza z analýzy priorít Národného environmentálneho akčného programu, v rámci sektora starostlivosti o prírodu a krajinu a územný rozvoj, pričom konkrétne nadväzuje na:

- Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.
- Vyhlášku MŽP č. 55/2001 Z. z.

A.1.3. HLAVNÉ CIELE A PROBLÉMY PRE RIEŠENIE ÚPN

Životné a obytné prostredie obce je dlhodobou negatívne ovplyvňované znečisťovaním jednotlivých zložiek životného prostredia a absenciou častí obslužnej a technickej vybavenosti.

Medzi základné problémy s požiadavkami na ich riešenie patria:

- dobudovanie zásobovania pitnou vodou
- nevybudovaná verejná kanalizácia
- problémový prieťah hlavnej cesty centrom obce
- environmentálne záťaž starých nelegálnych skládok komunálneho odpadu
- poľné hnojiská bez izolácie
- vodná erózia pôdy

- absencia sprievodnej a sídelnej zelene
- nevhodná architektúra stavieb v tradičnom prostredí
- dislokácia plôch pre plánovanú novú bytovú výstavbu (IBV a HBV)
- výrobné priestory a transformácie bývalého poľnohospodárskeho družstva

Cieľom spracovania doteraz absentujúcej komplexnej územno-plánovacej dokumentácie obce je založenie informačného systému a riešenie zlepšenia stavu všetkých problémových zložiek životného prostredia.

Obec Sebechleby je významnou národopisnou lokalitou s výhodnou polohou na turistických trasách medzi juhom Slovenska a Maďarskom a rekreačnými krajinnými celkami Vysokých a Nízkych Tatier a Slovenského raja. V rámci mikroregiónu banskoštiavnická s jeho kultúrnym dedičstvom má dobré predpoklady, aby sa rekreácia a cestovný ruch stali jej významnými hospodárskymi aktivitami.

- Ako priorita je pre rozvoj obce stanovená obytná funkcia sídla s doplnkovou funkciou rekreačnou a ochrannou – v lokalitách samostatných častí v jeho území obce.
- V zastavanej časti obce v **Sebechleboch** sú najväčšie predpoklady pre rozvoj obytnej, hospodárskej a vybavenostnej funkcie sídla.
- V časti **Mladá Hora** je územie vhodné pre vinohradníctvo, rekreačné aktivity spojené s pobytom pri vode a športovým zázemím nielen pre obyvateľov obce, ale aj pre širšie okolie.
- Časť **Stará Hora** je územím ochrany kultúrno - historického dedičstva celoslovenského významu a predstavuje lokalitu s prioritou ochrany zachovaných hodnôt pôvodných vinohradníckych domčekov v harmonickej kompozícii s prírodným a krajinným prostredím.

A.1.4. CHRONOLÓGIA SPRACOVANIA JEDNOTLIVÝCH ETÁP ÚPN

1. Sumarizácia podkladov a **prípravné práce** realizované v II. polroku 1997.
2. Interdisciplinárny **terénny prieskum** a fotografická dokumentácia prebehli v letných mesiacoch roku 1998.
3. **Prieskumy a rozbor** riešeného územia expedované obstarávateľovi ÚPD v roku 1999.
4. **Sociologická anketa** (súčasť P+R) zostavená a vyhodnotená v roku 1999.
5. **Územné a hospodárske zásady** pre ÚPN obce spracované v 05/1999. Schvaľovací proces uzavretý v 10/1999. Obecné zastupiteľstvo schválilo Územné a hospodárske zásady 14. 10. 1999 uznesením číslo 27/1999.
6. **Miestny územný systém ekologickej stability** riešený v období roka 2000.
7. **Krajinoekologický plán spracovaný v roku 2014.**
8. **Územný plán obce Sebechleby – koncept riešenia spracovaný v roku 2014**
9. **Súborné stanovisko vrátane zadania** (Územné a hospodárske zásady) doplnené na základe výsledkov prerokovania konceptu schválilo Obecné zastupiteľstvo uznesením č. 26/2014 o dňa 4. novembra 2014.
10. **Návrh územného plánu obce Sebechleby** - spracovaný v januári 2015

A.2 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU, AK EXISTUJE

Obec Sebechleby nemá schválený územný plán obce.

Obec a viaceré časti obce boli v predchádzajúcom období riešené územnoplánovacou dokumentáciou pre sídlo Sebechleby a pre jeho pamiatkovo chránenú lokalitu Stará Hora. Táto dokumentácia nebola schválená a od jej spracovania uplynulo 12 rokov.

A.3 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA SO ZADANÍM A SO SÚBORNÝM STANOVISKOM Z PREROKOVANIA KONCEPTU ALEBO NÁVRHU, AK SA NEVYPRACOVAL KONCEPT

Riešenie je v súlade so schváleným zadaním – Územnými a hospodárskymi zásadami pre spracovanie Územného plánu obce Sebechleby. Vzhľadom na časový odstup od schválenia tohto dokumentu bolo zadanie doplnené o aktuálne skutočnosti. Na základe výsledkov prerokovania konceptu došlo k zmene zadania. Súborné stanovisko vrátane zmeny zadania sa predložilo na schválenie Obecnému zastupiteľstvu obce Sebechleby v súlade s § 21 ods. 7 stavebného zákona.

Upravené „Zadanie územného plánu obce Sebechleby“ bolo schválené uznesením Obecného zastupiteľstva obce Sebechleby č. 24/2014 zo dňa 04.11.2014.

Koncept Územného plánu obce Sebechleby bol riešený v súlade so zadávacím dokumentom, ktorého požiadavky a podmienky pre riešenie koncepcie rozvoja obce Sebechleby boli doplnené a upravené podľa vyhodnotenia pripomienkového konania a stanoviska Okresného úradu Banská Bystrica, odboru výstavby a bytovej politiky, č. OU-BB-OVBP1-2014/026963-MA zo dňa 02.09.2014.

Koncept územného plánu obce Sebechleby bol vypracovaný v dvoch variantoch, pozostával z textovej a grafickej časti v rozsahu podľa Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z.

Zhodnotenie variant riešenia:

- Variant „A“ predstavuje reálne podmienky rozvoja obce s dôrazom na rozvoj bývania formou individuálnej výstavby rodinných domov (IBV) s doplnkovou formou o viacbytových domoch (HBV). Pozemky pre rozvoj IBV sú z veľkej časti vo vlastníctve obce a proces získavania zostávajúcej časti pozemkov pre obec intenzívne prebieha. Doplnenie bývania formou HBV je riešené na obecnom pozemku pri existujúcich bytových domoch v zastavanej časti obce.
- Variant „B“ kladie dôraz na rozvoj bývania v hromadnej forme HBV na pozemkoch, ktoré nie sú vo vlastníctve obce. Tak isto pozemky pre formu IBV sú súkromnými pozemkami a bude problém ich od súčasných vlastníkov získať. Výhodou tohto variantu je, že výstavba je riešená na menej kvalitnej poľnohospodárskej pôde. Spoločné riešenie v oboch variantoch je návrh enviroparku, založené na zistených zásobách geotermálnej vody.
- Variantne je riešený ďalší rozvoj areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva. Variant „A“ navrhuje ťažisko v živočíšnej výrobe s obmedzením počtu chovaných zvierat a s doplnkovými aktivitami menších výrobných firiem v priemyselnej výrobe. Variant „B“ navrhuje celý areál premeniť na priemyselný park, s využitím existujúcich objektov a dostavbou nových.
- Rozvoj rekreácie a vinohradníctva je riešený invariantne s využitím existujúcich zariadení a objektov, s rozšírením možnosti dostavby vinohradníckych domčekov v časti Mladá Hora.
- Na základe vyhodnotenia pripomienok z prerokovania konceptu bol pre návrh vybraný variant "A"
- Alternatívne je riešené zásobovanie úžitkovou a pitnou vodou, vzhľadom na limitovanú výdatnosť existujúceho vodného zdroja južne od obce. I. alternatíva rieši zásobovanie obytnej zóny obce, občiansku vybavenosť a administratívu s existujúceho zdroja zvýšením akumulácie. Výrobné areály a chaty pri nádrži rieši získaním vlastných zdrojov vody vŕtaním studní a vybudovaním vlastných vodojemov. II. alternatíva rieši zásobovanie obytnej aj výrobnej zóny obce využitím vodného zdroja pri Mladej Hore, vybudovaním vodojemu

a vodovodu medzi časťou Mladá Hora a obcou. Cieľom urbanistického návrhu je vytvorenie optimálnych podmienok pre územný, technický a ekonomický rozvoj obce pri rešpektovaní kultúrnohistorických, priestorových, kompozičných a sociálnoekonomických daností a zásad trvalo udržateľného rozvoja.

Pri vypracovaní návrhu Územného plánu obce Sebechleby boli zohľadnené požiadavky:

1. v základnej koncepcii funkčného využívania a priestorového usporiadania vychádzať z prvého variantu konceptu riešenia územného plánu obce Sebechleby (Variant "A") bez lokality 4b. pre výrobu + služby, ktorá bola preradená do výhľadu ako rezervné plochy,
2. rešpektovať zadávací dokument pre spracovanie Územného plánu obce Sebechleby, v znení jeho zmien, ktoré sú uvedené v prílohe č. 2 tohto stanoviska,
3. rešpektovať záväznú časť nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ktorou je Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj,
4. aktualizovať citácie všeobecne záväzných predpisov, pokiaľ došlo k ich zmene alebo novelizácii,
5. rešpektovať rozhodnutia obstarávateľa o stanoviskách a vyjadreniach dotknutých orgánov štátnej správy, právnických i fyzických osôb uvedené v tabuľkovom prehľade „Vyhodnotenie stanovísk a pripomienok ku konceptu Územného plánu obce Sebechleby“, ktoré je prílohou č. 1 tohto stanoviska,
6. v záväznej časti určiť, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny a vymedziť hranice riešeného územia jednotlivých zón.

Návrh Územného plánu obce Sebechleby obsahuje textovú a grafickú časť, rozsah a obsah podľa vyhlášky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Grafická časť je vypracovaná v skladbe a mierke výkresov:

1. výkres širších vzťahov M 1: 50 000,
- 2a., 2b. komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia M 1:10 000 a M 1: 5 000,
3. výkres riešenia verejného dopravného vybavenia a verejného technického vybavenia obce + verejnoprospešné stavby M 1: 5 000,
4. výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability M 1: 10 000,
- 5a., 5b. výkres vyhodnotenia dôsledkov navrhovaného stavebného rozvoja a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde (perspektívne použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske využitie) M 1: 10 000 a M 1:5 000.

B. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

B.1. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

Sebechleby sú významnou národopisnou lokalitou, nachádzajúcou sa v jednej z ôsmich vinohradníckych oblastí na Slovensku. Je ňou modrokamenská oblasť, ktorá sa rozprestiera v kotlinách na južných svahoch Krupinskej planiny a Slovenského Rudohoria.

Riešené územie patrí v územnosprávnej organizácii k väčším sídlam lokálneho významu v okrese Krupina v Banskobystrickom kraji. Územie obce predstavuje 3042 ha v nadmorskej výške od 195-604 m n.m. Sídlo pozostáva z troch zastavaných častí: vlastná obec Sebechleby a jej lokality Mladá Hora a Stará Hora.

Obec Sebechleby je napojená na dopravnú sieť SR cestou I. triedy č. 51, ktorá je napojená v križovatke s cestou I. triedy č. 66 (v Hontianskych Nemciach) s nasmerovaním na okresné a krajské centrá Krupina, Zvolen, Banská Bystrica, Levice a Nitra.

Riešeným územím je územie obce Sebechleby. Územie obce Sebechleby pozostáva z jedného katastrálneho územia, ktorým je katastrálne územie Sebechleby. Územie od roku 1996 spadá administratívne do okresu Krupina, vyšším územným celkom je Banskobystrický kraj.

Obec Sebechleby je sídelným útvarom skladajúcim sa zo štyroch funkčne i architektonicky odlišných častí:

Sebechleby - CENTRUM

Táto časť je vymedzená hranicou zastavaného územia /k 1. 1. 1990/, t.j. zastavaným územím, ktoré už v súčasnosti nezodpovedá skutočnému zastavanému územiu. Hranicou riešeného územia je preto vymedzené územie sídla vrátane novo zastavaných plôch a hospodárskeho dvora. Na juhu je hranica vedená vedľa toku a rozširuje hranicu IBV. Zo západu pričleňuje celý športový areál a cintorín. Od cintorína je vedená smerom na sever súběžne s poľnou cestou. Na severe siaha do priestoru terénneho zlomu, odkiaľ pokračuje po hraniciach pozemkov IBV až k školskému areálu, v závere pred vstupom do obce nadväzuje na hranicu hospodárskeho dvora.

Sebechleby - MLADÁ HORA

Táto časť zaberá skutočne zastavané územie pôvodných i nových objektov vinohradníckych domčekov a pivníc s príľahlými vinohradmi, Rekreačné zariadenie Mladá Hora – (areál bývalého rekreačného zariadenia OZ KOVO v súčasnosti v súkromných rukách), plochu vodnej nádrže spolu s Belujským potokom a ich záujmové priestory.

Hranica riešeného územia vedie na juhu paralelne v smere hrádze vodnej nádrže nad poľnohospodárskym areálom, ďalej k východu pokračuje po línii okraja ornej pôdy až k viniciam. Na severe zaberá riešené územie celú plochu zastavaného územia osady Mladá Hora, vrátane areálu rekreačného zariadenia a plochu viníc na kopci Hôrka medzi nimi. Západná hranica sleduje účelové komunikácie po vrstevnici nad trvalým trávnyim porastom a cez nelesnú drevinnú vegetáciu tak, že zachytáva celé záujmové územie Belujského potoka a vodnej nádrže.

Sebechleby - STARÁ HORA

Táto časť je vymedzená celým územím pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry, vrátane ochranného pásma, ktoré je tvorené pásom o šírke 200 m okolo hranice pamiatkovej rezervácie.

Hranica pamiatkovej rezervácie prebieha smerom od východu po južnej strane osady po prístupovej ceste od obce Sebechleby až po kaplnku. Odtiaľ po hraniciach parciel pôvodnej zástavby sa lomí smerom severným až po úvraťovú cestu smerujúcu na západ od osady. Obchádza po hraniciach parciel posledné pivnice na severe a otáča sa k juhovýchodu po ceste vedúcej do polí. Na východnom okraji sa napája na úvraťovú cestu, po ktorej smeruje východným okrajom osady až po prístupovú cestu, kde sa hranica uzatvára. Plocha územia je cca 40 ha.

Sebechleby - MAJER

Táto lokalita sa nachádza v južnej časti riešeného územia. Jedná sa o bývalý majer orientovaný na živočíšnu aj rastlinnú výrobu. Pozostáva z niekoľkých výrobných a obytných budov. V súčasnosti sú bývalé ustajňovacie objekty schátralé až zdeštruované. Vyžaduje si komplexnú rekonštrukciu a nové funkčné využitie.

Lokalita MLYN

Nachádza sa južne od centra obce pri Belujskom potoku. Pôvodne sa tu nachádzal mlyn, ktorý je zaniknutý a na jeho mieste je zrealizovaná rekreačná chata. S ďalším rozvojom lokality sa neuvažuje.

Sebechleby je malebná rázovitá obec, patriaca do takmer zabudnutej časti Slovenska - Hontu. Leží uprostred neporušenej panenskej prírody na území Krupinskej planiny. Pre lepšiu orientáciu - Sebechleby ležia v strede, v srdci pomyselného trojuholníka miest Banská

Štiavnica, zapísanej v listine svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, históriou preslávenej Krupiny a nemenej známeho kúpeľného mestečka Dudince.

Sebechleby sú preslávené nielen bohatou históriou, živým folklórom a zvykmi, ale aj srdečnou pohostinnosťou a pracovitosťou miestnych ľudí. Bývalé mestečko Sebechleby sa nachádza na juhovýchodnom úpätí Štiavnických vrchov v údolí Belujského potoka.

Nadmorská výška v chotári sa pohybuje od 195 do 604 m n. m. Cez prechádza kruh 48° 16' 30'' severnej zemepisnej šírky a 18° 57' 30'' východnej zemepisnej dĺžky. Chotár obce hraničí s Belujom, Ladzanmi, Drážovcami, Šipicami, Hontianskymi Tesármí, Domaníkmi, Hontianskymi Nemcami. Jeho dĺžka je 10 500 m a šírka 4 750 m. Na juh je chotár otvorený a len na severe je uzavretý výbežkami Štiavnických vrchov, ktoré ho chránia pre studenými vetrami.

Sebechleby sú cestou I/51 rozdelené:

- na Horný koniec, v ktorom sa nachádza Fenedyng, Vršok, Budín, Žabokrek,
- a na Dolný koniec s úzkou ulicou pri Trojici, Bátovskej, Zadnou a Jahodovou ulicou.

Obec má celkovú výmeru 3 042 ha. Z toho je:

- 1 058 ha ornej pôdy,
- 611 ha trvalých trávnatých porastov,
- 39 ha záhrad a ovocných sádov,
- 33 ha vodných plôch,
- 50 ha zastavaných plôch,
- 77 ha sú ostatné plochy.

Najdôležitejšími činiteľmi, ktoré určujú klimatický ráz obce, sú teplota vzduchu a zrážky.

Prvým ukazovateľom teplotných pomerov je ročný priemer teploty vzduchu, ktorý tu dosahuje 8 °C. Priemerné januárové teploty dosahujú -3 až -4 °C. Najvyššie teploty pripadajú na júl. Priemerné teploty vzduchu vtedy dosahujú 19 °C. Z dôvodu členitosti terénu sa na území obce vyskytujú inverzie. Výskyt mrazov charakterizujú tzv. mrazové dni, ktorých priemerný počet v oblasti býva až 120. Mrazy zvyčajne nastupujú v prvom októbrovom týždni, mimoriadne aj skôr. Relatívna vlhkosť vzduchu v oblasti je veľmi premenlivá. Hodnoty priemernej ročnej relatívnej vlhkosti vzduchu dosahujú až 75%.

Druhým najdôležitejším činiteľom pri vytváraní rázu klímy obce sú zrážky. Ich priemerný ročný úhrn na území dosahuje hodnoty 600 až 700 mm.

Obcou Sebechleby preteká potok Beluj. Nachádza sa tu 12 - hektárová vodná nádrž - Sebechleby, ktorá bola uvedená do prevádzky v roku 1974, a ktorej hlavným účelom je akumulovať dostatočné množstvo vody pre zavlažovanie pozemkov v území obce a v okolí. Ďalším účelom je transformácia povodňovej vlny, športové rybárstvo a zabezpečenie minimálneho zostatkového prietoku v Belujskom potoku. Vedľajšou funkciou je využitie na rekreačné účely.

Podrobný popis manipulácie v čase povodní a v čase nebezpečenstva vzniku povodní je zdokumentovaný v platnom manipulačnom poriadku vodnej stavby v kap. 5.1.4. Manipulačný poriadok VD Sebechleby je záväzný materiál.

B. 2. VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

Väzby vyplývajúce z územného plánu regiónu, ktorým je Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj, schválený uznesením vlády SR č. 394 z 9.6.1998, ktorého záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády SR č. 263/1998 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov (Zmeny a doplnky 2014 schválené uznesením Zastupiteľstva BBSK č. 27/2014, ktorým sa

vyhlasuje záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2014 – nadobudla účinnosť dňa 16.1.2015).

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.1. podporovať v strednej časti Slovenskej republiky, v záujme vytvorenia celoštátne homogénneho a medzinárodne konkurenčného sídelného prostredia, rovnomerne rozložený systém osídlenia miest a vytvorenie vzájomného prepojenia žilinsko-martinského a banskobystricko-zvolenského ťažiska osídlenia s tým aby sa v južnej časti Slovenska podporilo vytvorenie lučenecko-rimavskosobotského ťažiska osídlenia.

1.2. podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria terciárne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemia, tak pre príslušný regionálny celok hierarchickým systémom pozostávajúcim z nasledovných skupín centier

1.2.6. podporovať rozvoj centier štvrtej skupiny: Filakovo, Krupina, Tornaľa, Žarnovica, Dudince, Hnúšťa, Hriňová, Nová Baňa, Poltár, Tisovec,

1.4. podporovať rozvoj ťažísk osídlenia

1.5. podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí.

1.6. podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry

1.6.3. podporovať ako rozvojové osi tretieho stupňa:

- krupinskú rozvojovú os: Zvolen – Krupina – Šahy – hranica s Maďarskou republikou,

1.7. v oblasti rozvoja vidieckeho priestoru a vzťahu medzi mestom a vidiekom

1.7.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrno- historických a urbanisticko-architektonických daností,

1.7.2. zachovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,

1.7.3. pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať a rešpektovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,

1.7.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrámi podporou výstavby verejného dopravného a technického vybavenia obcí tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie s urbánnym prostredím a dosahovali skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,

1.7.5. vytvárať ekonomické a územnotechnické podmienky pre zachovanie charakteristického rozptýleného osídlenia v južnej a centrálnej časti územia Banskobystrického kraja ako špecifického a rovnocenného typu sídelnej urbanistickej štruktúry Slovenska.

1.8. v oblasti rozvoja cezhraničnej spolupráce – vytvárať nadnárodnú sieť spolupráce medzi jednotlivými regiónmi, mikroregiónmi, mestami a obcami, s využitím väzieb jednotlivých sídiel a sídelných systémov v euroregiónoch a ďalších oblastiach cezhraničnej spolupráce.

2. V oblasti hospodárstva

2.1. vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území vrátane zariadení na nakladanie s odpadmi a považovať ich za prioritný podnet pre jeho komplexný rozvoj,

2.1.2. podporovať prednostné využívanie existujúcich priemyselných a poľnohospodárskych areálov formou ich rekonštrukcie, revitalizácie a zavádzaním nových technológií, šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať

2.1.3.1 podporovať rozvoj priemyselných parkov a technologických parkov v mestách Banská Bystrica, Krupina, Lučenec, Nová Baňa, Poltár, Žarnovica, a v obciach Hliník nad Hronom, Kriváň, Vígľaš, Tomášovce, Malý Krtíš,

2.2. poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

2.2.1. rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond, podporovať jeho využívanie v celom jeho rozsahu a poľnohospodársku pôdu v kategóriách zodpovedajúcich pôdno-ekologickej rajonizácii a typologicko-produkčnej kategorizácii, v súlade s platnou legislatívou

2.2.2. v chránených územiach zavádzať osobitný režim hospodárenia (chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, ochranné pásma vodárenských zdrojov) v zmysle platnej legislatívy,

2.2.3. v národných parkoch a v ich ochrannom pásme a v chránených krajinných oblastiach uprednostňovať poľnohospodárstvo s výrazným ekologickým účinkom a s prioritným cieľom udržania biodiverzity a trvalo udržateľného rozvoja územia,

2.2.4. pri využívaní lesných pozemkov uplatňovať funkčnú diferenciáciu územia aj v závislosti od stupňa ochrany a kategórie chráneného územia v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny, v národných parkoch vyhlasovať len lesy osobitného určenia a ochranné lesy, existujúce hospodárske lesy podľa možnosti prekategORIZOVAŤ na lesy osobitného určenia,

2.2.5. v chránených územiach uplatňovať ekologické princípy hospodárenia,

2.2.6. zalesniť pôvodnými, stanovištne vhodnými druhmi drevín poľnohospodársky nevyužiteľné pozemky, ak súčasne nepredstavujú biotop chránených druhov rastlín, alebo živočíchov a ak tým nie sú ohrozené záujmy ochrany prírody v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny, a vykonať ich prevod do lesných pozemkov,

2.2.7. zosúladiť stav evidencie pozemkov s ich skutočným stavom – prevod zalesnených nelesných pozemkov do lesných pozemkov,

2.2.8. vytvárať podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva, prioritne v horských oblastiach s podporou tradičného pastevného odchovu hospodárskych zvierat, v súlade s ochranou životného prostredia a zdravou výživou,

2.2.9. vytvárať podmienky pre obnovu trvalých trávnych porastov v súlade s udržaním ekologickej stability územia a zachovania krajinného rázu,

2.2.10. stabilizovať výmeru najkvalitnejších pôd a ich ochranu uskutočňovať ako ochranu hospodársko-sociálneho potenciálu štátu aj ako súčasť ochrany prírodného a životného prostredia.

2.3. priemysel, ťažba a stavebníctvo

2.3.1. pri rozvoji priemyslu podporovať a uprednostňovať princíp rekonštrukcie, sanácie a intenzifikácie využívania existujúcich priemyselných zón, areálov a plôch, prípadne aj objektov,

2.3.2. podporovať rozvoj súčasnej odvetvovej štruktúry priemyselnej výroby s orientáciou najmä na sústavnú modernizáciu technologických procesov a zariadení šetriacich prírodné zdroje, ktoré znížia množstvo vznikajúcich odpadov a znečisťovanie životného prostredia, prípadne budú odpady zhodnocovať, znižovanie výrobných nákladov a energetickej náročnosti výroby, zvyšovanie miery finalizácie, kvality a úžitkových parametrov výrobkov,

2.3.3. utvárať územnotechnické predpoklady na:

a) rozvoj priemyselnej a stavebnej výroby a ťažby nerastov v okresoch Banská Štiavnica, Krupina, Revúca, Rimavská Sobota a na elimináciu jednostrannej orientácie výroby v okrese Detva tak, aby bola v súlade s existujúcimi podmienkami prírodného aj urbanizovaného prostredia a s demografickou situáciou v okresoch,

2.3.4. ťažbu nerastov realizovať pri zohľadnení zdôvodnených potrieb v takom rozsahu, takým spôsobom a na takých miestach, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na životné prostredie, režim podzemných vôd a aby tým neboli ohrozené záujmy ochrany prírody (predmet ochrany v danom území),

2.3.5. rešpektovať chránené ložiskové územia, ložiská nevyhradených nerastov a určené dobývacie priestory na území Banskobystrického samosprávneho kraja, s možnosťou ich revízie ak boli spresnené ich bilančné zásoby.

2.4. regionálny rozvoj

2.4.1.1 vytvárať územno-technické podmienky na budovanie priemyselných parkov, vedecko-technologických parkov a priemyselných zón,

2.4.1.2 priemyselné a technologické parky a priemyselné, výrobné a technologické zón s predpokladanou výmerou nad 25 ha realizovať len v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou regiónu,

2.4.2. na budovanie priemyselných parkov prednostne využiť areály nefunkčných priemyselných zón a objektov,

2.4.4. vytvárať územno-technické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania,

2.4.5. podporovať rozvoj výroby a služieb založených na využití domácich zdrojov,

2.4.6. rezervovať územie pre priemyselné parky, pre ktoré bolo spracované environmentálne hodnotenie.

2.4.7. diverzifikovať odvetvovú a ekonomickú základňu miest a regiónov a podporovať v záujme trvalej udržateľnosti malé a stredné podnikanie,

2.4.8. zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním výkonnej technickej a dopravnej infraštruktúry,

2.4.9. zabezpečiť v záujme rozvoja vidieka v horských a podhorských oblastiach so sťaženými prírodnými podmienkami primeranú životnú úroveň a zlepšenie kvality života vidieckeho obyvateľstva prostredníctvom podpory vybraných centier s využitím ich prírodného, demografického a kultúrno-historického potenciálu v prospech rozvoja vidieckych oblastí.

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

3.1. Usmerňovať vytváranie funkčno-priestorového systému cestovného ruchu kraja v súlade s Regionalizáciou cestovného ruchu SR. Uplatňovať navrhnutú štruktúru druhov a foriem turizmu a jeho priestorových a funkčných jednotiek. Ako nový článok systému akceptovať turistické centrá, turistické aglomerácie a turistické parky

3.1.1. vypracovať a konsenzuálne prijať Generel cestovného ruchu v Banskobystrickom samosprávnom kraji, ako základného dokumentu rozvoja aktivít a tvorby manažmentu cestovného ruchu, obsahujúceho rozvojové a urbanistické štúdie regiónov cestovného ruchu:

- č. 12. Ipeľského

- 13. Gemerského

pre podrobnejšie usmernenie tých častí územia, o ktorých nepojednáva záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v regulatívoch 3.1.2. až 3.1.7.

3.1.2. podporovať vypracovanie a schválenie legislatívnych noriem zameraných na manažment cestovného ruchu v SR na všetkých úrovniach – od celoštátnej až po jednotlivé obce,

3.1.3. rešpektovať navrhnuté územné členenie na regióny a subregióny cestovného ruchu,

3.1.5. podporovať a aktívne riešiť spoluprácu a koordináciu územného rozvoja cestovného ruchu v územiach v okolí hraníc susediacich samosprávnych krajov pri vytváraní

- turisticko-rekreačného zázemia liečebných kúpeľov :

- Dudince – Šahy – Santovka,

3.1.6. pre dosiahnutie strategického cieľa a špecifických cieľov rozvoja cestovného ruchu v kraji je v plánovaní a regulácii územného rozvoja potrebné za prioritné považovať:

- mototuristické trasy:

- tranzitná Sever – Juh (Krakov – Banská Bystrica – Budapešť),

3.2. Udržiavať a skvalitňovať podmienky a vybavenosť pre krátkodobú vnútromestskú a prímestskú rekreáciu:

3.2.1. zabezpečiť ochranu plošného rozsahu existujúcej verejnej zelene a parkov v sídlach a budovaním nových plôch zelene zabezpečiť zvyšovanie jej podielu na jedného obyvateľa a kvality životného prostredia,

3.2.2. regulovať zmeny funkčného využívania záhradkárskych a chatových osád,

3.2.3. podporovať vytváranie pohybových, relaxačných a vedomostno-poznávacích aktivít v záujmových územiach miest,

3.3. utvárať územno-technické predpoklady na rozvoj všetkých aktuálnych foriem domácej a medzinárodnej turistiky v sídlach a rekreačných útvaroch modernizáciou existujúcej a budovaním novej obslužnej, relaxačnej a športovej vybavenosti v zastavanom území a nadväzujúcich priestoroch, na významných medzinárodných a regionálnych cestných trasách kraja a na cykloturistických trasách všetkých kategórií.

3.4. Rozvíjať komplexnosť a kvalitu vybavenosti všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu

3.4.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia a jeho okolia,

3.4.2. nové zariadenia a služby v lokalitách rekreácie a cestovného ruchu mimo zastavaných území miest a obcí, umiestňovať prednostne do už zastavaných lokalít,

3.4.3. priestor voľnej krajiny využívať predovšetkým na športové, relaxačné, poznávacie a iné pohybové aktivity,

3.5. Zvyšovať kvalitu vybavenosti jestvujúcich stredísk cestovného ruchu na území národných parkov a veľkoplošných chránených území prírody len v súlade s ekologickou únosnosťou dotknutých a nadväzujúcich lokalít

3.5.1. zariadenia a služby umiestňovať prednostne do ich zastavaného územia,

3.5.2. návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúladovať s požiadavkami štátnej ochrany prírody.

3.6. Rozvoj vybavenosti pre rekreáciu a turizmus v nových, doteraz neurbanizovaných lokalitách a v strediskách cestovného ruchu umožniť len v súlade so schváleným programom, alebo plánom rozvoja obce, mesta, alebo regiónu a len na základe schválenej územnoplánovacej dokumentácie. Na územiach s 3. až 5. stupňom ochrany a v územiach európskeho významu podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, nezakladať nové lokality a strediská rekreácie, športu a turizmu.

3.8. Viazť lokalizáciu služieb zabezpečujúcich proces rekreácie a turizmu prednostne do *zastavaného územia* sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok.

3.10. Vytvárať podmienky pre rozvoj špecifickej vybavenosti centier cestovného ruchu nadregionálneho a regionálneho významu:

3.10.1. Ipeľský región CR (12) – Krupina, Veľký Krtíš, Dolná Strehová, Filakovo, Poltár, Kokava nad Rimavicou,

3.12. pri rozvoji rekreácie a turizmu na území chránených území a ich ochranných pásiem rešpektovať návštevný poriadok príslušného chráneného územia, platný v čase prípravy a realizácie rozvojových zámerov.

3.14. podporovať vznik a rozvoj miestnych kúpeľov na základe využitia špecifík daného územia.

3.15. Vytvárať územno-technické podmienky pre realizáciu cykloturistických trás regionálneho, nadregionálneho a celoštátneho významu, pri súčasnom rešpektovaní *zákona* o ochrane prírody a krajiny.

3.16. Využiť bohatý kultúrno-poznávací potenciál územia na rozvoj poznávacieho a rekreačného turizmu.

3.17. Zabezpečiť podmienky pre vytvorenie komplexného informačného systému regiónu ako neoddeliteľnej súčasť rozvoja cestovného ruchu a informovanosti o atraktivitách Banskobystrického kraja, pri súčasnom rešpektovaní zákona o ochrane prírody a krajiny.

3.18. podporovať rozvoj všetkých druhov turizmu v súlade s ochranou prírody a krajiny.

3.19. Vo všetkých existujúcich a navrhovaných strediskách cestovného ruchu zabezpečiť dobudovanie a projektovú prípravu a realizáciu kompletnej technickej infraštruktúry s osobitným zreteľom na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v dostatočnom množstve a zodpovedajúcej kvalite.

3.21. Podporovať rozvoj krátkodobej a prímestskej rekreácie obyvateľov mestských sídiel.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

4.1. Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.

4.2. Podporovať zabezpečenie primeranej právnej ochrany všetkých existujúcich a navrhovaných chránených území a území zaradených do sústavy NATURA 2000.

4.3. Rešpektovať návrhy na začlenenie územia Krupinskej planiny, Poiplia, Kremnických vrchov, Balockých vrchov a Drienčanského krasu do kategórie chránená krajinná oblasť a maloplošných chránených území v kategóriách národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok.

4.4. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území chránených podľa zákona o ochrane prírody a krajiny diferencovaný spôsob hospodárenia a uprednostňovať biologické a integrované metódy ochrany územia,

4.4.1. rešpektovať prioritnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov nachádzajúcich sa vo vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórie národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka a prírodná pamiatka,

4.4.2. rešpektovať hlavnú biologickú, ekologickú a environmentálnu funkciu lesov s druhoradým, alebo podradným drevoprodukčným významom, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia mimo časti lesov pod vplyvom imisíí zaradených do pásiem ohrozenia a lesy vo všetkých vyhlásených a navrhovaných chránených územiach kategórií chránený areál, národný park a v územiach vymedzených biocentier,

4.5. Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.

4.7. Uplatňovať pri hospodárskom využívaní území začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky ustanovené platnou legislatívou:

4.7.1. zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny pre kategórie a stupne ochrany chránených území,

4.7.2. zákonom o lesoch

4.7.3. zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pre poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),

4.7.4. medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná: „Poiplie“ (lokalita Ramsarského dohovoru) a „Biosférická rezervácia Poľana“ (Program UNESCO „Človek a biosféra“),

4.7.6. vylúčiť budovanie MVE a ďalších priečných prekážok na úsekoch tokov nachádzajúcich sa na územiach siete NATURA ,

4.7.7. vylúčiť umiestňovanie veterných elektrární v chránených územiach (v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny) a na územiach sústavy NATURA.

4.8. Zosúladať trasovanie dopravnej a technickej infraštruktúry s prvkami ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť ich vhodným trasovaním, prípadne budovaním funkčných ekoduktov.

4.9. Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (znečisťovanie prostredia, eutrofizáciu, fragmentáciu krajiny, šírenie invázných druhov organizmov, bariérový efekt dopravných koridorov a priečných prekážok v tokoch...).

4.10. Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, osobitne chrániť poľnohospodársku pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia a osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti (produkčné sady a vinice).

4.11. zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovu funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej.

4.12. Zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehy vrátane brehových porastov a lemov, zvýšiť rôznorodosť príbrežnej zóny (napojenie odstavených ramien, zachovanie sprievodných brehových porastov) s cieľom obnoviť integritu a zabezpečiť priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov s prioritou udržiavania biodiverzity a vitality brehových porastov vodných tokov.

4.13. zabezpečovať zvýšenie ekologickej stability a obnovu biologickej rozmanitosti v územiach krajinných segmentoch a narušeným prírodným a životným prostredím.

4.14. Podporovať ťažbu nerastov len v územiach kde sa pri realizácii ťažby nepredpokladajú jej negatívne dopady na životné prostredie, vznik environmentálnych záťaží, záujmy ochrany prírody a krajiny, terénny reliéf a súčasnú krajinnú štruktúru. Podporovať len takú ťažbu nerastov, ktorá nepoužíva technológiu kyanidového lúhovania.

4.15. Zabezpečiť ochranu všetkých vodných zdrojov v rozsahu ich vymedzených ochranných pásiem na území kraja využívaných na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

5.1. Rešpektovať pamiatkový fond a kultúrne dedičstvo, vo všetkých okresoch Banskobystrického kraja predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie pamiatkových území pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón, pamiatkových objektov a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, vrátane ich vyhlásených ochranných pásiem, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

5.4. Utvárať podmienky na ochranu pamiatkového fondu a spolupracovať s orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu pri záchrane, obnove a využívaní nehnuteľných kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a ich ochranných pásiem v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov:

5.4.1. rešpektovať v plnom rozsahu existenciu pamiatkových území – pamiatkových rezervácií vedených v registri na Pamiatkovom úrade Bratislava SR:

Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Kremnica, **Sebechleby**, Špania Dolina, Štiavnické Bane,

5.4.5. podporovať iniciatívu obcí na vytváranie a odborné vedenie evidencie pamätihodností jednotlivých obcí ako významného dokumentu o kultúrnom dedičstve a histórii špecifických regiónov na území Banskobystrického kraja.

5.5. zabezpečiť osobitnú pozornosť a zvýšenú ochranu evidovaným, známym a predpokladaným archeologickým náleziskám a lokalitám, v súlade s ustanoveniami zákona NR SR c. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu.

5.6. Podporovať dodržiavanie zásad ochrany pamiatkových území na území historických jadier miest a obcí nepodliehajúcich ochrane pamiatkového fondu zo zákona, ako aj v častiach územia so zachovanou historickou urbanistickou štruktúrou a historickým stavebným fondom.

5.8. Podporovať ochranu

- hodnotných objektov a zachovaných urbanistických štruktúr miest a obcí z obdobia 19. a 20. storočia,
- hodnotných architektonicko-urbanistických celkov lokalizovaných mimo zastavaného územia sídiel z obdobia 19. a 20. storočia.

5.10. Podporovať obnovu a zachovanie urbanisticky a architektonicky hodnotných areálov kalvárií, ako výrazného krajinnno-urbanistického prvku územia v súčasnej krajinskej štruktúre.

5.11. Vytvárať podmienky pre ochranu a obnovu objektov pamiatkového fondu vo voľnej krajine (objektov hradov, kaštieľov a ich ruín) pri zachovaní ich pamiatkových hodnôt ako súhrnu významných historických, krajinných, spoločenských, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných, alebo umelecko-remeselných hodnôt. Vytvárať podmienky pre obnovu pamätihodností miest a obcí vo voľnej krajine ako nenahraditeľných prvkov pre zachovanie cieľovej kvality krajiny a historických panorám v krajine v súlade s Európskym dohovorom o krajine,

5.12. Rešpektovať typické formy a štruktúry osídlenia charakterizujúce jednotlivé špecifické regióny kraja vo vzťahu k staviteľstvu, ľudovému umeniu, typickým formám hospodárskych aktivít a väzbám s prírodným prostredím, v súlade so súčasnou krajinnou štruktúrou v jednotlivých regiónoch a s ustanoveniami Európskeho dohovoru o krajine.

5.13. Uplatňovať a rešpektovať typovú a funkčnú charakteristiku sídiel mestského, malomestského a rôznych foriem vidieckeho osídlenia vrátane typického rozptýleného osídlenia strednej a južnej časti územia kraja.

5.14. rešpektovať pri rozvoji územia význam a hodnoty jeho kultúrno- historických daností v nadväznosti na všetky zámery v sociálno-ekonomickom rozvoji.

5.15. Podporovať spracovanie pasportizácie historických krajinných štruktúr na území Banskobystrického kraja a vypracovanie manažmentu ich ochrany a využívania s cieľom ich ochrany a prezentácie.

5.16. V súlade s platnou legislatívou požadovať v podrobnejších dokumentáciách miest a obcí na území Banskobystrického kraja rešpektovanie zásad ochrany pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a areálov národných kultúrnych pamiatok a ich ochranných pásiem, na zachovanie údržbu a regeneráciu:

- historického pôdorysu a parcelácie,
- objektovej skladby,
- výškového a priestorového usporiadania objektov,
- charakteristických pohľadov, siluety a panorámy,
- archeologických nálezísk a ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt pamiatkového územia.

5.17. Nové trasy nadradenej dopravnej infraštruktúry (cesty R, cesty I. triedy) a nadradenej technickej infraštruktúry (celoštátneho a regionálneho významu) navrhovať a realizovať, pokiaľ je to priestorovo možné, mimo pamiatkového územia pamiatkových rezervácií a pamiatkových zón a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok.

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

6.1. v oblasti rozvoja cestnej infraštruktúry

6.1.2.1 vybudovať novú trasu rýchlostnej cesty R3 v úseku hranica so Žilinským samosprávnym krajom – Kremnica – Šášovské Podhradie – Zvolen – Krupina – Šahy,

6.1.2.2 vybudovať súbežnú cestu s R3 v úseku hranica Nitrianskeho kraja – Krupina – Dolné Breziny pre dopravu vylúčenú z R3;

6.1.2.3. úseky, kde nová trasa R3 opúšťa trasu pôvodnej cesty I/66 rekonštruovať a využiť pre trasu súbežnej cesty s R3,

6.1.14. rekonštruovať cestu I/51 v úseku hranica Nitrianskeho kraja - **Sebechleby** - Hontianske Nemce,

6.1.23. preferovať vedenie cestných trás zaťažených intenzívnou dopravou mimo zastavaného územia obcí, územia evidovaných vodných zdrojov a ich ochranných pásiem, pripravovaných vodných diel a chránených území, vytvárať podmienky pre postupnú realizáciu tunelových úsekov navrhovaných dopravných trás v horských úsekoch,

6.1.29. výstavbu rýchlostných ciest a preložiek cestných úsekov (obchvatov ciest I.- II. triedy) realizovať podľa naliehavosti najmä v závislosti od intenzity dopravy a požiadaviek ochrany prírody a životného prostredia v intravilánoch miest a obcí v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou obcí,

6.1.34. pri riešení trasovania a realizácii súbežných trás rýchlostných ciest (R1, R2, R3, R7), využívať predovšetkým formu rekonštrukcií a smerových úprav existujúcich trás ciest I., II. a III. triedy,

6.3.4. v strediskách rekreácie a cestovného ruchu riešiť sieť heliportov pre pohotovostné lety leteckej záchrannej služby, ostatných rýchlych zásahov a taxislužby.

6.7. Pri investičných zámeroch v okolí rýchlostných ciest rešpektovať v zmysle platnej legislatívy ich stanovené ochranné pásma.

6.8. Rekonštrukciu zariadení dopravnej infraštruktúry nachádzajúcich sa alebo prechádzajúcich cez pamiatkové územia realizovať v súlade s ustanoveniami zákona o ochrane pamiatok. Návrh nových zariadení dopravnej infraštruktúry, pokiaľ je to priestorovo možné, realizovať mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

7.1. vodné hospodárstvo

7.1.1. rezervovať priestor pre výhľadový hlavný prívod pitnej vody a súvisiace stavby pre jednotlivé oblastné a skupinové vodovody Stredoslovenskej odárenskej sústavy,

7.1.4. dokončiť rozostavané čistiarne odpadových vôd,

7.1.6. rezervovať priestor na výhľadové vybudovanie skupinových kanalizačných systémov,

7.1.9. rezervovať priestor pre výhľadové malé vodné nádrže, poldre a stavby súvisiace s ochranou pred povodňami a transformáciou povodňovej vlny podľa Plánov manažmentu povodí a schválených ÚPN obcí,

7.1.10. zabezpečiť vypúšťanie komunálnych odpadových vôd výstavbou verejnej kanalizácie s ČOV (prípadne iné vhodné spôsoby odvádzania komunálnych odpadových vôd)) v aglomeráciách od 2.000 - 10.000 ekvivalentných obyvateľov, ktoré nemajú vybudovanú verejnú kanalizáciu, a v aglomeráciách menších ako 2.000 EO, v ktorých je vybudovaná verejná kanalizácia bez primeraného čistenia do 31.12.2015 v súlade s platnou legislatívou, ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu a kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd,

7.1.11. postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s ČOV za rozvojom verejných vodovodov

b) prioritnou výstavbou kanalizácií s ČOV v obciach ležiacich v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, ochranných pásmach prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov, prípadne v ich blízkosti,

c) výstavbou čistiarní odpadových vôd v rozhodujúcich zdrojoch znečistenia,

d) výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV,

7.1.12. v súlade s Plánmi manažmentu povodí zabezpečiť ochranu pred povodňami realizáciou preventívnych technických a biotechnických opatrení v povodiach, ktoré spomalia odtok vôd z povodia do vodných tokov, výstavbu retenčných nádrží a poldrov, ochranných hrádzí, protipovodňových línií a zariadení na prečerpávanie vnútorných vôd, úpravu vodných tokov a ich nevyhnutnú opravu a údržbu,

7.1.13. v zmysle platnej legislatívy zabezpečiť stanovenie rozsahu inundačných území tokov a pri ich využívaní rešpektovať ustanovenia platnej legislatívy o ochrane pred povodňami,

7.1.14. akceptovať pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v súlade s platnou legislatívou o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, pásma ochrany vodárenských zdrojov v súlade s vodným zákonom, pásma ochrany prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov v súlade so zákonom o prírodných liečivých vodách, prírodných liečivých kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o regulácii v sieťových odvetviach,

7.1.15. rešpektovať Plány manažmentu povodia, základných nástrojov na dosiahnutie cieľov vodného plánovania v správnych územiach povodí (čiastkových povodí Hron, Ipeľ, Slaná), ktoré určujú úlohy:

- v oblasti nakladania s povrchovými a podzemnými vodami s cieľom ich udržateľného využívania,

- na zlepšovanie stavu útvarov povrchovej a podzemnej vody vrátane vodných ekosystémov,

- na zabránenie ďalšieho zhoršovania stavu vôd a zabezpečenie ich dobrého stavu,

- pri ochrane pred povodňami a na zabránenie škodlivých účinkov vôd,

7.1.16. koordinácia Plánov manažmentu povodia čiastkového povodia Ipeľa s Maďarskou republikou v rámci medzinárodného povodia, vyplývajúca zo Smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady ustanovujúcej rámec pre činnosť Spoločenstva v oblasti vodnej politiky (RSV), ktorá nevníma vodu len ako zdroj vody na uspokojovanie potrieb spoločnosti, ale i ako biotop pre živočíchy a rastliny závislé na vode, a predstavuje ochranu všetkých druhov vôd a ochranu vodných ekosystémov, suchozemských ekosystémov a mokradí závislých na vode realizáciou opatrení na dosiahnutie cieľov do roku 2015,

7.1.17. pri zabezpečovaní zásobovania obyvateľstva pitnou vodou uprednostniť zásobovanie pitnou vodou z podzemných zdrojov pred vodárenskými nádržami a povrchovými zdrojmi pitnej vody,

7.1.18. odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd v rekreačných oblastiach, kde to terénny reliéf neumožňuje inak, zabezpečiť budovaním tlakových kanalizačných systémov.

7.2. zásobovanie elektrickou energiou

7.2.11. pri budovaní, plánovaní a rekonštruovaní nadzemného elektrického vedenia používať také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov podľa platnej legislatívy o ochrane prírody a krajiny,

7.2.12. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných elektrických vedení a transformačných staníc v zmysle platnej legislatívy.

7.3. zásobovanie plynom a teplom

7.3.1. prednostne využívať zemný plyn na zásobovanie lokalít teplom, s cieľom znížiť miestnu záťaž znečistenia ovzdušia,

7.3.2. ekologizovať výrobu a spotrebu tepla a podľa možností využívať miestne zdroje energie,

7.3.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných plynovodov, teplovodov a produktovodov,

7.3.4. rešpektovať ochranné pásmo ropovodných potrubí - 300 m na obidve strany od krajného potrubia,

7.3.5. podporovať rozvoj využívania obnoviteľných zdrojov energie (biomasy, slnečnej, veternej a geotermálnej energie), ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, s uprednostnením sídiel bez perspektívy zásobovania zemným plynom,

7.3.6. optimalizovať územné vedenie trás potrubných vedení strategických surovín v súlade s rozvojom ropného a plynárenského priemyslu s cieľom udržať a posilniť strategicky dôležité postavenie regiónu z pohľadu medzinárodných tranzitov a obchodu v Európe,

7.3.7. presadzovať uplatnením energetickej politiky SR, regionálnej energetickej politiky a využitím kompetencií miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla a tam kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,

7.3.8. podporovať v oblastiach s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov pre potreby obyvateľov a služieb,

7.4. pošta a telekomunikácie

7.4.1. dokončiť výstavbu základnej siete informačného systému Slovenskej pošty Bratislava – Nitra – Košice a pripojenie okresných a poverených pôšt na túto sieť,

7.4.2. rezervovať priestor pre výhľadové trasy diaľkových optických káblov,

7.4.3. v priestorovom usporiadaní rešpektovať určené ochranné pásma a bezpečnostné pásma jestvujúcich a navrhovaných telekomunikačných vedení v zmysle platnej legislatívy.

7.5. Návrh nových zariadení technickej infraštruktúry pokiaľ je to priestorovo možné, realizovať mimo pamiatkových území a ochranných pásiem pamiatkových území a nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, v súlade so zásadami ich ochrany v zmysle zákona o ochrane pamiatkového fondu.

7.6. Odpadové hospodárstvo

7.6.1. budovať integrovaný systém nakladania s odpadmi v zmysle návrhov v smernej časti územného plánu, vytvárať vhodné územno-technické predpoklady pre rozvoj a budovanie potrebnej kapacity zariadení na znehodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,

7.6.2. v podrobnejších dokumentáciách, napríklad v územných plánoch obcí, zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s budovaním systému na triedenie, recykláciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov,

7.6.3. navrhnuť lokality pre výstavbu regionálnych zariadení na termické zhodnocovanie alebo zneškodňovanie nebezpečných odpadov a nie nebezpečných odpadov v rámci priemyselných zón alebo priemyselných parkov.

8. V oblasti sociálnej infraštruktúry

8.1. školstvo

8.1.1. vytvárať územno-technické predpoklady na dostupnosť stredných škôl a ich zariadení, vysokých škôl so zreteľom na sociálne, hospodárske geografické špecifiká kraja,

8.1.3. pri lokalizácii zariadení stredného školstva zohľadniť charakter demografickej, sociálnej a ekonomickej štruktúry územia a vytvárať optimálnu štruktúru stredných škôl a študijných a učebných odborov korešpondujúcu s trhom práce s prihliadnutím aj na občanov zo sociálne slabých alebo znevýhodnených skupín,

8.1.5. podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškolovacích zariadení na území regiónu, zabezpečiť efektívne prepojenie celoživotného vzdelávania obyvateľov kraja s potrebami miestneho a regionálneho trhu práce aktívnym zapojením škôl, vzdelávacích inštitúcií,

zamestnávateľov, profesijných združení a komôr, samosprávy do implementácie a vytvorenia centier učenia sa,

8.1.6. podporovať vznik vyšších odborných škôl poskytujúcich vyššie pomaturitné vzdelávanie v oblastiach vyžadujúcich podporu regionálneho rozvoja.

8.2. zdravotníctvo

8.2.1. vytvárať územno-technické predpoklady na rovnomerné pokrytie územia zariadeniami základnej zdravotnej starostlivosti, jej zameranie postupne preorientovať na prevenciu a na včasnú diagnostiku závažných ochorení,

8.2.3. podporovať malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, predovšetkým v oblastiach vzdialenejších od sídelných centier,

8.3. sociálna pomoc

8.3.1. rozširovať sieť a štruktúru zariadení sociálnej starostlivosti a sociálnych služieb podľa potrieb okresov paralelne s narastaním podielu občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov v dôchodkovom veku, ako aj občanov so zdravotným postihnutím, najmä občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,

8.3.2. vytvárať územno-technické predpoklady na zriaďovanie resocializačných stredísk na poskytovanie starostlivosti občanom po skončení liečby v zdravotníckom zariadení na liečbu drogových závislostí v okresoch so zvýšeným výskytom drogových závislostí,

8.3.3. podporovať vybrané zariadenia sociálnej starostlivosti na regionálnej úrovni.

8.3.4. podporovať vytvorenie siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti a starostlivosti o dlhodobu chorých a zdravotne ťažko postihnutých.

8.4. kultúra

8.4.1. vytvárať územnotechnické podmienky na rovnomerné pokrytie územia zariadeniami kultúrnych služieb a tým zvýšiť ich dostupnosť vo všetkých lokalitách kraja,

8.4.2. rozširovať sieť a štruktúru kultúrnych zariadení podľa potrieb okresov, ako neoddeliteľnej súčasti infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu,

8.4.3. podporovať inštitucionálny rozvoj a aktivity mimovládnych organizácií a záujmových združení v oblasti kultúry,

8.4.4. podporovať tvorivé a vzdelávacie aktivity obyvateľstva, prepojiť ponuky kultúrnych inštitúcií na výchovne– vzdelávací program škôl.

9. V oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

9.1. Podpora realizácie národných, regionálnych a lokálnych programov zameraných na znižovanie produkcie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, ich podrobné rozpracovanie a realizácia v podmienkach Banskobystrického kraja, realizovať a implementovať všetky environmentálne programy a následne ich premietnuť do dokumentácii na nižších úrovniach.

9.2. Plniť opatrenia vyplývajúce zo schválených programov na zlepšenie kvality ovzdušia a akčných plánov na zlepšenie kvality ovzdušia v oblastiach riadenia kvality ovzdušia Banskobystrického kraja a opatrenia vyplývajúce z Programu hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2007-2013.

9.3. Ochranu vôd realizovať v zmysle platnej legislatívy ako

9.3.2. ochranu vodárenských tokov a ich povodí podľa vyhlášky MP SR č. 525/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú vodárenské toky, ich povodia a vodohospodársky významné toky

9.3.3. ochranu vodárenských zdrojov podľa § 32 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách

9.3.4. ochranu prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd podľa § 65 zákona NR SR č. 277/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov

9.3.5. ochranu vôd v citlivých oblastiach,

9.3.6. ochranu vôd v zraniteľných oblastiach,

9.3.7. ochranu pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov podľa § 35 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách, zabezpečením prijateľnej úrovne ochrany podľa Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe (príloha č. 5 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách),

9.3.8. zabezpečiť minimálne dvojstupňové čistenie komunálnych odpadových organicky znečistených priemyselných odpadových vôd vypúšťaných do povrchových tokov v súlade s kvalitatívnymi cieľmi povrchových vôd a limitnými hodnotami ukazovateľov znečistenia v zmysle platnej legislatívy,

9.3.9 rešpektovať platnú legislatívu ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu a podrobnosti o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.

9.6. Vytvárať vhodné stimulačné nástroje na podporu separovania, recyklácie a celkového znižovania produkcie odpadu na území kraja, podporovať zavádzanie „BAT“ technológií v procese riadenie odpadového hospodárstva na úrovni kraja.

9.7. Zabezpečiť postupnú, k životnému prostrediu šetrnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadu a sanáciu resp. minimalizáciu dopadov starých environmentálnych záťaží, s uprednostnením lokalít s významom z hľadiska udržania kvality a ekologickej stability územia.

9.8. V rámci prípravy a spracovania novej územnoplánovacej dokumentácie regiónu zhodnotiť optimálnu lokalizáciu pre umiestnenie zariadenia, resp. zariadení na zneškodňovanie odpadu zo zdravotníckych zariadení umiestnených na území Banskobystrického kraja.

9.9. Pri posudzovaní územnotechnických podmienok a projektovej príprave nových trás a zariadení dopravnej infraštruktúry zhodnotiť kvalitu územia a zabezpečiť jeho trvalú ochranu v ich okolí pred hlukom, infrazvukom a vibráciami v zmysle platnej legislatívy.

9.10. V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, určiť stupeň radónového rizika.

9.11. Pri spracovaní nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie rešpektovať ochranné pásma pohrebísk v súlade s platnou legislatívou.

11. V oblasti záujmov obrany štátu

11.1. Rešpektovať existujúce podzemné zariadenia vojenskej správy na území Banskobystrického samosprávneho kraja.

11.2. Rešpektovať existujúce objekty a zariadenia vojenskej správy na území Banskobystrického samosprávneho kraja.

11.3. Rešpektovať schvaľovacie kompetencie Úradu vojenského letectva MO SR na ohraničených úsekoch území:

12. V oblasti civilnej ochrany

12.1. V záujme plnenia úloh a opatrení civilnej ochrany obyvateľstva v oblastiach sídelného rozvoja a priemyselných parkov rešpektovať povinnosť výstavby ochranných stavieb pre ukrytie obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v súlade s platnou legislatívou.

II. Verejnoprospešné stavby

1. Cestná infraštruktúra

1.2.1. rýchlostná cesta R3 v úseku hranica Nitrianskeho kraja – Krupina – Dolné Breziny – tunel Baba – križovatka Budča,

1.14. cesta I/51 v úseku hranica Nitrianskeho kraja – **Sebechleby** – Hontianske Nemce, rekonštrukcia (kategória C 11,5/80,70), výhľadovo rezervovať priestor pre obchvat obcí.

B.3. ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

B.3.1 DEMOGRAFIA

Vývoj počtu obyvateľov v období 1869 - 1970

Sledovaný rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1940	1948	1961	1970
Počet obyv.	888	877	877	937	937	953	1023	1124	1130	1282	1247

Vo vývoji počtu obyvateľov od r. 1961 do r. 1970 došlo v Sebechleboch k úbytku obyvateľstva o 35 osôb, t.j. o 2,73%.

V desaťročí 1991 - 2001 počet obyvateľov postupne stúpal, v desaťročí 2001 - 2012 je zaznamenaná stabilizácia počtu obyvateľov, s nárastom o 19 obyvateľov v období 2010 - 2012.

Vývoj počtu obyvateľov v Sebechleboch v období 1991 – 2012:

Rok	1991	1996	2001	2003	2004	2008	2009	2010	2012
Počet	1156	1163	1202	1212	1210	1206	1210	1202	1221
Zmena		+7	+39	+10	-2	-4	+4	-8	+19

Počet obyvateľov v roku 2012

Počet obyvateľov k 31.12. 2012 spolu	1221
muži	598
ženy	623
Predproduktívny vek (0-14) spolu	230
Produktívny vek (15-54) ženy	344
Produktívny vek (15-59) muži	401
Poproduktívny vek (55+Ž, 60+M) spolu	745

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľov v Sebechleboch v období 2014 – 2030:

Rok	2014	2020	2025	2030
Počet	1221	1240	1260	1280

Pri odhade budúceho vývoja obyvateľstva v obci Sebechleby sme vychádzali zo súčasných demografických pomerov – vekovej skladby obyvateľstva, pôrodnosti, pričom sme zohľadnili aj predpoklady úmrtnosti. Na základe uvedených aspektov predpokladáme, že Sebechleby môžu dosiahnuť v roku 2030 prirodzeným vývojom 1280 obyvateľov.

Po realizácii pripravovaného enviroparku je predpoklad zvýšenia počtu obyvateľov prisťahovaním najmä mladých rodín do obce v súvislosti s nárastom pracovných príležitostí. Z toho vychádza návrh bývania, v ktorom je riešených 64 bytov - 40 bytov rodinných domov a 24 bytov v bytovom dome. Pri takomto vývoji predpokladáme nárast počtu obyvateľov v budúcom období až na úroveň 1413.

Z výsledkov sčítania obyvateľov v roku 2011 vyplývajú nasledujúce zistenia v obci Sebechleby:
Veková skladba obyvateľov:

	Obyv.	0-14	15-59	60+
Muži	592	132	385	66
Ženy	622	110	414	107
Spolu	1214	242	799	173

Z prehľadu vyplýva, že v predproduktívnom veku (0-14 rokov) je 242 obyvateľov čo predstavuje 19,9 %, v produktívnom veku (15-59 rokov) je 799 obyvateľov, čo predstavuje 65,8 % a v poproduktívnom veku (60 a viac rokov) je 173 obyvateľov, čo predstavuje 14,2 %.

Zaujímavý je vzostup pôrodnosti koncom 90. rokov, ako aj nárast prisťahovaných z mladších vekových skupín, nakoľko v obci došlo k podstatnejšiemu zlepšeniu vekovej skladby obyvateľstva. Kým roku 1997 sa vo vekovej štruktúre obyvateľstva približovali podiely predproduktívneho a poproduktívneho veku, v súčasnosti podiel detskej zložky výrazne prevláda.

Národnosti:

Národnosť	slovenská	rómska	ukrajinská	česká	ostatné
Počet obyvateľov	1099	7	1	3	8

Z prehľadu vyplýva, že v obci žije 90,5% obyvateľov slovenskej národnosti a ostatné národnosti tvoria iba 9,5%.

Náboženstvo:

Vyznanie	Rím. kat.	Ev. a. v.	Pravosl.	Grékokat.	Žid.	Iné	Bez vyznania	Nezistené
Počet obyvateľov	1047	19	2	1	1	2	41	100

Z prehľadu vyplýva dominantné zastúpenie rímsko-katolíckej cirkvi, ktorá tvorí 86,2%. Ostatné vierovyznania tvoria 13,8%.

Vzdelanie

Druh vzdelania	základné	učňovské. bez maturity	stredné odborné bez maturity	úplné stredné odborné bez maturity	úplné stredné s maturitou	úplné stredné všeobecné
Počet obyvateľov	242	170	129	28	204	43

vyššie odborné	Vysokošk. bakalárske	Vysokošk. magisterské	Vysokošk. doktorandské	Bez vzdel.	Nezist.
12	34	103	2	242	5

V percentuálnom zastúpení tvorí základné vzdelanie 19,9%, stredné odborné bez maturity tvorí 26,9%, stredoškolské s maturitou tvorí 21,3%, vysokoškolské tvorí 11,4%.
Bez vzdelania je 20,3% obyvateľov.

Počítačové znalosti

Znalosť	text	tabuľky	práca s e-mailom	Práca s INTERNETOM
Počet obyvateľov	569	431	529	625

Z prehľadu vyplýva relatívne vysoké percento obyvateľov s počítačovými znalosťami (viac ako 50%).

Ekonomická aktivita:

aktivita	pracujúci	pracujúci dôchodcovia	osoby na mater. dovolenke	osoby na rodič. dovolenke	nezamestnaní
Počet obyvateľov	420	7	10	32	119

študenti stredných škôl	študenti vysokých škôl	osoby v domácnosti	dôchodcovia	iné	nezistené
52	32	5	216	10	45

Z prehľadu vyplýva pomerne nízke percento zamestnaných osôb (iba 35,2%), zastúpenie študentov je 6,9%, osoby na materskej a rodičovskej dovolenke a v domácnosti tvoria 3,9%, dôchodcovia tvoria 17,8% a nezamestnaní tvoria 10,0%.

Domy a byty

Počet bytov celkom		Z toho obývané		Byty v bytových domoch	Byty v rodinných domoch	iné
385	316	52	241	17		

Z prehľadu vyplýva, že iba 16,5 % obyvateľov obce býva v bytových domoch a 83,5 % obyvateľov býva v rodinných domoch.

Veľkosť bytov

Podľa počtu obytných miestností				
1	2	3	4	5+
6	49	96	67	97

Prehľad bytov podľa podlahovej plochy

Podlahová plocha v m ²	Do 40	40-80	81-120	Viac ako 120	Spolu
Počet bytov	41	168	54	53	316

Z prehľadu vyplýva najväčšie zastúpenie bytov s podlahovou plochou 40 -80 m² – 53,1 %.

Prehľad bytov podľa zásobovania vodou

Druh zásobovania	Zo spoločného zdroja	Z vlastného zdroja	Mimo bytu	Bez vodovodu
Počet bytov	198	55	2	15

Z prehľadu vyplýva zásobovanie vodou zo spoločného zdroja 62,6 % bytov

Podľa vybavenia domácnosti

Druh vybavenia	Mobilný telefón	Osobný počítač notebook	Osobné auto	Pripojenie na pevnú linku	Pripojenie na internet
Počet bytov	221	149	170	144	143

Vybavenie domácností sa pohybuje v blízkosti celoslovenského priemeru.

B.3.2. SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE**Zamestnanosť v obci**

V súčasnosti je v obci Sebechleby evidovaných 1 221 obyvateľov. Vychádzajúc z údajov uvedených vyššie sa jedná o obyvateľstvo vo vekovej štruktúre 19,9 % občanov v predproduktívnom veku, 65,8% je vo veku produktívnom a občania v poproduktívnom veku tvoria v obci 14,2 % (173 obyvateľov) z toho 72 obyvateľov sú prestárli a osamelí. Z analýzy ekonomickej aktivity obyvateľstva vyplýva, že z celkového počtu 799 obyvateľov v produktívnom veku je ekonomicky aktívnych 427 obyvateľov. Nezamestnaných je 119 občanov obce a v percentuálnom vyjadrení miery nezamestnanosti ide 10,0 % z celkového počtu obyvateľov v produktívnom veku.

Z ekonomického hľadiska má pre ďalší rozvoj obce najväčší význam práve ekonomicky aktívna zložka obyvateľstva, v ktorej sa odráža ekonomická úroveň obce ako celku.

Celkovú situáciu v ekonomickej aktivite obyvateľstva obce dokresľuje i stav nezamestnanosti. Údaje za posledné roky vykazujú kolísavú tendenciu počtu nezamestnaných. Väčší podiel na nezamestnanosti obce má mužská zložka populácie. Medzi dlhodobou

nezamestnaných patria predovšetkým obyvatelia s ukončeným základným vzdelaním a vyučením v odbore, ktorí hľadajú najťažšie umiestnenie na trhu práce, predovšetkým v skupine mužov. Obec sa realizáciou terénnej sociálnej práce (TSP) snaží pomôcť obyvateľom zo sociálne znevýhodneného prostredia uplatniť sa na trhu práce, prostredníctvom výkonu TSP, či už pri tvorbe a úprave žiadostí, životopisov vyhľadávani vhodných pracovných ponúk prostredníctvom úradu práce, resp. internetových stránok zameraných na riešenie dopytu po práci. Obec využíva rôzne prostriedky zamerané na dočasné zníženie nezamestnanosti riešením rôznych projektov cez Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zameraných či už na protipovodňové opatrenia, resp. sociálnu pomoc obyvateľom v poproduktívnom veku, ktorí sú odkázaní na pomoc pri prácach v domácnostiach a okolo domov. Jednalo sa o projekty na určité obdobie a obec zamestnávala podľa možností vyplývajúcich z projektu niekoľkých obyvateľov vyberaných podľa kvalifikácie a spoľahlivosti. Obec sa snaží vychádzať v ústrety nielen realizáciou projektov, ale aj podporou podnikateľov rôznymi opatreniami, ako napríklad zníženie nájmu za využívanie obecných nebytových priestorov pod podmienkou udržateľnosti pracovných miest v obci pre domácich obyvateľov. obec sa snaží spolupracovať s rôznymi organizáciami, akým je aj Občianske združenie Sebechleby za účelom zatraktívniť obec, prilákať tak rôznych investorov, ktorí by boli prílevom nových pracovných miest nielen pre domácich obyvateľov, ale aj pre obyvateľov z okolitých obcí, čo by sa v konečnom dôsledku odzrkadlilo na znížení miery nezamestnanosti aj v okrese Krupina.

Podpora miestnych podnikateľov a malých podnikov

Obec patrí do päťice ekonomicky najvýkonnejších samospráv v okrese Krupina, aj keď dostatočne nevyužíva svoj ekonomický potenciál. V hospodárstve obce Sebechleby má dominantné postavenie a tradíciu poľnohospodárstvo a lesníctvo založené na využívaní a zhodnocovaní miestnych zdrojov (rastlinná a živočíšna výroba, spracovanie dreva). Vysoký potenciál má aj odvetvie cestovného ruchu, ktoré sa pomaly rozvíja. Významnou pomocou pre ekonomickú výkonnosť obce je rozvoj podnikateľských aktivít v rôznych oblastiach výroby a služieb.

Poľnohospodárstvu sa v obci venujú viaceré spoločnosti a samostatne hospodáriaci roľníci. Čo sa týka veľkosti obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy je najvýznamnejšie družstvo AGRO HN s.r.o., ktoré zamestnáva približne 20 osôb. Ďalším družstvom je Starohorská vinárska spoločnosť, ktoré je zamerané prevažne na chov oviec a kôz, ovocinárstvo a vinohradníctvo. Spoločnosť EuroSeb s.r.o. sa zaoberá aj rastlinnou výrobou, ale v hospodárskych aktivitách dominuje chov hovädzieho dobytku. Ďalej sa poľnohospodárstvom zaoberajú viacerí samostatne hospodáriaci roľníci, ktorí majú zmiešanú rastlinno-živočíšnu výrobu. Títo roľníci v sezóne vypomáhajú väčším družstvám a aj opačne. Lesníctvu sa v obci venujú dve spoločnosti.

V obci sa v súčasnosti priemyselnou výrobou zaoberá, len spoločnosť PílaSeb s.r.o., kde sa produkujú drevárenské výrobky na export, prevažne do Talianska.

Dôležitými faktormi pre ekonomický rozvoj obce sú taktiež podmienky pre rozvoj podnikania v obci a podnikateľské aktivity súkromného sektoru. Súkromné podnikanie sa v obci sústreďuje predovšetkým do činnosti fyzických osôb zameraných na podnikanie v oblasti obchodu, rekreačných služieb a remeselníckych služieb. Podnikateľská aktivita je zameraná najmä na maloobchod, stavebné a lesnícke služby, ako aj služby na údržbu a opravu motorových vozidiel.

Organizačná štruktúra hospodárstva 2013	počet
subjekty vedené v registri štatistických jednotiek k 30.06.2013	62
v tom: právnické osoby spolu	11
v tom: podniky	9
neziskové inštitúcie	3
fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri	50
z toho: živnostníci	45
slobodné povolania	2
SHR	3

Právnické subjekty majú v obci zastúpenie 8 spoločností s ručením obmedzeným, jedno družstvo a tri neziskové organizácie. Celková podnikateľská aktivita v obci v porovnaní s priemernými ukazovateľmi rozvoja podnikania v SR je pomerne priaznivá. Väčšina obyvateľov predovšetkým trvale bývajúcich v obci sa rozhoduje podnikat' ako fyzické osoby na základe živnostenského povolenia, a to najmä z dôvodu straty zamestnania, využitia vzdelania a zručnosti v danom odbore a zamestnania rodinných príslušníkov a blízkych.

Obec sa snaží vytvoriť zdravé podnikateľské prostredie znížením administratívnych a daňových zaťažení a posilňuje podpornú infraštruktúru pre jednotlivé prevádzky. Príkladom je príprava podmienok v teréne pre prichádzajúceho investora a majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov pod plánované prevádzky. V minulosti obec odbremenila prevádzky poplatkami za nájom výmenou za udržanie pracovných miest. Pri plánovaní koncepčných materiálov obce oslovuje podnikateľov pre reguláciu osnov a zapracúva do nich plány rozvoja podnikov.

Investície do infraštruktúry sa už dlho považujú za príčinu aj následok ekonomického rozvoja. Budovanie, udržiavanie a skvalitňovanie infraštruktúry je nákladné, a preto je potrebné vyvinúť značné úsilie na získavanie finančných prostriedkov na vybudovanie dobrej infraštruktúry. Zvládnuť infraštruktúru tak, aby vytvárala miestnu výhodu je veľká výzva a vyžaduje neustále porovnávanie sa s konkurujúcimi samosprávami, aby sa nachádzali možnosti zlepšenia.

V oblasti infraštruktúry sa obec bude zameriavať na skvalitnenie a rozvoj občianskej infraštruktúry, zabezpečenie fungovania miestnych verejných služieb, (voda, kanalizácia, odvoz odpadu, cesty, atď.) a v neposlednom rade na rozšírenie infraštruktúry a služieb do nových oblastí určených na rozvoj podnikateľských aktivít.

Obec Sebechleby si v oblasti podpory malého a stredného podnikania na obdobie 10 rokov stanovila strategický cieľ: „Vytvoriť v obci Sebechleby prostredie priaznivé pre rozvoj malého a stredného podnikania, ktoré zabezpečí ekonomický rast obce, dlhodobé udržanie konkurencieschopnosti obce a zvýšenie životnej úrovne jej obyvateľov“.

Hlavnými merateľnými ukazovateľmi plnenie strategického cieľa sú:

- zvýšenie úrovne hodnotenia podnikateľského prostredia podnikateľmi,
- nárast počtu podnikov v obci,
- nárast počtu investorov a výšky investícií,
- zníženie miery nezamestnanosti,
- zvýšenie priemernej mzdy.

Obec plánuje zachovať jednoduchý a transparentný daňový systém v obci, nedeformovať ho výnimkami, minimalizovať administratívnu záťaž podnikateľov vo vzťahu k samospráve, aplikovať klientsky orientovaný prístup voči podnikateľom. Samospráva plánuje zlepšovať dopravnú infraštruktúru v obci, koordinovať budovanie a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci, spolupracovať s investormi pri zabezpečovaní pozemkov a výstavbe infraštruktúry,

podporovať dostupnú bytovú výstavbu a služby, ktoré napomáhajú zladiť rodinný a pracovný život mladých rodín.

B.4. RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

B.4.1 ZÁUJMOVÉ ÚZEMIE A ŠIRŠIE VZŤAHY

Riešené územie od roku 1996 spadá administratívne do okresu Krupina, vyšším územným celkom je kraj Banskobystrický.

Sebechleby sa nachádzajú v jednej vinohradníckych oblastí, ktorá sa rozprestiera v intravulkanických kotlinách na južných svahoch Krupinskej planiny a Slovenského Rudohoria. Krupinská planina predstavuje predhorie pôvodom sopečných Štiavnických vrchov.

Územie obce predstavuje výmeru 3042 ha v nadmorskej výške od 195 - 604 m n. m.

Obec je napojená na dopravnú sieť SR cestou I. triedy č. 51, ktorá je napojená v križovatke s cestou I. triedy č. 66 (v Hontianskych Nemciach) s nasmerovaním na okresné a krajské centrá Krupina, Zvolen, Banská Bystrica, Levice a Nitra. Má predpoklady pre rozvoj obytnej a hospodárskej funkcie s prioritou poľnohospodárskej a remeselnej výroby.

Časť „Mladá Hora“ tvorí rekreačné zázemie pre celé okolie aj mimo územia obce. Je využívaná ako priestor pre pobytovú rekreáciu s možnosťami využitia vodnej nádrže pre oddychové aktivity celookresného významu.

Časť „Stará Hora“ je spojená miestnou prístupovou komunikáciou, ktorá odbočuje z úseku cesty I. triedy č. 51 asi 1,0 km západne od vlastnej obce Sebechleby. Má predpoklady pre zachovanie kultúrohistorických hodnôt a pre ich využitie v cestovnom ruchu a turizme. Charakter tejto lokality má celoštátny význam.

Sebechleby susedia s obcami Hontianske Nemce, Beluj, Ladzany, Drážovce, Horné Šipice, Hontianske Tesáre a Domaníky. Nachádzajú sa na rozhraní troch geomorfologických jednotiek – Štiavnických vrchov, Krupinskej planiny a Podunajskej pahorkatiny, na samostatnej Sebechlebskej pahorkatine.

Obec je súčasťou Mikroregiónu Konkordia, ktorý združuje osem obcí.

Identifikačné číslo 1159

Adresa OcU Hontianske Nemce, 962 65, Hontianske Nemce

Rozloha v km² 162,11

Počet obyvateľov 4 323

Počet obcí 8

Zoznam obcí	Okres
--------------------	--------------

Devičie	Krupina
---------	---------

Domaníky	Krupina
----------	---------

Hontianske Nemce	Krupina
------------------	---------

Kráľovce - Krnišov	Krupina
--------------------	---------

Ladzany	Krupina
---------	---------

Medovarce	Krupina
-----------	---------

Rykynčice	Krupina
-----------	---------

Sebechleby

Krupina

V súčasnom období obec Sebechleby prehodnocuje svoju účasť v mikroregióne, vzhľadom na prípravu nového mikroregiónu, ktorý bude zahŕňať viacej obcí.

B.4.2. ZAČLENENIE OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

Podľa Konceptie územného rozvoja Slovenska leží obec Sebechleby na krupinskej rozvojovej osi: Zvolen – Krupina – Šahy – hranica s Maďarskou republikou (v úseku Krupina – Šahy – hranica s Maďarskou republikou ako komunikačnej-sídelnej osi). Významné je aj prepojenie Hontianske Nemce – Sebechleby – Žemberovce – Levice cestou I/51 medzi Banskobystrickým a Nitrianskym krajom.

Z hľadiska organizácie osídlenia Sebechleby patria do spádového obvodu okresného mesta Krupina vzdialené 12,5 km, ktoré poskytuje pre časť obyvateľov pracovné miesta, vyššiu obchodnú a obslužnú vybavenosť, administratívu a kultúru. Smerom severným je dostupné mesto Zvolen, ktoré je dôležitou cestnou a železničnou dopravnou križovatkou. Týmto smerom je dostupné aj sídlo kraja – Banská Bystrica a letisko Sliač. Z hľadiska rekreácie a zdravotníctva poskytuje tieto služby kúpeľné mesto Dudince vzdialené 20 km južným smerom. Z hľadiska medzinárodných vzťahov je hraničné mesto Šahy s Maďarskou republikou vzdialené 37 km južným smerom, odkiaľ sú dostupné mestá Vác a Budapešť.

B.5. NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Priestorové usporiadanie obce sa vyvinulo vo forme zástavby okolo cesty v smere východ – západ a neskôr vretenovite v smere sever – juh. Z historického pohľadu sa na území obce našli sídliskové nálezy z doby bronzovej a z neskoršieho obdobia slovanské z 10. storočia. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1135. V roku 1156 patrila Ostrihomskej kapitule. V 13. storočí obec dosídlili nemeckí kolonisti. Začiatkom 15. storočia získala obec mestské výsady a vyvíjala sa ako zemepanské mestečko. V 16. storočí sa v obci konali župné zhromaždenia. Turecké nájazdy a stavovské povstania mestečko veľmi poškodili a nenadobudlo mestský ráz.

Z hľadiska morfológického typu možno obec Sebechleby pričleniť k hromadným dedinám s ulicovou zástavbou s typickou úzkou parceláciou po oboch stranách ulice, ktorých tvar vznikol pozvoľnou neorganickou zástavbou okolo viac-menej nepravidelne vyvinutých ciest. Domy sú sústredené pozdĺž viacerých ciest, križujúcich sa pod rozličným uhlom. Cesta I. triedy č. 51 z urbanistického hľadiska priečne rozčleňuje územie obce na dve časti. Pôvodné členenie obce bolo v pozdĺžnej osi od severu na juh predovšetkým v jej historicky najstaršej časti (dnes stred obce). Túto pretína hlavná komunikácia, čím narúša jej historické jadro, čo značne ovplyvňuje vzájomné väzby. Celá obec je v rámci zástavby preto rozdelená na severnú a južnú časť štátnou cestou. Dôsledkom sa stal fakt, že obec a tým aj historické jadro priestoru boli rozdelené na dve časti. Severná časť (Horný koniec) tvorená obecným úradom, parkom vo vretenovitom priestore medzi dvoma hlavnými ulicami a okolitou zástavbou rodinných domov väčšinou z neskoršieho obdobia a južná časť (Dolný koniec) s priestorom okolo kostola s pôvodnou historickou štruktúrou zástavby doplnenou o novú lokalitu rodinných domov z 80 – 90 tých rokov.

Medzipriestor tvorí križovanie štátnej cesty s lokalizovaním obchodu s potravinami a autobusovej zastávky. Z centra obce sa uličný systém rozvetvuje severovýchodným a juhozápadným smerom. V sídelnej štruktúre obce je zreteľne vymedzený priestor najstaršej až po najnovšiu časť zastavanú novými rodinnými domami. Východnú hranicu tvorí oblúk potoka, na západe bloky obytnej zástavby vytvárajúci typický šošovkovitý urbanistický útvar s dominantou

Kostola sv. Michala s okolitou nízko podlažnou zástavbou. Hlavné kompozičné osi sídla sú kolmé na štátnu cestu zo severu na juh. Najhodnotnejším priestorom je priestor kolmej komunikácie na štátnu cestu v centrálnej časti, podľa ktorej je možné pozorovať systém pôvodnej parcelácie. Súvislý systém pôvodných objektov do značnej miery narúša zástavba z 50 až 60-tych rokov, ktorá svojou architektúrou do značnej miery poznačila pôvodný systém zástavby. Vedľajšie kompozičné osi predstavuje paralelná zástavba podľa súbežných komunikácií. Z komplexného pohľadu prevažuje individuálna bytová výstavba.

Z tohto vývoja a súčasného stavu vychádza návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania. Rešpektovaný je vretenovitý systém zástavby v severojužnom smere. Navrhovaná je dostavba parcelných prieluk rodinnými domami.

V severovýchodnej časti obce v lokalite Lúžok je navrhovaná plocha pre dostavbu 40 rodinných domov formou obojstrannej zástavby navrhovanej ulice a výstavba bytového domu 24 b. j. v západnej časti obce pri existujúcich bytových domoch.

Vo východnej časti obce rešpektujeme areál bývalého poľnohospodárskeho družstva a ponechávame mu výrobnú funkciu s možnosťou rozvoja poľnohospodárskej, ale aj priemyselnej výroby a služieb. Vo východnej časti obce severne od cesty I/51 preberáme projekt enviroparku, založenom na zistených zásobách termálnej vody. Vo výhľade riešime rozšírenie enviroparku aj na plochu južne od cesty I/51 vo východnej časti obce.

Priestorové usporiadanie časti Stará Hora sa nemení. Povolená je iba údržba existujúcich vinohradníckych domov pri prísnom dodržiavaní určených zásad pamiatkovej starostlivosti.

V časti Mladá Hora je navrhovaná dostavba vinohradníckych a rekreačných domov v obmedzenom množstve a zlepšenie celkového stavu urbanistického usporiadania a architektúry domov.

Časť Majer navrhujeme zrekonštruovať v rozsahu pôvodnej zástavby.

B.6. NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE

Obec má historicky vyvinuté funkcie bývania, poľnohospodárskej výroby, lesnej výroby, služieb a dopravy. V novšom období pribudla funkcia rekreácie. Tieto funkcie budú rozvíjané aj do budúcnosti.

Funkcia bývania a služieb: Hlavná forma bývania bude aj naďalej v rodinných domoch. Doplňková forma je bývanie v bytových domoch. Bývanie je rozvíjané v celom zastavanom území s výnimkou východnej časti obce kde bude prevládať výroba, služby a rekreácia a západnej časti obce severne od cesty I/51, kde je rozvinutá funkcia športu. Súčasťou funkcie bývania je funkcia obslužná s obchodnou, administratívnou, školskou a kultúrnou vybavenosťou.

Pre posilnenie obslužnej funkcie a regulácie rekonštrukcií a dostavieb je vyčlenená centrálna zóna obce vyznačená na výkrese č. 2.

Funkcia rekreácie a cestovného ruchu: Obec má mimoriadne vyvinutý potenciál pre rozvoj rekreácie daný klimatickými podmienkami a širokou ponukou služieb v jej pobytovej aj pohybovej forme.

Pre rozvoj ďalších foriem rekreácie je riešený systém cyklotrás a náučných chodníkov, ktoré prepájajú turisticky najatraktívnejšie lokality v obci – centrum obce s Mladou Horou, vodnou nádržou, Starou Horou a v širšom území s atraktívnym krajinným prostredím Štiavnických vrchov. Časť týchto cyklotrás prebieha po navrhovaných náučných chodníkoch. Úsek cyklotrasy pozdĺž cesty I/51 navrhujeme z hľadiska bezpečnosti cyklistov vybudovať súbežne s cestou oddelenou zeleným pásom.

Funkcia výrobo-rekreačná: V Sebechleboch je ukončený výskum zdrojov geotermálnej energie. V rámci neho bolo vymedzených niekoľko perspektívnych geotermálnych oblastí na

území obce Sebechleby a jej okolí. Ukončený je tiež regionálny výskum a vyhľadávací prieskum v troch perspektívnych oblastiach.

V území obce sú evidované dve perspektívne oblasti a sú aj registrované na Hlavnom banskom úrade v Banskej Štiavnici. Jedno sa nachádza v blízkosti základnej školy v časti nazývanej Suchý potok, a druhé v južnej časti územia nazývanej Majer. V prípade úspešného hydrogeologických vrtov s výdatným geotermálnym ložiskom vody sa v Sebechleboch bude táto energia využívať v energetike, v poľnohospodárstve, ďalej na vykurovanie budov a na rekreačné účely. Investor, ktorý plánuje vybudovať komplex prevádzok založených na využiteľnosti geotermálnej energie s názvom ENVIROPARK je pripravený na budovanie geotermálnej elektrárne. Táto prevádzka je prioritná, z dôvodu potreby najväčšej teploty geotermálnej vody, kde vznikne po výrobe elektrickej energie odpadová energia využiteľná pre ostatné oblasti využitia. Investora zastupuje spoločnosť GEO Sebechleby s.r.o., a celý investičný zámer má schválený Obecným zastupiteľstvom v Sebechleboch. Obec Sebechleby spolupracuje s investorom hlavne pri majetko-právnom vysporiadaní budúceho enviroparku.

V energetickom priemysle sa bude využívať ťažená voda s vysokou teplotou /parou prúdiacou z hĺbín zeme na výrobu elektrického prúdu.

V poľnohospodárstve sa geotermálne vody budú využívať na vykurovanie skleníkov pri produkcii rýchlenej zeleniny, (uhorky, paradajky, paprika, a i.) ako aj kvetov. Ďalšie plánované využitie je na chov rýb.

Geotermálna energia sa bude ďalej využívať na vykurovanie objektov Základnej školy a technických priestorov v enviroparku Sebechleby.

Plánované je aj využitie geotermálnej vody na rekreačné účely, hlavne na plnenie bazénov v termálnom kúpalisku.

B.7. NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE

B.7.1. NÁVRH BÝVANIA

Ťažisko rozvoja bývania bude vo funkčnom využívaní disponibilných plôch na severovýchodnom okraji existujúcej zástavby pre formu rodinných domov a na západnom okraji pre doplnenie skupiny bytových domov.

V I. etape je navrhnuté funkčné využitie pozemkov vo vlastníctve obce na severovýchodnom okraji zástavby v lokalite Lúžok, ktoré umožňujú umiestniť 40 rodinných domov založením novej ulice s obojstrannou zástavbou.

V II. etape je navrhnuté funkčné využitie pozemku v západnej časti obce medzi existujúcimi bytovými domami a cestou I/51 na dobudovanie skupiny bytových domov o ďalší bytový dom s kapacitou 24 bytov.

Celkom je riešených 64 bytov - 40 bytov v rodinných domoch a 24 bytov v bytovom dome. Priebežne bude prebiehať rekonštrukcia existujúceho bytového fondu.

Počet obyvateľov návrh

Stav 1 221

Návrh 192

Spolu 1 413

Vo výhľade po roku 2030 je riešené využívanie pozemkov na juhozápadnom okraji obce (Za Kalváriou) pre 20 rodinných domov a 44 bytov v bytových domoch západne od športového ihriska.

B.7.2 VÝROBA A SLUŽBY**A/ Existujúce podniky, závody, živnosti**

	Názov subjektu	Počet zamestnancov	Právna forma	Druh prevádzky
1	Agro HN s.r.o.	20	s.r.o.	poľnohospodárstvo
2	STS družstvo	2	družstvo	poľnohospodárstvo
3	Ing. Jaroslav Slaný	1	SHR	poľnohospodárstvo
4	Euro Seb s.r.o.	2	s.r.o.	poľnohospodárstvo
5	Jozef Chrien	1	SHR	poľnohospodárstvo
6	Extramed Milan Skokan	2	živnosť	poľnohospodárstvo
7	Ján Kocka	3	SHR	poľnohospodárstvo
8	Prvá uhoľná spoločnosť s.r.o.	6	s.r.o.	lesníctvo
9	Urbárske pasienkové a lesné spoločenstvo Sebechleby	2	družstvo	lesníctvo
10	Píla Seb s.r.o.	6	s.r.o.	drevospracujúci priemysel
11	Seb Metal Michal Vatra	2	živnosť	umelecké kováčstvo
12	Stolnabyt	2	s.r.o.	výroba nábytku
13	Sittes Michal Cázer	1	živnosť	sklenárstvo, stolárstvo
14	DVAŠ Darina Cázerová	2	živnosť	predaj tovaru
15	Relax Garden mgr. Ján Hluchý	3	živnosť	záhradnícke služby
16	Trimayová Lenka	2	živnosť	umelecké šperkárstvo
17	Beáta Uhlerová Relax masáže	1	živnosť	služby
18	Kamenárstvo Milan Kamas	1	živnosť	kamenárske práce
19	Autoservis Jozef Šorec	2	živnosť	autoservis
20	Stol-Tes Jozef Skokan	1	živnosť	tesárske práce
21	Roman Glézl	1	živnosť	grafické služby
22	I&B s.r.o.	1	s.r.o.	stavebné práce a poradenstvo
23	Multiproject s.r.o.	3	s.r.o.	stavebné práce a geodetické služby
24	Jproject Ing. Ján Šorec	1	živnosť	projektová kancelária
25	Autodielňa Martin Baťa	1	živnosť	autoservis a pneuservis
26	COOP Jednota spotrebné družstvo	5	a.s.	predaj tovaru
27	TKO Zuzana Súdrová	1	živnosť	predaj textilu
28	Expreso na štvorke	1	živnosť	pohostinské služby
29	Pohostinstvo Libuša Strehárová	3	živnosť	pohostinské služby
30	Audodoprava Pavel Šorec	2	živnosť	autodoprava
31	Ing. Zuzana Blašková	1	živnosť	poradenské služby
32	Rekreačné zariadenie Mladá Hora	5	živnosť	služby cestovného ruchu
33	Ján Pavlovic	1	živnosť	kovovýroba
34	Obecný úrad Sebechleby	8	samospráva	samospráva

Poznámka: Údaje sú z polovice roka 2013 a budú sa priebežne meniť.

V obci existuje viacero druhov prevádzok, ktoré vzájomne spolupracujú na produkcii a poskytovaní služieb. V počte zamestnancov prevažujú spoločnosti pracujúce v poľnohospodárstve a v oblasti poskytovania služieb. Najväčším podnikom je poľnohospodárske družstvo Agrospol HN, v lesnom hospodárstve Prvá uhoľná spoločnosť, v priemysle Píla Sebeb s.r.o., v oblasti služieb Rekreačné zariadenie Mladá Hora, a v neposlednom rade medzi najväčších zamestnávateľov patrí aj Obecný úrad Sebechleby. Remeselná výroba je zastúpená viacerými prevádzkami formou živností.

Spolupráca medzi podnikmi jednotlivých odvetví existuje, ale nie je nadštandardná. Spoločné projekty sú evidované len pri realizácii projektu rekultivácie krajiny medzi poľnohospodárskym a lesným odvetvím. V poslednej dobe sa obec snaží korigovať a usmerňovať podniky k spolupráci, či už s obcou samotnou, alebo aj medzi samotnými prevádzkami. Táto spolupráca sa premieta aj do plánovania rozvoja obce, kde sa počíta s podporou podnikov, ktoré vytvárajú zamestnanosť v obci, alebo napomáhajú komplexnému rozvoju obce. Obec má v súčasnosti rozbehnutú dohodu s potenciálnym investorom, ktorý plánuje v obci vytvoriť rozsiahlejšie prevádzky využívajúce geotermálne vody, ako napr. geotermálna elektrárňa, pestovanie zeleniny a kvetov v skleníkoch, využitie pre účely cestovného ruchu – termálne kúpalisko a s tým spojené prevádzky.

B/ Poľnohospodárstvo

Dôležité odvetvie hospodárstva v regióne, kde prevažuje zmiešaná poľnohospodárska výroba. Hlavným výrobným prostriedkom je pôda, ktorá je v obci jedna z najkvalitnejších v okolitom regióne. Sebechlebský chotár je od severu chránený Štiavnickými vrchmi, ktoré chránia územie pred nepriaznivými poveternostnými podmienkami a dáva tak výborné možnosti k vinohradníctvu, ovocinárstvu, poľnohospodárstvu a včelárstvu.

Bývalé poľnohospodárske družstvo sa v 90. rokoch rozdrobilo na viac poľnohospodárskych subjektov. V súčasnosti obrába Agro HN s.r.o. 1300 ha, Starohorská vinohradnícka spoločnosť družstvo 70 ha a Euro SEB s.r.o. 330 ha.

Rastlinná výroba je hlavne zameraná na pestovanie obilnín, olejní, ovocinárstvo, vinohradníctvo, lúkarstvo a krmovinarstvo. V histórii agrárnej kultúry bolo pestovanie obilnín najdôležitejšou poľnohospodárskou produkciou. Agrárna kultúra regiónu Hont je súčasťou stredoeurópskej roľníckej civilizácie, ktorá pestovala všetky základné druhy obilnín: pšenicu, raž, ovos, jačmeň, neskôr pohánku, kukuricu. Význam pestovania obilnín v živote vidieckeho obyvateľstva sa premietol predovšetkým do charakteru slovenskej kuchyne i do mnohých poverových predstáv. V súčasnosti sa kukurica v okolitom regióne cielene pestuje na výrobu biomasy, z ktorej produkujú bioplynové stanice energiu. Olejnaté plodiny majú tiež poľnohospodárstvu významné postavenie pre ich viacstranné využitie. Výrazne vzrastá produkcia olejnatých semien, a to najmä repkové a slnečnicové, ktoré sa využívajú nielen v tukovom priemysle, ale aj v iných technických odvetviach. Ide napríklad o výrobu bionafty, v kozmetike, farmácii, výrobe fermeží a lakov, čistiacich prostriedkov, textilnom a strojárskom priemysle, ďalej napríklad ako primiešanina do minerálnych mazív, atď. Repka a slnečnica sú taktiež dôležitou medonosnou rastlinou. Ovocinárstvo a vinohradníctvo má charakter doplnkového zamestnania a sú aj významným zdrojom rodinných príjmov. Z podnikateľských prevádzok sa okrem samostatne hospodáriacich roľníkov ovocinárstvu a vinohradníctvu venuje Starohorská vinárska spoločnosť družstvo. Vo vinárskej osade Stará Hora v spolupráci s Poľnohospodárskou univerzitou v Nitre pre potreby výskumu bolo vysadených 180 druhov genofodných odrôd viniča, 150 odrôd čerešní, niekoľko odrôd gaštanov a hrušiek. Lúčnemu a krmnému hospodárstvu sa venujú takmer všetky poľnohospodárske subjekty v obci, ako sekundárnej výrobe potrebnej pre chod ďalšej produkcie.

Živočíšna výroba je zameraná hlavne na zhodnotenie zdrojov rastlinnej výroby na živočíšne výrobky, ako je mäso, mlieko, tuk, vlna a kožušina. Odpady živočíšnej výroby, ako napríklad maštalný hnoj spätne ovplyvňujú rastlinnú výrobu na poliach. Chovom hovädzieho dobytku, ktorý dominuje v živočíšnej výrobe sa zaoberá hlavne Agro HN s.r.o. (200 kusov), EuroSeb s.r.o. (100 kusov) + 10 koní a chovu zvierat sa venujú aj viacerí samostatne hospodáriaci roľníci (spolu približne 60 kusov). Hlavnými produktmi tejto kategórie sú mäso a mlieko. Chovu oviec a kôz sa venuje Starohorská vinárska spoločnosť družstvo (300 kusov oviec a 40 kusov kôz) a mnohí samostatne hospodáriaci roľníci pôsobiaci obci. V tejto produkcii dominuje mäso, ďalej mlieko a v neposlednom rade je dôležitá aj koža, vlna a kožušina. Chovu ošípaných a chovu hydiny sa v malom množstve venujú len niekoľkí samostatne hospodáriaci roľníci.

V návrhu rešpektujeme súčasný stav so smerovaním na ekologické formy hospodárenia tak v rastlinnej, ako aj v živočíšnej výrobe. Pre rozvoj chovu hospodárskych zvierat navrhujeme zrekonštruovať existujúce ustajňovacie objekty v lokalite Majer.

V oblasti vinohradníctva navrhujeme obnovu vinohradov severne od miestnej časti Stará Hora na plochách v súčasnosti zarastených náletovou vegetáciou.

C/ Návrh výroby a služieb

V obci bol uskutočnený predbežný prieskum zdrojov podzemnej termálnej vody, na základe ktorého je navrhovaný enviropark s využívaním termálnej vody na pestovanie poľnohospodárskych produktov (najmä zeleniny) a na rôzne aktivity súvisiace s rekreáciou (termálne kúpaliská a súvisiace služby – ubytovanie (150 lôžok), stravovanie (200 stoličiek), s

predpokladanou návštevnosťou do 500 osôb denne + doplnkové služby – drobné predajne a požičovne plavebných pomôcok.

Výrobné kapacity sú sústredené v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva, kde sú voľné kapacity aj pre ďalší rozvoj výroby a služieb. V nevyužívanej časti areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva sa uvažuje s vybudovaním prevádzky na spracovanie mäsa.

Rozvoj služieb navrhujeme aj v centrálnej zóne obce vo vyčlenenej funkčne zmiešanej ploche (pre bývanie a služby). V podmienkach obce Sebechleby je reálny nárast kapacít služieb v centrálnej zóne o 20 % oproti súčasnému stavu.

D/ Lesné hospodárstvo

Obec Sebechleby sa nachádza na Krupinskej planine a hraničí s pohorím sopečného pôvodu Štiavnické vrchy, preto lesy obhospodarované, či už súkromnými sektormi, lesy patriace pod správu Lesného závodu Levice sa nachádzajú na území chránenej krajinnej oblasti Štiavnické vrchy. Ďalším obhospodarovateľom je Urbárske lesné a pasienkové spoločenstvo, ktoré vzniklo 29.2.1996 a združuje spoločné pozemky vlastníkov či už lesné alebo trávnaté, ktoré má od vlastníkov v prenájme za účelom obhospodarovania, výkonom pestovnej a ťažbovej činnosti na výmere 320 hektárov lesných pozemkov a 350 hektárov trvalých trávnatých plôch a poľnohospodárskych úžitkových plôch s cieľom zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja.

Územie obce Sebechleby je rezervoárom európskeho lesníckeho bohatstva. Na členitom podloží Štiavnických vrchov na značných miestach vystupuje materská hornina a lesy na tomto podloží patria do kategórie ochranných lesov, ktorých je na území obce v dostatočnom zastúpení a plnia najmä funkciu protieróznú, protizosuvnú a protideflačnú. Na iných miestach sa nachádzajú lokality s výskytom bohatej humóznej vrstvy černoziemí typických pre lesné porasty s vulkanickým podloží a v hojnom počte sú zastúpené hnedozeme.

Z pôdných typov sú najčastejšie sa vyskytujúce rendzina, organozem, menej zásadité litozem, ranker a na podmáčaných podložiach je to glej a pseudoglej. Vďaka svojej polohe na úpätí Štiavnických vrchov a vertikálnemu členeniu územia sa tu stretávajú a prirodzene miešajú rôzne formy lesa. Typickým sú porasty 1 – 4 lesného vegetačného stupňa zloženého prevažne z buka, duba letného, zimného, plstnatého, hrabu, liesky, javora horského, poľného, v menšom zastúpení javora mliečneho, brestu, borovice, smreka a iné. Vďaka týmto vlastnostiam a polohe sa lesy vyznačujú vysokou regeneračnou schopnosťou, značnou výškovou a hrúbkovou prirastavosťou a vysokým stupňom prirodzeného zmladenia, čo má z ekonomického hľadiska vysoký význam nakoľko sa šetria náklady, ktoré by ináč boli nevyhnutné na obnovu porastu. Nevyhnutné je však vynakladať prostriedky na ochranu a ošetrovanie jedincov prirodzenej obnovy proti burine vyžínaním a proti nadmerným škodám zverou v čom nám pomáha spolupráca s miestnym poľovným združením. Ďalším strategickým politickým zámerom lesníctva je harmonický rozvoj lesov, ktoré sú rozhodujúcim ekostabilizačným prvkom prírodného prostredia. Pre zabezpečenie ekonomickej stability a prosperity spoločenstva je prioritným rozvíjanie a skvalitňovanie produkčnej funkcie lesov za súčasného plnenia jeho environmentálnej funkcie v čom prispieva účasť členov na rôznych brigádach zameraných na čistenie turistických chodníkov a preznačovanie turistických značiek spolu s preznačovaním a obnovovaním existujúcich značení hraníc porastov a pásiem ochrany prírody.

Hlavnou činnosťou je ročná ťažba dreva za účelom prioritného uspokojenia dopytu vlastníkov, ktorých pozemky sa obhospodarujú. Ďalej predaj kvalitnejšej guľatiny rôznym súkromným odberateľom na základe cenovej ponuky s cieľom udržateľnej existencie a zabezpečenia výnosu, ktorý sa každoročne vypláca vo forme podielu na hospodárskom výsledku z činnosti. Plán každoročnej ťažby dreva vychádza lesníckeho hospodárskeho plánu zostaveného na decénium, na základe ktorého sa priemerná ročná ťažba pohybuje v rozmedzí cca 200 až 300 kubíkov ročne, a ktorá zohľadňuje citlivosť jednotlivých zásahov na základe taxačných meraní vykonávaných v jednotlivých porastoch pri samotnej tvorbe hospodárskeho plánu, s cieľom ďalšej podpory prirodzeného zmladenia ochranu existujúcich odrastených

susedných kultúr a v neposlednom rade zabezpečenia etátu, t.j. trvalo udržateľnej produkcie dreva.

B.8. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Zastavané územie obce sa skladá zo štyroch častí:

1. Najväčšiu plochu zaberá obytná a výrobná časť obce situovaná v ťažisku riešeného územia pri jeho východnom okraji.
2. Na západnom okraji riešeného územia sa nachádza miestna časť Stará Hora, ktorá je vyhlásenou pamiatkovou rezerváciou ľudovej architektúry.
3. V severnej časti riešeného územia sa nachádza miestna časť Mladá Hora pozostávajúca z rekreačných a vinohradníckych domov.
4. V južnej časti riešeného územia sa nachádza lokalita Majer pôvodne slúžiaca poľnohospodárskej výrobe.

Rozšírenie existujúceho zastavaného územia je riešené hlavne v časti č. 1 (centrálna časť obce) pre rozvoj bývania, služieb a výroby. Dostavba niekoľkých rekreačných domov a výstavba vodojemu je riešená aj v časti č. 3 (Mladá Hora). V ostatných častiach obce nie je riešené rozširovanie zastavaného územia.

B.9. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Na riešenom území sú vymedzené ochranné pásma dopravných trás a zariadení, vodných zdrojov a vodných tokov, energetických vedení, telekomunikačných káblov, plynovodov a výrobných areálov.

→ **cestné ochranné pásmo**

podľa § 15 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon), hranicu cestných ochranných pásiem mimo súvisle zastavaného územia určujú zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti:

- 100 metrov od osi vozovky prilehlého jazdného pásu diaľnice a cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia,
- 50 metrov od osi vozovky cesty I. triedy,
- 15 metrov od osi vozovky miestnej komunikácie I. a II. triedy.

→ **ochranné pásmo verejného vodovodu a kanalizácie**

podľa § 19 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (vodný zákon) je určené od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obidve strany:

- do priemeru 500 mm 1,5 m,
- nad priemer 500 mm 2,5 m

a podľa STN 75 6101 a STN 73 6005 ochranné pásmo

- od osi vodovodnej prípojky obojstranne 2,0 m,
- od osi kanalizačnej prípojky obojstranne 0,75 m.

→ **ochranné pásma vodojemov**

areály objektov vodojemov sú vymedzené oplotením, ktoré chráni samotný objekt ako aj akumuláciu vody pred prípadným nebezpečenstvom.

→ **ochranné pásmo vodárenských zdrojov**

- ochranné pásmo vodárenského zdroja SE-1 I. stupňa je vymedzené Rozhodnutím OPLVH Zvolen č. 844/403/88 zo dňa 22.6.1988 a je obdĺžnikového tvaru o rozmeroch 90x60 m a II. stupňa Rozhodnutím ObUŽP Zvolen č. C/2009/00406 z 27.7.2009 a je určené kružnicou $r = 150$ m od zdroja,
- ochranné pásmo vodárenského zdroja vrt HDS-1 I. a II. stupňa bolo stanovené rozhodnutím ObUŽP Zvolen – zdrav. 948/94 dňa 31.8.1994,
- ochranné pásmo I. stupňa vodného zdroja pre zdroj vody Stará Hora je určené Rozhodnutím ObUŽP Zvolen č. C/2008/00594 zo dňa 16.10.2008 a je tvorené parcelami KN C č. 8190/7 – 13 m² a č. 8190/8 – 295 m²
- ochranné pásmo I. stupňa vodného zdroja pre zdroj vody Mladá Hora je určené Rozhodnutím ObUŽP Zvolen č.c/2013/00175 zo dňa 3.6.2013 a je tvorené parcelami KN C č. 3949/13 – 7 m² a č.3949/14 – 93 m².

V týchto ochranných pásmach je potrebné rešpektovať zásady hospodárenia stanovené vodohospodárskym orgánom.

→ **pobrežné pozemky,**

ktoré môže podľa § 49 zákona č. 364/2004 a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov užívať správca vodného toku pri výkone správy toku a správy vodných stavieb, v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary (**Belujský potok**) a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.

Vodohospodársky významné toky sú dané vyhláškou č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

→ **ochranné pásmo liečivých zdrojov Dudince a prírodných minerálnych zdrojov v Santovke a Slatine**

Časť riešeného územia sa nachádza v ochrannom pásme III. stupňa prírodných liečivých zdrojov v Dudinciach a prírodných minerálnych zdrojov v Santovke a Slatine /vyhláška MZ SR č. 19/2000 Z. z. podľa § 50 ods. 12 zákona č. 538/2005 Z. z. sa ochranné pásma III. stupňa určené podľa doterajších predpisov považujú za ochranné pásma II. stupňa určene podľa tohto zákona; na tieto ochranné pásma sa vzťahujú ustanovenia § 26, § 28, § 40 ods. 2 písm. a), d) a e) a § 50 ods. 17 písm. b) zákona č. 538/2005 Z. z., ktoré je potrebné vo vymedzených ochranných pásmach dodržiavať.

V ochrannom pásme je zakázané vykonávať všetky činnosti, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť fyzikálne, chemické, mikrobiologické a biologické vlastnosti prírodnej liečivej vody, jej využiteľné množstvo, zdravotnú bezchybnosť alebo výdatnosť tejto vody.

→ **ochrana v citlivých a zraniteľných oblastiach**

- podľa § 33 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) citlivé oblasti sú vodné útvary povrchových vôd, v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiadúcemu stavu kvality vôd a ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vody vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd. Podľa Nariadenia vlády č. 617/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti, patrí k citlivým oblastiam cele územie obce Sebechleby.
- podľa § 34 citovaného zákona zraniteľné oblasti sú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú zrážkové vody do povrchových vôd, alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg/l, alebo sa môže v blízkosti

budúcnosti prekročiť. V zmysle NV č. 617/2004 Z. z. sú poľnohospodársky využívané pozemky v katastrálnom území Sebechleby vyhlásené za zraniteľnú oblasť.

→ **ochranné pásmo elektrických vedení a zariadení**

podľa § 43 č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:

- od 1 kV do 35 kV vrátane:
 - pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m,
 - pre zavesené káblové vedenie 1 m,
- od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m,
- od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m,
- od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m,
- nad 400 kV 35 m,
- stožiarová transformačná stanica 22/0.4 kV – 10 m od trafostanice.

V ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:

- a) zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky,
- b) vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,
- c) uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- d) vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
- e) vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy.

V blízkosti ochranného pásma elektrických zariadení uvedených v predchádzajúcich odsekoch je osoba, ktorá zriaďuje stavby alebo vykonáva činnosť, ktorou sa môže priblížiť k elektrickým zariadeniam, povinná vopred oznámiť takúto činnosť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy, prevádzkovateľovi distribučnej sústavy a vlastníkovi priameho vedenia a dodržiavať nimi určené podmienky.

Zriaďovať stavby v ochrannom pásme elektroenergetického zariadenia možno iba po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa sústavy. Súhlas prevádzkovateľa sústavy na zriadenie stavby v ochrannom pásme elektroenergetického zariadenia je dokladom pre územné konanie a stavebné konanie.

→ **ochranné pásmo plynovodu**

podľa § 79 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:

- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
- 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,
- 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
- 8 m pre technologické objekty.

→ **bezpečnostné pásmo plynovodu**

podľa § 80 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:

- 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
 - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
 - 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
 - 50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 150 mm,
 - 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 300 mm,
 - 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 500 mm,
 - 300 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
 - 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch,
 - pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete.
- **ochranné pásmo vedenia elektronickej komunikačnej siete**
podľa § 68 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov je široké 1, 5 m od osi jeho trasy po oboch stranách a prebieha po celej dĺžke jeho trasy. Hĺbka a výška ochranného pásma je 2 m od úrovne zeme, ak ide o podzemné vedenie a v okruhu 2 m, ak ide o nadzemné vedenie,
Rešpektovaná je trasa a ochranné pásmo optického kábla prebiehajúceho severozápadným okrajom územia.
- **bezpečnosť leteckej prevádzky**
v zmysle zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je potrebné požiadať Dopravný úrad o súhlas pri stavbách a zariadeniach:
- vysoké 100 a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písmeno a)),
 - stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b)),
 - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods. 1 písmeno c)),
 - zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písmeno d)).
- **ochranné pásmo kultúrnej pamiatky** tvorí jej bezprostredné okolie, v ktorom nemožno vykonávať stavebnú ani inú činnosť ohrozujúcu pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky a ktorým je podľa § 27 ods. 2, zákona č. 49/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.
- **ochranné pásmo pohrebiska**
podľa § 15, ods. 7 zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve je 50 m od hranice pozemku pohrebiska.
- **ochranné pásmo lesa**
podľa § 10, ods. 1 zákona č. 326/2005 Z. z. tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.
- **hygienické ochranné pásmo**
od objektov živočíšnej výroby je 1 m na každú VDJ (veľkú dobytčiu jednotku).

B.10. NÁVRH NA RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

B.10.1. OBRANA ŠTÁTU

V obci nie sú vybudované zariadenia vojenského charakteru. V prípade mimoriadnych udalostí je však dôležité zabezpečenie prejazdnosti cesty I/51 v prietahu obcou.

B.10.2. POŽIARNA OCHRANA

Ochranu proti požiarom a iným mimoriadnym udalostiam v obci Sebechleby zabezpečuje Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Krupine. Vzhľadom na vzdialenosť 13 km Krupiny od Sebechleby sa jedná o pomerne dlhý časový interval od vyhlásenia požiarneho poplachu po príchod zásahovej jednotky.

Dobrovoľný hasičský zbor obce Sebechleby zabezpečuje rýchle zásahy v obci pri vzniku požiaru a iných mimoriadnych udalostiach. Vznikol už v roku 1888 v reakcii na časté požiare, ktoré obec a jej okolie sužovali. Má k dispozícii hasičskú zbrojnicu so základným protipožiarным vybavením.

B.10.3. OCHRANA PRED POVODŇAMI

Podľa máp povodňového ohrozenia a povodňového rizika sa územie obce nachádza mimo povodňového ohrozenia.

Ochranu pred povodňami má obec vyriešenú vybudovanou vodnou nádržou nad obcou na Belujskom potoku, ktorá v prípade intenzívnych zrážok slúži aj na zachytenie privalových vôd. Vodné dielo má vypracovaný „Manipulačný poriadok VD Sebechleby“, ktorý je záväzným materiálom s podrobným popisom manipulácie v čase povodní a v čase nebezpečenstva vzniku povodní. Obec má schválený Povodňový plán záchranných prác obce Sebechleby, v ktorom je vyznačená čiara povodňového ohrozenia zastavaného územia po oboch stranách Belujského potoka, ktorý je aktualizovaný k 20. marcu 2012.

B.10.4. STRUČNÁ POVODŇOVÁ CHARAKTERISTIKA VODNÝCH TOKOV V OBCI

Obcou Sebechleby preteká vodný tok Belujský potok.

V území obce Sebechleby sú ešte vodné toky Viničný potok v dĺžke 2,5 km, a Suchý potok na hranici katastra s Hontianskymi Nemcami v dĺžke 4,12 km. Vodné toky sú v správe SVP, š.p. Povodie stredného Hrona Zvolen.

Belujský potok cez obec Sebechleby je upravený v celkovej dĺžke 1,562 km.

Hydrologické pomery

Základné hydrologické údaje pre Belujský potok od pracoviska SHMÚ v Banskej Bystrici:

plocha povodia - 21,0 km²

dlhodobý priemerný prietok 150 l.s⁻¹

	M - denné prietoky l.s ⁻¹						
M	30	90	180	270	330	355	364
Q	406	126	58	31	19	12	8
	N - ročné prietoky m ³ .s ⁻¹						
N	1	2	5	10	20	50	100
Q	4,5	7	11	14	16,5	20,5	23

Dlhodobé priemerné mesačné prietoky l.s⁻¹

mesiac	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
Q	141	195	144	269	398	232	138	93	56	46	45	66

objem povodňovej vlny W_{pv100} - 830 300 m³

doba trvania PV_t - 20 hod.

doba stúpania t_{st} - 8 hod.

doba klesania t_{kl} - 12 hod.

Údaje sú zaradené do IV. triedy presnosti.

Na Belujskom potoku v r.km 9,700 je vybudovaná vodná stavba Vodné dielo Sebechleby z nasledovnými parametrami:

Úlohou sypanej zemnej homogénnej hrádze sprášovo hlinitej je tvoriť fyzickú bariéru a súčasne oporu hromadeným vodám Belujského potoka. Aby však bolo možné tento proces ovládať a zvládať aj v extrémnych stavoch, prechádza telesom hrádze manipulačné zariadenie, spájajúce nádržný priestor s odtokovým korytom poniže. Tento hlavný stavebno - funkčný objekt spolu s hrádzou vytvára podmienky pre vznik a bezpečné využívanie účelov nádrže, ktorá je charakterizovaná nasledovnými hlavnými parametrami:

Parametre nádrže	Hladina	Objem	Plocha
	m n.m.	m ³	ha
najhlbšie dno	237,50	-	-
minimálna prevádzková hladina	240,50	12 870	1,81
maximálna prevádzková hladina	247,87	505 146	11,37
maximálna dovolená hladina	248,40	565 883	11,93
stály objem	-	12 870	-
zásobný objem	-	492 276	-
retenčný objem	-	60 737	-
celkový objem	-	565 883	-

Minimálny zostatkový prietok pod nádržou: 12,0 l.s⁻¹

Koruna hrádze - 248,75 m n. m.

Hlavným účelom je akumulovať dostatočné množstvo vody pre zavlažovanie pozemkov v obci Sebechleby a v okolí. Ďalším účelom je transformácia povodňovej vlny, športové rybárstvo a zabezpečenie minimálneho zostatkového prietoku v toku Belujský. Ako vedľajšiu funkciu vodnej stavby možno považovať jej využitie na rekreačné účely. Vodné dielo má vypracovaný Manipulačný poriadok VD Sebechleby, ktorý je záväzným materiálom s podrobným popisom manipulácie v čase povodní a v čase nebezpečenstva vzniku povodní.

B.11. NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

B.11.1. OCHRANA PRÍRODY

- Na území obce Sebechleby podľa zákona č. 506/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa nenachádzajú vyhlásené a na ochranu navrhované územia so štvrtým a piatym stupňom ochrany.
- Do severnej časti územia obce zasahuje územie chránenej krajinej oblasti Štiavnické vrchy (CHKO), vyhlásené vyhláškou MK SSR č.124/1979 zo dňa 22.9.1979, ktorému podľa zákona o ochrane prírody a krajiny prislúcha druhý stupeň ochrany, z čoho vyplýva, že je potrebné dodržiavať režim ochrany daný platnou legislatívou. Svojou výmerou 77 630 ha predstavuje najväčšiu CHKO na Slovensku. Územie má osobitné postavenie tak pre svoju kultúrno-historickú hodnotu, ako i preto, že je to najväčšie vulkanické pohorie na Slovensku. Biogeografická poloha územia na rozhraní dvoch rozdielnych klimatických typov spôsobuje prelínanie panónskych prvkov flóry a fauny s karpatskými horskými prvkami. Ďalšou charakteristickou črtou je jeho bohatá banícka minulosť, dokumentovaná unikátnymi technickými pamiatkami a tiež osobitný krajinársky charakter. Výskytom a počtom minerálov nemá na Slovensku obdobu
- V južnej časti územia pri poľnohospodárskom objekte Majer sa nachádzal **chránený strom Borievka pri Sebechleboch**. Chránená je pôvodne od roku 1988, potvrdená vyhláškou K.Ú. B. Bystrica č. 5/1996 z 20.12.1996. V súčasnosti už neexistuje.

SKUEV0259 Územie európskeho významu Stará Hora

Územie je vyčlenené najmä pre ochranu lesných a nelesných biotopov, ktoré má veľký potenciál pre zachovanie vysokej biodiverzity (11 typov biotopov a 8 druhov európskeho významu). Územie ÚEV Stará Hora zasahuje celkovo do katastrálnych území Beluj, Hontianske Nemce, Klastava, Kráľovce, Krnišov a Sebechleby a čiastočne sa prekrýva 98 %) s CHKO Štiavnické vrchy.

Dôvodom na vyhlásenie SKUEV0259 sú:

- Ochrana biotopov európskeho významu: Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0*), Suchomilné trávinnobylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae) (6210), Subpanónske trávinnobylinné porasty (6240*), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd (8230), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180*), Xerothermné kroviny (40A0*), Karpatské a panónske dubovo-hrabové lesy (91G0*), Teplomilné panónske dubové lesy (91H0*), Panónsko-balkánske cerové lesy (91M0).
- Druhy európskeho významu: kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), vydra riečna (*Lutra lutra*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), syseľ pasienkový (*Spermophilus citellus*), mora schmidtova (*Dioszeghyana schmidtii*).

Územný systém ekologickej stability

➤ Biocentrá regionálneho významu.

V severnej časti katastra, na ploche lesa sa nachádza regionálne biocentrum Súdoce - Ladzany (podľa RÚSES Zvolen). Ide o biocentrum zoocenóz pahorkatín a lesostepí s charakteristickým výskytom panónskych a mediteránnych prvkov a vysokou diverzitou ornitocenóz (PETRÍK et. al, 1995).

➤ Biokoridory regionálneho významu.

Územím obce Sebechleby neprechádza žiadny nadregionálny biokoridor v zmysle G-NÚSES, ale v R-ÚSES pre bývalý okres Zvolen je navrhnutý nadregionálny biokoridor „Východné predhorie Štiavnických vrchov“, ktorý je širokopásmovým biokoridorom s významom pre šírenie

panónskych a mediteránnych zoocenóz a fytocenóz. Cez územie Sebechleby prechádza v JZ-SV smere.

➤ **Biokoridory lokálneho významu (BkL)**

BkL 1 Belujský potok

Biokoridor tvorí vodný tok so zachovalými brehovými porastmi a nivnými TTP. Ako biokoridor nefunguje tento vodný tok po celej svojej dĺžke. Vyskytujú sa na ňom významné bariérové prvky, a to regulovaný úsek v Sebechleboch a hrádza Vodnej nádrže Sebechleby. Za biokoridor možno teda označiť len úsek od severnej hranice riešeného územia po ústie potoka do VN a úsek od južnej hranice sídla Sebechleby po južnú hranicu územia obce.

Obojstranný brehový porast sa zachoval po celej dĺžke vodného toku (okrem úseku v Sebechleboch). Nivné lúky sa vyskytujú v južnom úseku biokoridoru, kde potok vytvoril pomerne hlboké kaňonovité údolie. Význam tohto biokoridoru je v zabezpečovaní viacerých funkcií. Jedná sa najmä o funkciu biotickú, ktorej význam narastá v južnej polovici územia obce, kde potok preteká väčšinou pozmenenou kultúrnou poľnohospodárskou krajinou. Okrem biotickej funkcie plní ešte funkciu krajnotvornú a hygienickú.

Reálnym ohrozujúcim faktorom je eutrofizácia spôsobovaná splachom hnojív z okolitej poľnohospodárskej pôdy a zo splaškových vôd zo sídel a poľnohospodárskych objektov. (Eutrofizácia je súbor prírodných ako aj umelo vytvorených procesov, ktorými sa zvyšujú anorganické živiny v stojatých a tečúcich povrchových vodách, čoho dôsledkom je zozelenanie vody – rast a rozmnožovanie rias). K potenciálnym ohrozujúcim faktorom patrí regulácia vodného toku, zmena vodného režimu v povodí toku, nevhodné zásahy do brehových porastov, výrazné zmeny vo využívaní nivných TTP. Preto je nutné:

- Neregulovať vodný tok.
- Zabezpečiť obnovu a pravidelnú starostlivosť o brehovú porasty.
- Pri obnove použiť domáce druhy drevín.
- Zachovať súčasnú krajinnú štruktúru a spôsob využitia TTP. Zabezpečiť kosenie porastov lúk.
- Realizovať opatrenia na zabránenie eutrofizácii vôd z hnojív používaných v poľnohospodárstve, zo splaškových vôd zo sídel a objektov živočíšnej výroby.
- Vylúčenie stavebnej činnosti v priestore biokoridoru.

BkL 2 Viničný potok

Biokoridor je tvorený periodickým vodným tokom a obojstranným brehovým porastom, ktorý sa zachoval po celej jeho dĺžke Potok tečie úzkym „V“ údolím a nemá preto vytvorené nivné lúky.

Význam tohto biokoridoru je tak isto v zabezpečovaní biotickej, krajnotvorenej (estetickej) a hygienickej funkcie.

Podobne ako v predchádzajúcom prípade aj tu je reálnym ohrozujúcim faktorom eutrofizácia. K potenciálnym ohrozujúcim faktorom patrí regulácia vodného toku, zmena vodného režimu v povodí toku a nevhodné zásahy do brehových porastov. Preto navrhujeme:

- neregulovať vodný tok,
- zabezpečiť obnovu a pravidelnú starostlivosť o brehovú porasty,
- pri obnove použiť domáce druhy drevín,
- realizovať opatrenia na zabránenie eutrofizácii vody.

➤ **Ekologicky významné segmenty**

Údolie Štiavnice

Ekologicky významný segment nadväzuje na regionálny biokoridor Štiavnica. Ide o pás lesných a trávnych porastov v okolí údolia rieky. Do riešeného územia zasahuje tento ekologicky

významný segment len z malej časti, plochami lesov a NDV, ktoré sú v priamom kontakte s veľkoplošne obrábanou ornou pôdou. Funkcia tohto prvku ÚSES je hlavne biotická, ale tiež krajínovorná, pôdoochranná a hygienická.

Kaňon Belujského potoka a Údolie Viničného potoka

Jadrom týchto dvoch ekologicky významných segmentov sú biokoridory lokálneho významu Belujský a Viničný potok. Na vodné toky s brehovými porastmi nadväzujú okolité plochy lesov, nelesnej drevinnej vegetácie, lúk a pasienkov. Podobne ako v predchádzajúcom prípade, aj tieto ekologicky významné segmenty plnia biotickú, krajínovornú, pôdoochrannú a hygienickú funkciu.

Ekotónový pás Štiavnických vrchov

Tento ekologicky významný segment sa nachádza v strednej až severnej časti územia obce. Vyznačuje sa veľmi pestrou krajinnou štruktúrou (lesy, NDV, lúky, pasienky, vinice, extenzívne aj intenzívne využívané sady, poľnohospodárske sídla, vodná plocha a močiare). Táto pestrosť vo využívaní územia je predpokladom bohatého druhového zloženia rastlín aj živočíchov.

➤ Genofondové plochy

Ani jedna z genofondových plôch rastlín nespĺňa kritériá pre zabezpečenie ich územnej ochrany.

GR 1, GZ 1: Podsvahová mokrad' východne od Starej Hory

Vzhľadom na ojedinelosť mokradňných biotopov na území obce, ako i vzhľadom na väčšiu rozlohu mokrade, ktorá jej zabezpečuje existenčné možnosti, je nutné zabezpečiť do budúcnosti o územie primeranú starostlivosť (pokúsiť sa o obnovenie vodného režimu z minulosti) a vyhnúť sa jej likvidácii, alebo inému neprimeranému spôsobu využívania ako v súčasnosti.

GR 2, GZ 2: Mokrad' pri cestnom moste cez Belujský potok v obci Sebechleby

Genofondová plocha si vzhľadom na pôvod nevyžaduje osobitné opatrenia, nakoľko jej existenciu ovplyvňuje viac faktorov dočasného charakteru. Zaradenie medzi genofondové plochy vyplýva z nutnosti evidencie a zachovania mokradí ako ohrozených biotopov. Doporučujeme občasné prečistenie od sedimentov - nánosov.

GR 3: Vysokobylinný močiar v priestore bývalého miestneho kúpaliska

Platí návrh opatrení ako v prípade genofondovej plochy č. 2.

GR 4: Fragment vysoko bylenných močiarov v západnej časti obce

Platí návrh opatrení ako v prípade genofondovej plochy č. 2.

GZ 4: Staré vinice a močiar, Cerina a Sedlo

Vzhľadom na pokročilý vek v prípade obnovy resp. zmien využívania je žiaduce posúdiť ich na úrovni okresného úradu odboru životného prostredia.

GR 5: Vysoko bylenný močiar na pravom brehu Belujského potoka, južne od intravilánu obce.

Zamedziť zmene a odvodneniu.

GZ 5: Južné svahy Štiavnických vrchov severne od obce Sebechleby

Obdobne ako pri GZ 4. Zabezpečiť využívanie primerané porastom.

GR 6: Močiar pri ústí Belujského potoka do VN Sebechleby.

Plocha si osobitné opatrenia nevyžaduje, nakoľko jej existencia je závislá a ovplyvňovaná hladinou vody vo VN Sebechleby.

GZ 7: Vodná nádrž Sebechleby

Vodná nádrž Sebechleby je zaradená do zoznamu lokálne významných mokradí pod poradovým číslom 223 o rozlohe 120 000 m²

GR 8: Skalný hrebenok s xerothermnou vegetáciou nad sútokom Viničného a Belujského potoka.

Ojedinelosť otvorených xerothermných enkláv v katastrálnom území vyvoláva nutnosť uvedení lokalitu zachovať v nepozmenenom stave. Územie má tiež krajinársko-estetický a turisticko-rekreačný význam pre svoju vyvýšenú polohu a morfológický charakter.

B.11.2. OCHRANA PAMIATOK**Zoznam nehnuteľností zapísaných v registri NKP (celkom 96)**

Adresa	Pamiatkový objekt	Zauž. názov PO	Bližšie urč. PO	Číslo ÚZPF
Sebechleby	POMNÍK SO SOCHOU	pomník padlým v I.+II.sv.v.	padlí v I.+II.sv.v.	1178
Sebechleby	PILIER S RELIÉFOM	pilier s reliéfom sv.Floriána	štvorboký,sv.Florián	2268
Sebechleby	SOCHA	socha sv.Vendelína	sv.Vendelín	2268
Sebechleby	SÚSOŠIE	súsošie najsv.Trojice	sv.Trojica	2686
Sebechleby	KOSTOL	kostol sv.Michala	r.k.sv.Michala	1112
Stará hora, 206	PIVNICA VÍNNA	vínna pivnica		1919
Stará hora, 906	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3597
Stará hora, 909	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3595
Stará hora, 919	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3593
Stará hora, 922	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3591
Stará hora, 936	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3602
Stará hora, 954	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3544
Stará hora, 969	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3527
Stará hora, 970	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3528
Stará hora, 978	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3531
Stará hora, 1004	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3559

Adresa	Pamiatkový objekt	Zauž. názov PO	Bližšie urč. PO	Číslo ÚZPF
Stará hora, 1012	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3565
Stará hora, 1019	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3588
Stará hora, 1026	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3581
Stará hora, 1046	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3571
Stará hora, 81	PIVNICA VÍNNA	vínna pivnica		1919
Stará hora, 84	PIVNICA VÍNNA	vínna pivnica		1919
Stará hora, 10	PIVNICA VÍNNA	vínna pivnica		1919
Stará hora, 193	PIVNICA VÍNNA	vínna pivnica		1919
Stará hora, 259	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3539
Stará hora, 306	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3558
Stará hora, 908	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom	kameň	3596
Stará hora, 911	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3599
Stará hora, 912	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3598
Stará hora, 918	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3594
Stará hora, 920	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3592
Stará hora, 923	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3590
Stará hora, 924	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3589
Stará hora, 928	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3600
Stará hora, 929	PIVNICA VÍNNA	vínna pivnica		3600

Adresa	Pamiatkový objekt	Zauž. názov PO	Bližšie urč. PO	Číslo ÚZPF
Stará hora, 930	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3601
Stará hora, 937	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3603
Stará hora, 938	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3604
Stará hora, 939	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3605
Stará hora, 956	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3543
Stará hora, 957	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3542
Stará hora, 958	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3540
Stará hora, 960	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3538
Stará hora, 961	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3541
Stará hora, 963	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3587
Stará hora, 964	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3536
Stará hora, 965	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3537
Stará hora, 967	DOM VINOHRADNÍCKY	pivnica s chyžkou		3526
Stará hora, 976	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3529
Stará hora, 977	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3530
Stará hora, 979	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3532
Stará hora, 980	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3533
Stará hora, 981	STAVBA VINOHRADNÍCKA	vinohradnícka pivnica	pivnica	3534
Stará hora, 982	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3535

Adresa	Pamiatkový objekt	Zauž. názov PO	Bližšie urč. PO	Číslo ÚZPF
Stará hora, 983	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3555
Stará hora, 986	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3554
Stará hora, 988	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3553
Stará hora, 989	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3552
Stará hora, 990	BÚDA VINOHRADNÍCKA	vinohrad.chyžky s pivnicami	kameň	3545
Stará hora, 991	BÚDA VINOHRADNÍCKA	vinohradnícka chyžka s pivnic.	kameň	3545
Stará hora, 992	BÚDA VINOHRADNÍCKA	vinohradnícka chyžka s pivnic.	kameň	3545
Stará hora, 993	BÚDA VINOHRADNÍCKA	vinohradnícka chyžka s pivnic.	kameň	3545
Stará hora, 994	BÚDA VINOHRADNÍCKA	vinohradnícka chyžka s pivnic.	kameň	3545
Stará hora, 995	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3546
Stará hora, 996	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3547
Stará hora, 997	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3548
Stará hora, 998	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3549
Stará hora, 999	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3550
Stará hora, 1000	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3551
Stará hora, 1001	MAŠTAL'	maštal'		3610
Stará hora, 1002	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3560
Stará hora, 1003	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3561
Stará hora, 1007	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3557

Adresa	Pamiatkový objekt	Zauž. názov PO	Bližšie urč. PO	Číslo ÚZPF
Stará hora, 1010	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3563
Stará hora, 1011	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3564
Stará hora, 1016	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3566
Stará hora, 1020	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3611
Stará hora, 1021	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3611
Stará hora, 1023	MAŠTAL'	maštal'		3584
Stará hora, 1024	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3583
Stará hora, 1025	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3582
Stará hora, 1027	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3580
Stará hora, 1028	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3579
Stará hora, 1030	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3577
Stará hora, 1031	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3575
Stará hora, 1033	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3573
Stará hora, 1034	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom	kameň	3576
Stará hora, 1035	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3578
Stará hora, 1036	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3574
Stará hora, 1039	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3569
Stará hora, 1040	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3568
Stará hora, 1041	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3567

Adresa	Pamiatkový objekt	Zauž. názov PO	Bližšie urč. PO	Číslo ÚZPF
Stará hora, 1043	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3572
Stará hora, 1045	PIVNICA VINOHRADNÍCKA	vinohradnícka pivnica		3570
Stará hora, 1070	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3556
Stará hora, 1083	DOM VINOHRADNÍCKY	vinohradnícky dom		3586

Prípustné stanovisko, resp. rozhodnutie od KPÚ Banská Bystrica si investor zabezpečí k zámeru, prípravnej a projektovej dokumentácii obnovy, rekonštrukcii, údržbe, oprave, adaptácii, atď. národnej kultúrnej pamiatky, a to v rámci územného a stavebného konania, konania o povolení zmeny stavby v konaní o ohlásení udržiavacích prác a v konaní o odstránení národnej kultúrnej pamiatky,
- ochranu národných kultúrnych pamiatok situovaných na riešenom území zabezpečovať v súlade s ustanoveniami pamiatkového zákona.

2. Na území obce Sebechleby (obec nemá názvy ulíc) sú situované nehnuteľnosti, ktoré vykazujú pamiatkové hodnoty a sú vytypované na zápis do evidencie ÚZPF za národné kultúrne pamiatky:

- **Domy ľudové č. :** 9, 10, 18, 62, 64, 78, 81, 233, 237, 258, 261, 268,
 - **Kríž** pre pustovníka, areál cintorína, rok vzniku 1875, kameň,
 - **Kríž** pred kostolom, (vyhnanie z raja), rok vzniku 1899, kameň,
 - **Panský dom č.** 233, centrum obce,
 - **Súsošie kalvárie**, rok vzniku 1950, horný koniec obce, kameň,
 - **Socha sv. Jána Nepomuckého**, rok vzniku 1785 pred horným koncom obce, kameň.
- V bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. **Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky;** desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

3. Na území obce Sebechleby sú situované nehnuteľnosti, ktoré vykazujú pamiatkové hodnoty:

- Domy ľudové č.: 11, 20, 21, 28, 130, 194, 205, 206, 234, 265, 266,
- Požiarna zbrojnica, nika so sv. Floriánom,
- Studňa – napájadlo, kameň,
- Kríž, na Hajlesi,
- Kríž, lokalita Mladá Hora a krížová cesta (pripevnené obrázky na stromoch), kameň,
- Zvonička , lokalita Vřšok, drevo,
- Kamenné kríže, liatinové kríže (areál cintorína),
- Stará krčma č. 242.

Kaplanky:

- Sv. Heleny , pred školou,
- Panny Márie, cesta na Starú Horu,
- Ustavičnej pomoci, cesta na Starú Horu,
- Sv. Anny, v poli pri ceste na Starú Horu.

Kríže:

- Božieho milosrdenstva, cesta na Starú Horu,
- Kamenný kríž v poli, smerom do sadov,
- Biely kríž, v hore nad Starou Horou.

4. V záujme ochrany hodnotnej zástavby na pôvodne založených uliciach obce rešpektovať ich pôvodnú urbanistickú štruktúru, parceláciu, historický pôdorysný tvar zástavby, objektovú skladbu, výškové a priestorové usporiadanie objektov, architektonický výraz uličných priečelí aj so zachovanými tvaroslovnými prvkami ľudovej architektúry vrátane charakteristických foriem oplotenia s bránami.

5. V území obce Sebechleby, v extraviláne a intraviláne sú evidované archeologické nálezy:

Archeologické nálezy z územia obce:

- poloha *Mladá Hora* – pohrebisko lužickej kultúry,
- poloha *Hájles* – pohrebisko z 9. – 10. storočia,
- *intravilán* – románsky kostol z roku 1233.

Bližšie nelokalizované nálezy z katastrálneho územia:

- sídlisko železovskej kultúry,
- nálezy lengyelskej keramiky,
- sídliskové nálezy maďarovskej kultúry.

6. Je možné, že pri zemných prácach v katastrálnom území obce Sebechleby budú zistené nové archeologické nálezy, resp. archeologické situácie. V súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov si stavebníci vyžadujú ku každej stavebnej činnosti na predmetnom území rozhodnutie od KPÚ Banská Bystrica, ktorý rozhodne o prípustnosti prác a nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum.

7. Na území obce Sebechleby sa nachádza v priestore cintorína historická zeleň, štyri lípy (odhad veku líp 400 rokov) a *platan* v parku obce. Plochy zelene v území obce je žiaduce zachovať, regenerovať a výsadbu stromov obmeniť druhovo vhodnými drevinami (ovocné stromy, lípy), nevhodná je výsadba cudzorodých drevín.

8. V súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu podľa § 14 obec môže rozhodnúť o vytvorení a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce (osobnosti obce, historická zeleň, historická fotodokumentácia, hnutelné a nehnuteľné veci ...).

9. KPÚ Banská Bystrica vypracoval **Zásady ochrany pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry Sebechleby – Stará Hora** v roku 2011, ktoré nadobudli účinnosť dňom chválenia 07.01.2014. Tvoria samostatnú prílohu tejto textovej časti územného plánu.

Pri zemných prácach súvisiacich so zástavbou a stavebnými úpravami predmetného územia je predpoklad zistenia archeologických nálezov, resp. archeologických situácií. Investor, stavebník je povinný archeologické nálezy ohlásiť Krajskému pamiatkovému úradu v Banskej Bystrici, ktorý v súlade s ustanoveniami § 37 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu rozhodne o nevyhnutnosti vykonania archeologického výskumu.

B.12. NÁVRH VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

B.12.1. DOPRAVNÝ SYSTÉM OBCE

• Širšie dopravné vzťahy a východiskové podklady

Obec Sebechleby je napojená na dopravnú sieť SR cestou I. triedy č. 51, ktorá je spojnicou západného Slovenska (Senica – Trnava – Nitra – Levice) v smere na východ končí na medzinárodnej ceste E77 (sever – juh), ktorá je prezentovaná v tomto území cestou I. triedy č. 66. Križovatka spomenutých ciest je v Hontianskych Nemciach, vzdialenosť cca 3 km.

➤ Vzdialenosť obce od dôležitých miest:

Krupina (13 km), Zvolen (40 km), Levice (30 km), Banská Štiavnica (26 km), Dudince (17 km), Nitra (70 km), Banská Bystrica (60 km).

Železničná trať Zvolen – Šahy prechádza mimo územia obce a možnosť jej využitia je na železničnej stanici Hontianske Nemce vzdalenej cca 3 km od obce.

Pri návrhu dopravného riešenia obce Sebechleby sú rešpektované už doteraz spracované dokumentácie:

- Konceptia územného rozvoja Slovenska (KURS 2001)
- ÚPN VÚC Banskobystrického kraja - v platnom znení
- Sčítanie dopravy r. 2010 a výhľadové koeficienty
- Doplnené ÚHZ a ich požiadavky na riešenie dopravnej sústavy
- Urbanistická koncepcia sídla obce (Ing. arch. Kavčáková)
- Urbanistická koncepcia časť MLADÁ HORA (Ing. arch. Kontriš)
- Urbanistická koncepcia časť STARÁ HORA (Ing. arch. Santoris)
- Koncept riešenia ÚPN Sebechleby 2014

• Návrh cestnej siete

Vo výhľade je premietnutá trasa rýchlostnej cesty R3 (R 24,5/120) Zvolen – Šahy (Budapešť), ktorá prebieha juhovýchodným okrajom katastra Sebechleby. Po jej vybudovaní bude najbližšie napojenie z obce Sebechleby mimoúrovňovou križovatkou pri Hontianskych Nemciach.

Rozhodujúcou a hlavnou cestnou komunikáciou je cesta I. triedy č. 51. Intenzita dopravy na priečahu cesty I/51 obcou bola podľa celoštátneho sčítania dopravy na cestnej sieti SR podľa SSC Bratislava v r. 2010 - 2534 vozidiel/24 hod. Pre návrh výpočtu intenzity dopravy boli použité spomenuté výsledky prieskumu a výhľadové koeficienty rastu intenzity dopravy na cestnej sieti SR.

Intenzita dopravy (skutočné vozidlá/24 hod.) je v tab.č.1

Rok	T	O	M	S
2005	295	1098	10	1403
2010	643	1863	28	2534
2030 výhľad	875	2646	40	2787

➤ Z kapacitného hľadiska a zaťaženia v návrhu ostáva cesta I/51 v pôvodnej trase s tým, že je navrhnutá mestská úprava, zmenšenie počtu napojení obslužných komunikácií. Cesta I/51 kategórie MZ 12/50 tvorí základnú dopravnú os komunikačnej siete obce. Trasa cesty je stabilizovaná a v zmysle STN 736110 má funkčnú triedu B3 Zberná komunikácia. V návrhu sa uvažujú úpravy z hľadiska smerového vedenia, povrchovej úpravy, dobudovanie chodníkov pre peších. V návrhu je vyriešené obmedzenie počtu vyústení obslužných komunikácií na cestu I/51 a v centre obce je v dĺžke cca 280 m retardér (usmernenie dopravy, zníženie rýchlosti, zvýhodnenie pešieho pohybu). Uvažuje sa s výhľadovým rozšírením cesty I/51 v zastavanom území v kategórii MZ 14/60 a mimo zastavaného územia v kategórii C 9,5/80.

➤ Vo výhľade - v súlade s riešením ÚPN VÚC uvažujeme s vybudovaním preložky cesty I/51 mimo zastavaných území obcí, ktorými v súčasnosti prechádza (Hontianske Nemce, Sebechleby, Ladzany, Žemberovce, Kmeťovce). Preložku navrhujeme v kategórii C 11,5/80.

Miestne komunikácie charakterizujeme ako obslužné komunikácie prístupové, zabezpečujúce obsluhu celého územia. Tie je potrebné rekonštruovať na minimálne normové kategórie MOK 6,5/30 v zmysle STN 736110.

Obslužné komunikácie v navrhovaných obytných plochách sú riešené vo funkčnej triede C3 v kategórii MO 6,5/30 alebo MO 7,5/30

Miestna časť STARÁ HORA

Pamiatková rezervácia ľudovej architektúry Stará Hora je napojená účelovou komunikáciou, ktorá je napojená na cestu I/51 križovatkou cca 1 km západne od obce Sebechleby. Účelová komunikácia má dĺžku cca 2,2 km a vedie otvorenou krajinou. Komunikácia má extravilánovú úpravu s voľnou šírkou koruny 4,5 m s vozovkou šírky 3,5 m s asfaltovým povrchom, čo zodpovedá nenormovej kategórii MOK 4,5/30 v zmysle STN 736110 Na korune cesty sú výhybne pre umožnenie obojsmernej prevádzky na komunikácii. Vo výhľade uvažujeme s dobudovaním účelovej komunikácie na MOK 6,0/30.

➤ Ostatné obslužné komunikácie a zjazdové chodníky v samotnej pamiatkovej rezervácii ostávajú v pôvodnej podobe. V návrhu je uvažované iba s povrchovou úpravou, ktorá bude zohľadňovať štatút režimu pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry.

Zvýšenie pasantskej návštevnosti je riešene návrhom nového záchytného parkoviska, ktoré je umiestnené na vstupnej časti. Povrchová úprava parkoviska sú vegetačné panely. V prípade prekročenia navrhovanej kapacity návštevnosti, bude doprava regulovaná a parkovanie bude na plochách jestvujúcej zelene.

Miestna časť MLADÁ HORA

Z centra obce pokračuje do miestnej časti Mladá Hora účelová komunikácia, kde sa pred rekreačným zariadením Mladá Hora rozvetvuje do viacerých účelových komunikácií. V smere do súbehu s Belujským potokom obchádzajúc rekreačné zariadenie, kde pokračuje ako lesná cesta a v smere západne od zoskupenia vinohradníckych pivníc pokračujú do vinohradov a k poľnohospodárskym objektom. Komunikácia je po vodnú nádrž navrhnutá ako MOK 7,00/40, kde sú dve záchytné parkoviská. Ďalej pokračuje v pôvodnej trase ako MOK 3,5/40 s výhybňami, aby umožňovala obojsmernú premávku.

➤ Vlastnú komunikačnú sieť neusporiadanej štruktúry, odpovedajúcej účelovému rozmiestneniu založených objektov pivníc ponechávame v návrhu bez zmien, potrebná je ich povrchová úprava. Vo východnej časti Mladej Hory navrhujeme vybudovanie obslužnej komunikácie stredom navrhovanej plochy pre rekreačné domy.

• **Doprava SAD**

Nárast hromadnej autobusovej dopravy predpokladáme len na základe rastu počtu obyvateľov, bez nárastu hybnosti, nakoľko nárast dopravy individuálnej bude podstatne rýchlejší a vyšší. Verejnú hromadnú dopravu zabezpečuje SAD Banská Bystrica autobusovými spojmi s priamym spojením obce s mestami Krupina, Zvolen, Banská Bystrica, Dudince, Šahy, Podhájska a Bratislava (cez Levice a Nitru). Autobusové zastávky sú navrhnuté na ceste I/51 tak, že sú navrhnuté samostatné vybočovacie pruhy s prístreškami pre cestujúcich v dochádzkovej vzdialenosti do 500 m.

• **Peší pohyb**

Vzhľadom na intenzitu dopravy na ceste I/51 navrhujeme dobudovať chodníky po celej dĺžke zastavaného územia.

V centre obce navrhujeme vytvoriť podmienky s prioritou (nadradenosťou) pešieho pohybu, vytvorenie tzv. „obytných ulíc“ a vybudovanie tzv. retardérov.

Navrhujeme vytvoriť náučný chodník v trase centrum Sebechleby – Stará Hora – Mladá Hora – východné nábrežie vodnej nádrže – centrum Sebechleby. Trasa tohto náučného chodníka bude okrem pešieho pohybu umožňovať aj pohyb cyklistov.

• Statická doprava

Objekty občianskej vybavenosti, priemyslu, rekreácie

Parkovacie a odstavné stojiská pre osobné vozidlá navrhujeme podľa STN 736110 /Z1 pre objekty občianskej vybavenosti, priemyslu, rekreácie na základe navrhovaných kapacitných údajov. V obci bol uskutočnený predbežný prieskum zdrojov podzemnej termálnej vody, na základe ktorého je navrhovaný enviropark s využívaním termálnej vody na pestovanie poľnohospodárskych produktov (najmä zeleniny) a na rôzne aktivity súvisiace s rekreáciou (termálne kúpaliská a súvisiace služby – ubytovanie (150 lôžok), stravovanie (200 stoličiek), s predpokladanou návštevnosťou do 500 osôb denne + doplnkové služby – drobné predajne a požičovne plavebných pomôcok.

Výrobné kapacity sú sústredené v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva, kde sú voľné kapacity aj pre ďalší rozvoj výroby a služieb. V nevyužívanej časti areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva sa uvažuje s vybudovaním prevádzky na spracovanie mäsa

Rozvoj služieb navrhujeme aj v centrálnej zóne obce vo vyčlenenej funkčne zmiešanej ploche (pre bývanie a služby). V podmienkach obce Sebechleby je reálny nárast kapacít služieb v centrálnej zóne o 20 % oproti súčasnému stavu.

Výhľadové nároky na statickú dopravu

Výpočet základného počtu parkovacích stojísk pre občiansku vybavenosť :

Služby, obchody v centrálnej zóne

- čistá predajná plocha 200 m ²	200/25	8 stojísk
--	--------	-----------

Športové areály - enviropark

- zamestnanci 20 zam.	20/4	5 stojísk
- návštevníci 500 návšt.	500/4	125 stojísk

Ubytovacia a stravovacie zariadenia - enviropark

- ubytovanie 150 hostí/troj lôžkové. izby	150/3/0,5	100 stojísk
- stravovanie 200 stoličiek	200/8	25 stojísk
- zamestnanci 20 zam.	20/5	4 stojiská

Zariadenia výroby - v areáli bývalého poľnohospodárskeho družstva

- zamestnanci 60 zam.	60/4	15 stojísk
- návštevníci 28 návšt.	28/7	4 stojiská

Výpočet celkového počtu parkovacích stojísk pre občiansku vybavenosť :

Podľa čl. 16.3.10 a pomocou koeficientov:

- regulačný koeficient mestskej polohy (ostatné územie)	$k_{mp} = 1,0$
---	----------------

- súčiniteľ vplyvu dĺžby dopravnej práce 40:60	$k_d = 1,0$
--	-------------

$$N = P_0 \cdot k_{mp} \cdot k_d$$

Dlhodobé parkovanie pre zamestnancov

$$N = (5 + 4 + 15) \cdot 1,0 \cdot 1,0 = 24 \text{ parkovacích miest}$$

Krátkodobé parkovanie pre zákazníkov obchodu a návštevy

$$N = (8 + 125 + 100 + 25 + 4) \cdot 1,0 \cdot 1,0 = 262 \text{ parkovacích stojísk}$$

Spolu je potrebné zabezpečiť 286 parkovacích stojísk pre občiansku vybavenosť

Na verejnom parkovisku je nutné navrhnuť 4 % státí pre vozidlá osôb zdravotne postihnutých.

$$286 \text{ parkovacích státí} \times 4\% = 11 \text{ parkovacích miest}$$

Obytné územie

V obytnom území vzhľadom na charakter bytovej zástavby formou IBV sa parkovanie a garážovanie navrhuje priamo na pozemkoch. Krátkodobé parkovanie je priamo na obslužných komunikáciách.

• Cyklistická doprava

Vzhľadom na rozlohu územia a dostupnosť by malo byť snahou vytvoriť vhodné (alebo aspoň vhodnejšie) podmienky pre tento spôsob premiestňovania sa.

Z troch základných okruhov využívania bicykla, ako sú cesta za prácou, vybavenosťou a rekreáciou je potrebné riešiť v detaile zóny. Cykloturistické trasy regionálneho rekreačného využitia sú riešené v časti rekreácia a cestovný ruch.

• Hlukové pomery

Na životné (obytné) prostredie obce vplýva najmä hluk z dopravy na ceste I. triedy č. 51. Prípustné hlukové hladiny vonkajšieho priestoru vyplývajú z vyhlášky č. 549/2007 Z. z.

Hluk z dopravy pre r. 2010 sme vypočítali na ceste I/51.

DEŇ: 58,38 dB(A) - prípustná hodnota je 60 dB

NOC: 51,41 dB(A) - prípustná hodnota je 50 dB

Uvedené hodnoty sú vo vzdialenosti 7,5 m od osi jazdného pruhu.

Vzdialenosť izofóny 50 dB(A) je vo vzdialenosti 25,9 m od osi jazdného pruhu.

Vzdialenosť izofóny 40 dB(A) je vo vzdialenosti 38,8 m od osi jazdného pruhu.

Z výpočtov vyplýva prekročenie hladiny hluku v nočných hodinách. Zníženie hladiny hluku je v podmienkach obce Sebechleby iba vybudovaním preložky cesty I/51 mimo zastavané územie.

B.12.2. ZARIADENIA CIVILNEJ OCHRANY OBYVATEĽSTVA

Pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti riadiť sa na území obce pri investičnej výstavbe týmito požiadavkami:

- Zákonom NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov

- Vyhláškou MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov a ďalších vyhlášok vyplývajúcich zo zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

V zmysle Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov jednotlivé projektové dokumentácie navrhovaných stavieb doplniť o riešenie na osobitné zabezpečenie stavieb z hľadiska civilnej ochrany.

V podmienkach obce je možnosť vzniku mimoriadnych udalostí v prípade privalových dažďov v Štiavnickom pohorí a následnom vybrežení Belujského potoka, ktorý môže zaplaviť časť obytnej zóny obce. Ďalšia mimoriadna udalosť by mohla vzniknúť násilným narušením hrádze vodnej nádrže nad obcou.

B.12.3. ENERGETIKA A ELEKTRONICKÉ KOMUNIKÁCIE

B.12.3.1 ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU

Širšie vzťahy

Zásobovanie obce elektrickou energiou je z vedenia VN č. 379 z ktorého sú prevedené odbočky k jednotlivým trafostaniciam. Trafostanica TS16-majer je napojená z vedenia VN č. 325.

Juhovýchodnou časťou územia obce prechádza aj 400 kV vzdušné elektrické vedenie

ZVN – V426 Levice-Rimavská Sobota.

Súčasný stav v zásobovaní elektrickou energiou

Obec Sebechleby je zásobovaná elektrickou energiou z 22 kV vzdušného vedenia č. 379, z ktorého sú prevedené VN prípojky k trafostaniciam. Pre zásobovanie katastra obce slúžia nasledovné trafostanice:

- TS 1 - OBEC1 - 400 kVA
- TS 2 - OBEC2 - 400 kVA
- TS 3 - OBEC3 - 400 kVA
- TS 4 - OBEC4 - 250 kVA
- TS 5 – škola – 250 kVA
- TS 6 – PD1 – 250 kVA
- TS 7 – PD2.píla – vlastná trf
- TS 8 – PD. sušička – vlastná trf
- TS 9 - VODOVOD – vlastná trf
- TS10- závlaha – vlastná trf
- TS11- priehrada – 100 kVA
- TS12- Mladá Hora – 100 kVA
- TS13-PT.ZTS – 100 kVA
- TS14- ovčín PD – vlastná trf
- TS15- kameňolom PD – vlastná trf

Z vedenia VN č. 325 je napojená trafostanica:

- TS16- majer – vlastná trf

NN sekundárne rozvody 3x400/230 V po obci sú prevedené väčšinou holými vodičmi AIFe na betónových a drevených stĺpoch.

Vonkajšie osvetlenie je riešené výbojkovými svietidlami osadenými na stĺpoch sekundárnej NN siete. Rozvod pre napájanie verejného osvetlenia je prevedený vodičmi AIFe6 16(25) mm², ktoré sú napojené zo skriň RVO pre ovládanie osvetlenia.

Navrhovaný stav

NN rozvody v navrhovaných lokalitách výstavby rodinných a bytových domov budú prevedené zemným káblom zoslučkovaným v rozpojovacích istiacich skrinách osadených pri okrajoch pozemkov rodinných domov. Z týchto skriň budú napojené elektromerové rozvádzače rodinných domov, ktoré budú umiestnené v oplotení.

Verejné osvetlenie v navrhovaných lokalitách výstavby rodinných a bytových domov bude prevedené na oceľových osvetľovacích stožiaroch s výbojkovými svietidlami.

Lokalita č. 1: - výstavba RD 40 b.j.

Potrebný výkon. $40 \times 7 \times 0,33 = 92,4$ kW

Jestvujúce vedenie VN prechádzajúce touto lokalitou, ktoré napája trafostanice TS5 a TS7 bude preložené mimo riešenú lokalitu a jestvujúca trafostanica TS5 o výkone 250 kVA bude rekonštruovaná na výkon 400 kVA. Z tejto trafostanice bude prevedené napojenie RD v tejto lokalite.

Lokalita č. 2 výstavba bytového domu 24 b.j.

Potrebný výkon. $24 \times 7 \times 0,30 = 55$ kW

Pre napojenie bytového domu, pre vonkajšie osvetlenie a dobudovanie športového areálu bude trafostanica TS2 zrekonštruovaná na výkon 630 kVA.

Napojenie trafostanice bude prevedené zemným NN káblom.

Lokalita č. 3: - výstavba vinohradníckych domov v Mladej Hore – 30 ks.

Potrebný výkon. $30 \times 5 \times 0,4 = 60$ kW

Jestvujúca trafostanica TS12 o výkone 100 kVA bude rekonštruovaná na výkon 250 kVA. Napojenie vinohradníckych domov bude z jestvujúceho NN rozvodu, ktorý bude rekonštruovaný na potrebný prierez pre doržanie kvality dodávky elektrickej energie.

Lokalita č. 4: - enviropark+kúpalisko+reštaurácia

Pre napojenie týchto lokalít bude vybudovaná kiosková trafostanica v lokalite č. 4 o výkone do 630 kVA..

Napojenie trafostanice bude prevedené zemným VN káblom z jestvujúceho VN vedenia napájajúceho trafostanicu TS7.

V prípade požiadavky na zvýšený odber elektrickej energie v strede obce budú trafostanice TS1 a TS4 rekonštruované na výkon 630 kVA a 400 kVA.

B.12.3.2 POŠTA A ELEKTRONICKÉ KOMUNIKÁCIE

Súčasný stav

V uplynulých rokoch v obci Sebechleby došlo k realizácii zámerov ST-Telekom:

- bola sprevádzkovaná digitálna ústredňa RSU o kapacite 400 Pp v priestoroch pošty, ktorá je umiestnená v združenom objekte obecného úradu,
- telefónna ústredňa RSU bola prepojená optickým káblom na diaľkový optický kábel DOK Zvolen – Levice,
- bola dokončená pokládka káblov novej miestnej telefónnej siete.

• Návrh – sídlo SEBECHLEBY

Pošta

Pre poštovú prevádzku v obci Sebechleby nie sú žiadne požiadavky na nové plochy. V poskytovaní poštových služieb zamerať sa na zvyšovanie ich kvality, resp. ich rozšírenia (stávková činnosť ON-line, služby Poštovej banky a pod.)

Elektronické komunikácie

Telefonizácia

Vstupné údaje pre výpočet telefónnych staníc (HTS)

Údaje	Návrh
- počet obyvateľov	1420
- počet prac. príležitosti	200
- počet objektov vybavenosti a prevádzok	45
- stupeň telefonizácie bytov	17 %

Výpočet hlavných telefónnych staníc (HTS)

Členenie HTS	Návrh
Bytové stanice	240
Nebytové stanice	85
Spolu:	325

Riešenie stupňa telefonizácie

Pre zabezpečenie telefonizácie riešeného územia v návrhovom období do roku 2030 v zriaďovaní pevných telefónnych staníc cca 325 HTS je potrebné riešiť :

- rozšírenie mts káblovej do plôch s novou sústredenou bytovou výstavbou a do plochy areálu výroby a skladového hospodárstva,
- kapacita telefónnej ústredne RSU je vyhovujúca, avšak v prípade vyšších nárokov na zriaďovanie pevných telefónnych staníc najmä v areáli výroby a skladov a vzniku nových podnikateľských subjektov, kapacitu digitálnej ústredne RSU navrhujeme rozšíriť,
- pripojovanie telefónnych účastníkov v bytovej zástavbe IBV prevádzať zemnými káblovými prípojkami z rozvádzačov UR, NBV zástavbu a výrobnú plochu pripojiť káblami v zemi z rozvádzačov SB.

Rádiokomunikácie

Príjem TV signálu v riešenom území nie je všade uspokojivý. Tento jav nerovnomerného pokrytia TV sieťou navrhujeme sa riešiť zriadením káblovej televízie, čím televíznym koncesionárom bude ponúknutá možnosť aj príjmu satelitných programov.

Diaľkové káble

Riešeným územím prechádza trasa optického kábla DOK na smere Zvolen – Levice, preto pri spracovaní nadväznej projektovej dokumentácie je potrebné vyžiadať si vyjadrenie o priebehu trás DOK príslušné stredisko diaľkových káblov.

- **Návrh – miestna časť STARÁ HORA**

Riešená lokalita nie je a ani sa neplánuje telefónne pripojiť na miestnu telefónnu sieť obce Sebechleby. Zriaďovanie pevných telefónnych staníc v lokalite sa nenavrhuje.

- **Návrh – miestna časť MLADÁ HORA**

Riešená lokalita má telefónne pripojenie vzdušnou sieťou po drevených stĺpoch z mts obce Sebechleby, tým je telefónnym účastníkom umožnený vstup do telefónnej siete. Záujem o zriaďovanie nových pevných telefónnych staníc sa navrhuje zabezpečiť rozšírením prípojného telefónneho vedenia z mts obce Sebechleby.

B.12.3.3 ZÁSOBOVANIE PLYNOM

Základné údaje o riešenom území

Počet bytov – súčasný stav

Počet bytov celkom	Z toho obývané	Byty v bytových domoch	Byty v rodinných domoch	iné
385	316	52	241	17

V návrhu je riešených 64 bytov - 40 bytov rodinných domov a 24 bytov v bytovom dome.

Údaje	Návrh 2030
- počet bytov celkom	449
- percento plynofikácie	90 %
- počet plynofikovaných bytov	404
- priemerná spotreba ZP (zemného plynu) na 1 b.j.	IBV 1,6 m ³ , 3000 m ³ /rok HBV 1,2 m ³ , 1500 m ³ /rok
- objekty vybavenosti a miestne prevádzky budú splynofikované na 100 %, potreba plynu je určená z potrieb	142 000 m ³ /rok

Výpočet potrieb ZP podľa druhu odberu

Druh odberu	Návrh 2030	
	m ³ /h	tis. m ³ /r
Byty: IBV – 182/363 268	580 429	1452 759
HBV – 41/75 76	58 91	198 114
Spolu 223/404 344	638 520	1550 873
Vybavenosť		
Súčasná celkom	99	195
Navrhovaná		
krytá hala	40 35	25 32
tribúna šatne	3	3
Spolu	142 137	223 230
Výrobné prevádzky:		
Stolnabyt	4	7
Výroba plastov	7	15
Areál AgroHN	82 75	162
Enviropark	150 110	1314 1180
Spolu	243 196	1498 1364
Celkom obec:	1653 853	3710 4750

Riešenie návrhu plynofikácie

Vybudované plynárenské zariadenia v obci Sebechleby – RS o výkone 1 200 m³ a celoplošne dobudovaná miestna stredotlaková plynovodná sieť do 0,3 MPa – dávajú dobré predpoklady pre rozširovanie plynofikácie v obci.

Potrebu zemného plynu (ZP) pre návrhové obdobie do roku 2030 – 853 m³/hod. je možné bezproblémovo zabezpečiť z existujúcich plynárenských zariadení obce. Nové rozvody ZP bude potrebné realizovať len do lokalít s novou zástavbou a pre areál enviropark.

Bytová zástavba IBV sa navrhuje na 90 % plynofikáciu, t.j. z celkového počtu bytov v RD v roku 2030 – 298 zemný plyn bude využívať 268 bytov v RD komplexne, t.j. na varenie, prípravu teplej vody a na vykurovanie.

Byty v bytových domoch, objekty občianskej vybavenosti a miestnych prevádzok v návrhovom období navrhujeme plynofikovať na 100 %. Potreba ZP pre areál výroby a skladov je špecifikovaná len na riešenie potrieb tepla.

Miestna sieť STL plynovodov je s prevádzkovým tlakom do 0,3 MPa. Pripojovacie plynovody budú ukončené v skrinkách regulačného odberného a meracieho zariadenia /ROMZ/ pre reguláciu tlaku plynu z 300/2 kPa, a obchodné meranie plynu budú v zmysle požiadaviek prevádzkovateľa plynovodov umiestňované na hranicu pozemku, do predzáhradiek resp. do múrikov oplotenia rodinných domov.

V nadväznom stupni projektovej dokumentácie je potrebné požiadať dodávateľa plynu o rozšírenie distribučnej siete doložené počtom odberateľov, prepočtom hodinovej a ročnej potreby ZP. V zmluve o dodávke ZP dodávateľ stanoví technické podmienky pre rozšírenie distribučnej siete, vrátane dimenzií rozvodov.

Ochranné a bezpečnostné pásma

V zmysle § 79 a 80 zákona o energetike č. 251/2012 Z. z. pre rozvody ZP sú stanovené obmedzujúce opatrenia. Na ochranu plynárenských zariadení sa zriaďujú ochranné pásma v ich bezprostrednej blízkosti, na zamedzenie účinkov prípadných porúch zariadení ZP sa stanovujú bezpečnostné pásma.

Územím prechádza zdrojový plynovod s menovitou svetlosťou 150 mm, PN 63- ochranné pásmo je 4 m na obidve strany od osi potrubia. Rovnaké ochranné pásmo je stanovené aj pre VTL prípojku plynu k RS VTL/STL.

Pre RS VTL/STL je ochranné pásmo 8,0 m na každú stranu od pôdorysu RS.

Pre STL miestny plynovod v zastavanom území je ochranné pásmo stanovené na 1 m vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu meraný kolmo na os.

Bezpečnostné pásmo pre plynovod s tlakom nad 4 MPa do priemeru 150 mm je stanovené na 50 m, rovnako pre VTL prípojku k RS a pre RS VTL/STL.

Pre STL plynovody v nezastavanom území je bezpečnostné pásmo stanovené na 10 m.

Pre STL plynovody v zastavanom území určuje bezpečnostné pásmo dodávateľ plynu, prevažne požaduje dodržať 2 m.

B.12.3.4 ZÁSOBOVANIE TEPLOM

Základne údaje pre výpočet potrieb tepla

Údaje	Návrh
- počet bytov celkom	350
z toho: IBV	285
HBV	65
- merná potreba tepla na byt	
IBV stav 14 kWt;	80 GJ
IBV návrh 20 kWt;	110 GJ
HBV stav 8.8 kWt;	65 GJ
HBV návrh 10 kWt;	70 GJ
- merná potreba pre nebytové objekty	
jestvujúce 41 W/m ³ obostavaného priestoru	
navrhované 35 W/m ³ obostavaného priestoru	

Výpočet potrieb tepla

Druh odberu	Návrh	
	kWt	GJ
Byty: IBV stav	5096	29120
IBV návrh	880	4840
HBV stav	360	2665
HBV návrh	260	1650
Spolu	6596	38275

Vybavenosť		
- Združený objekt UN + nadstavba bytov	430	2005
- Areál ZŠ 1-8 roč. + družina, telocvičňa	570	3940
- MŠ 60 detí	250	270
- Kostol	60	220
- Fara	25	145
- Dom smútku	14	50
- Požiarna zbrojnica	20	145
- Predajňa mäsových výrobkov	15	100
- Rozličný tovar	21	136
- Predajňa Jednoty	20	135
- Textil, obuv	29	182
- Športový areál	345	950
Spolu	1799	8278
Miestne prevádzky:		
- Výroba plastov	60	432
- Stolnaby	30	215
- Areál prevádzok (Agroseb)	650	4680
- Mont. zväračské práce	objekte OU	
- Krajčírka dielňa	objekte OU	
Spolu	740	5327

Súhrnné údaje potrieb tepla obce Sebechleby:

Odber	Návrh	
	MWt	GJ
Byty	6,59	38275
Vybavenosť	1,80	8278
Výrobné prevádzky	0,74	5327
Spolu obec	9,13	51880

Koncepcia zásobovania teplom

Zásobovanie obce Sebechleby sa navrhuje decentralizovaným spôsobom:

- z objektových resp. združených zdrojov tepla u občianskej vybavenosti a výrobných prevádzok s rekonštrukciou kotolní na zemný plyn,
- bytovú zástavbu IBV z kotolní ústredného vykurovania s použitím zemného plynu, resp. z lokálnych zdrojov tepla (gamatky na ZP, akumulčné elektrické pece, pece na pevné palivo),
- 24 b.j. v HBV z vlastnej kotolne na zemný plyn,
- HBV byty v areáli ZŠ zo spoločnej kotolne areálu na ZP.

Zdroje tepla nad 0,2 MWt

- K1 kotolňa 24 b.j. HBV - stav 325 kWt; 2405 GJ
- K2 združený zdroj tepla pre vybavenosť, prevádzky

a návrh bytov v nadstavbe	- stav 390 kWt; návrh 430 kWt;	1725 GJ 2005 GJ
- K3 areál ZŠ, družina telocvičňa, byty HBV	- stav 530 kWt; návrh 570 kWt;	3800 GJ 3940 GJ
- K4 kotolňa MŠ	- stav 250 kWt;	270 GJ
- K5 združený zdroj tepla v areáli AgroHN	- stav 600 kWt; návrh 650 kWt;	4300 GJ 4680 GJ
- K6 navrhovaná kotolňa pre krytú halu + tribúna	návrh 345 kWt;	950 GJ

V návrhovom období z celkovej potreby tepla pre byty 36 625 GJ navrhujeme riešiť 33 105 GJ spaľovaním zemného plynu, t.j. cca 90,3 %.

V ostatných častiach obce (Mladá Hora, Stará Hora, Majer, Pri vodnej nádrži) navrhujeme potrebu tepla zabezpečovať elektrickou energiou (trafostanice výkonovo sú postačujúce, treba však rekonštruovať NN sieť) a prípadne aj spaľovaním pevných palív (odpadové drevo a pod.) a použitím netradičných zdrojov tepla - tepelné čerpadlá, slnečné kolektory, fotovoltaické panely.

Využitím zemného plynu pri riešení potrieb tepla bude výrazným prínosom v ochrane ovzdušia v obci, hlavne v zimnom období, ktoré je najkritickejšie.

Pre decentralizovaný spôsob zásobovania teplom riešeného územia majú význam aj netradičné a obnoviteľné zdroje energie ako:

slnečná energia na prípravu teplej vody a výrobu elektriny,
geotermálna energia,

lesná biomasa na vykurovanie s rubnou dobou 3 – 5 rokov,

bioplyn z odpadov v areáli, so spotrebou v areáli, kde sa vyprodukuje.

Využitie týchto foriem energií je podmienené vypracovaním energetických generelov, čo je aj jedna z úloh „Koncepce územného rozvoja Slovenska“.

Ochranné pásma

V riešenom území obce Sebechleby sa neplánuje žiadna výstavba tepelno-energetických zariadení vyžadujúca si ochranné pásmo.

➤ Stará Hora - Zásobovanie plynom

V zmysle spracovaného Generelu plynofikácie obce Sebechleby (Naftoprojekt CP Poprad s.r.o. – 1994) s rozvodmi zemného plynu do miestnej časti PRLA Stará Hora sa neuvažuje.

➤ Stará Hora - Zásobovanie teplom

Základne údaje o území

Údaje	Návrh
- počet vinohradníckych objektov celkom	166
z toho základná funkcia viazaná rodinná rekreácia	66
- vybavenosť	100

Koncepcia zásobovania teplom

S ohľadom na charakter pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry (ďalej „PRLA“) Stará Hora sa odporúčame súčasne spaľovanie hnedého uhlia nahradiť ušľachtilejšími zdrojmi energie – elektrická energia resp. upravená odpadová drewná hmota.

Zmena palivovej základne v objekte PD si vyžiada rekonštrukciu súčasnej uhoľnej kotolne na elektrokotolňu, pre riešenie potreby tepla. Alternatívne riešenie potrieb tepla upraveným drewným odpadom, taktiež vyžaduje rekonštrukciu kotolne z dôvodu pre najefektívnejšie využívanie tohto druhu paliva.

V súkromných viničných objektoch sa neuvažuje celoročná prevádzka, ale len sezónna, preto sa navrhuje len temperovanie týchto objektov drobnými elektrickými spotrebičmi:

- vinné pivnice na spracovanie hrozna cca 0,4 kW (osvetlenie, elektrický varič),
- vinné pivnice viazanej rodinnej rekreácie cca 1,2 kW (osvetlenie, elektrický varič, teplovzdušné ventilátory),
- Navrhovaný spôsob riešenia potrieb tepla v miestnej časti PRLA Stará Hora si vyžaduje v elektrickej rozvodnej sústave VN, NN zásadnú zmenu jej realizácie:
- výstavba novej murovanej trafostanice 250 kVA,
- nová káblková VN prípojka k trafostanici,
- nová káblková NN sieť v celom areáli PRLA.

➤ Mladá Hora - Zásobovanie plynom

V zmysle spracovaného Generelu plynofikácie obce Sebechleby (Naftoprojekt CP Poprad s.r.o. – 1994) s rozvodmi zemného plynu do miestnej časti Mladá Hora sa neuvažuje.

➤ Mladá Hora - Zásobovanie teplom

Základné údaje o území

Údaje	Návrh
- počet vinných pivníc celkom	158
z toho	
základná funkcia	66
viazaná rodinná rekreácia	92
- navrhované vinné pivnice	30
- vybavenosť	
Rekreačné stredisko Mladá Hora 100 lôžok	
na ubytovanie, 100 miest pri stole	

V súčasnosti objekt Rekreačného strediska Mladá Hora spaľuje pevné palivo – koks – cca 14 ton za rok, výkon kotlových jednotiek 2 x 68,5 kW, ročná potreba tepla cca 245 GJ.

Koncepcia zásobovania teplom

V riešenej miestnej časti Mladá Hora je situovaný zdroj tepla len v rekreačnom zariadení Mladá Hora s inštalovaným výkonom cca 0,140 MW. Súčasne spaľovanie pevných palív v kotolni navrhujeme nahradiť ušľachtilejšími palivami ako sú skvapalnený plyn P-B, odpadová drewná hmota technologicky upravená, elektrická energia a slnečná energia.

Zmenou palivovej základne v zdroji tepla bude potrebné previesť jeho rekonštrukciu:

- pri alternatíve propán-bután bude potrebné vybudovať zásobníkové nádrže pre skvapalnený plyn P-B,

- pri riešení potrieb tepla z dreveného odpadu bude potrebné vyriešiť skladovacie priestory pre drevnú hmotu,
- v prípade elektricky vykurovaných centrálnych objektov bude potrebné vybudovať novú trafostanicu o výkone 400 kVA.

Temperovanie zrubových chatiek v areáli z elektrickej energie sa ponecháva.

V súkromných viničných objektoch sa nepredpokladá celoročná prevádzka, ale len sezónna pri práci vo vinohradoch, preto sa navrhuje len temperovanie týchto objektov elektrickými drobnými spotrebičmi:

- vinné pivnice pre spracovanie hrozna cca 0,4 kW (varič, osvetlenie)
- vinné pivnice s viazanou rodinnou rekreáciou cca 1,2 kW (detto ako vyššie + teplovzdušný ventilátor, resp. akumuláčn. pece)

B.12.4. VODNÉ TOKY A VODNÉ HOSPODÁRSTVO

B.12.4.1 VODNÉ PLOCHY A TOKY

Riešené územie spadá do povodia rieky Ipľa (čiastkové povodie 4 - 24 - 03). V riešenom území sa nachádza malá vodná nádrž Sebechleby a vodné toky Belujský, ktorý pramení v Štiavnických vrchoch nad obcou Beluj, do riešeného územia priteká zo severu a tiahne sa dolinou JV smerom popod Mladú Horu, kde je vybudovaná malá vodná nádrž, ďalej preteká JZ smerom až po Dolné Šepice, kde sa vlieva do Klastovského potoka. Belujský potok priberá pri západnej hranici k.ú. pravostranný prítok – Viničný potok, so svojimi bezmennými ľavostrannými prítokmi. Viničný potok tiež pramení v oblasti Štiavnických vrchov. Časť východnej hranice k.ú. vymedzuje Suchý potok, ktorý pramení priamo v území nad Mladou Horou a v Domaníkoch sa vlieva do toku Štiavnica. Všetky tieto toky aj malá vodná nádrž sú v správe SVP, š.p. OZ Banská Bystrica. Severovýchodne od obce preteká bezmenný prítok Suchého potoka s jedným ľavostranným prítokom. Jedná sa o občasný tok, ktorý nie je v správe SVP š. p OZ Banská Bystrica.

- **Vodné dielo Sebechleby** (číslo hydrologického poradia: 4-24-03-089). Jedná sa o malú vodnú nádrž vybudovanú na Belujskom potoku v r. k. 9,700, zaradenú do III. kategórie vodných stavieb. Nádrž má celkový objem 565 889 m³, kóta maximálnej prevádzkovej hladiny v nádrži je 247,87 m n. m. Zatopená plocha pri maximálnom objeme má rozlohu 12 ha. Hlavným účelom nádrže je akumulácia vody pre zavlažovanie pozemkov v k. ú. Sebechleby a v okolí. Ďalším účelom je transformácia povodňovej vlny účinkom retenčného priestoru, športové rybárstvo (rybársky revír N 578) a rekreačné účely. Nádrž nemá stanovené ochranné pásmo. Manipulačný poriadok vodného diela Sebechleby bol schválený Obvodným úradom životného prostredia vo Zvolene rozhodnutím C/2010/00468 s platnosťou do 9/2015.

V riešenom území sa nachádzajú nasledovné vodné toky v správe SVP, š.p., Banská Bystrica:

- **Belujský potok** (číslo hydrologického poradia 4-24-03-149) - hlavný recipient riešeného územia. Má upravené odtokové pomery v r. km 8,138 – 9,700 (od vodnej nádrže po zastavané územie obce) a v intraviláne obce Sebechleby v dĺžke 1 km. Upravené koryto potoka je dimenzované na $Q_{100} = 45 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. V zastavanom území má lichobežníkový tvar, so šírkou v dne 3,0 m a sklony svahov 1 : 1,25. Opevnené je betónovou dlažbou. Od nádrže po zastavané územie je tiež lichobežníkového tvaru so šírkou dna 3,5 m, sklonom svahov 1:2 a s polovegetačným opevnením v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z. z. je Belujský potok zaradený medzi vodohospodársky významné toky.
- **Viničný potok** (číslo hydrologického poradia: 4-24-03-176). Viničný potok preteká cez k. ú. Sebechleby v úseku cca r. km 0,000 – 10,500. Tvorí západné ohraničenie k. ú., a je

pravostranným prítokom Belujského potoka V tomto úseku nemá upravené odtokové pomery. Je zaradený medzi drobné hodné toky.

- **Suchý potok** (Železný potok) (číslo hydrologického poradia: 4-24-03-192). Suchý potok preteká cez k. ú. Sebechleby v úseku cca r. km 1,000 – 4,900. V tomto úseku nemá upravené odtokové pomery. Je zaradený medzi drobné vodné toky.
- **Bezmený prítok** Viničného potoka (číslo hydrologického poradia: 4-24-03-177). Pramení juhozápadne od obce Sebechleby. Po cca 300 m sa ľavostranne vlieva do Viničného potoka. Nemá upravené odtokové pomery. Jedná sa o drobný vodný tok.
- Severovýchodne od obce Sebechleby sa nachádza **bezmenný prítok** Suchého potoka (ktorý má jeden ľavostranný prítok). Jedná sa o občasný tok, ktorý nie je v správe SVP, š.p., OZ Banská Bystrica.

B.12.4.2 ZÁSOBOVANIE PITNOU VODOU

Súčasný stav

Obec

Vodovod v obci Sebechleby je budovaný od roku 1971 po etapách. Ako vodný zdroj slúži vŕtaná studňa Se-1, vybudovaná v r.1969, s maximálnym odberom $Q_{\max \text{ denné}} 4,8 \text{ l.s}^{-1}$. Studňa sa nachádza cca 400 m južne od obce na ľavej strane Belujského potoka. Zo studne je voda čerpaná do podzemného vodojemu s objemom $1 \times 150 \text{ m}^3$ s kótou minimálnej hladiny 268,36 m n. m. Z vodojemu do obce je voda dodávaná potrubím – liatina DN 150 mm. Rozvodné potrubie je vybudované v celej obci a je z materiálu PVC DN 110, oceľ DN 150 a liatina DN 100. Vodovod v obci prevádzkuje Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s. Banská Bystrica, závod 06 Zvolen pre dvoch vlastníkov – pre Stredoslovenskú vodárenskú spoločnosť a.s. Banská Bystrica a pre Obec Sebechleby.

Rekreačné stredisko Mladá Hora

Rekreačné stredisko je pitnou vodou zásobované z vlastného vodného zdroja vrtu HDS-1 s pôvodnou výdatnosťou $16,6 \text{ ls}^{-1}$. Tento vrt je značne zanesený a v súčasnosti nemá už dostačujúcu kapacitu. Tento vodovod nemá akumuláciu.

Rybárske chatky pri nádrži a prevádzkový objekt VN

Nie sú v súčasnosti zásobované pitnou vodou z verejného vodovodu.

Areál bývalého poľnohospodárskeho družstva

Nie je zásobený pitnou vodou.

Lokalita Majer

Nie je zásobená pitnou ani úžitkovou vodou.

Návrh

Obec I. etapa výstavby

Navrhované plochy budú napojené na jestvujúce rozvodné potrubie potrubím PVC DN 110 mm.

Lokalita Lúžok sa napojí na svojom južnom okraji na oceľové potrubie DN 150 mm a zokruhuje na severnom okraji na potrubie DN 100 mm.

Lokalita bytové domy sa napojí predĺžením jestvujúceho vodovodného potrubia DN 100 mm.

Výpočet potreby pitnej vody

Výpočet potreby pitnej vody je vypracovaný podľa vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z. z.

Počet obyvateľov

Stav	1 221
Návrh	192
Spolu	1 413

90% obyvateľov s lokálnym ohrevom vody		
1272 obyv. x 135 l/os/deň	171 720 l.deň ⁻¹	= 1,99 l.s ⁻¹
10% obyvateľov so sprchovacím kútom		
141 obyv. x 100 l/os/deň	14 100 l.deň ⁻¹	= 0,16 l.s ⁻¹
občianska vybavenosť 1413 obyv. x 25 l/os/deň	35 325 l.deň ⁻¹	= 0,41 l.s ⁻¹
Priemerná denná potreba Q _p obec spolu	221 145 l.deň ⁻¹	= 2,56 l.s ⁻¹
Maximálna denná potreba Q _m obec = 2,56x 1,6	353 832 l.deň ⁻¹	= 4,09 l.s ⁻¹
Maximálna hodinová potreba Q _h obec = 4,09 x 1,8		= 7,37 l.s ⁻¹

Akumulácia

60 %	80 %	100 %
212,3	283,0	353,8

Pre dostatočnú akumuláciu pitnej vody v obci navrhujeme zväčšiť akumuláciu jestvujúceho 150 m³ vodojemu o 100 m³ prístavbou ďalšej komory vodojemu.

Enviropark, rekreačné stredisko Mladá Hora, rybárske chatky a prevádzkový objekt vodnej nádrže, areál bývalého poľnohospodárskeho družstva – II. etapa výstavby

Zásobovanie týchto oblastí pitnou vodou navrhujeme z existujúceho vrtu HDS-1 s vyhláseným ochranným pásmom, nachádzajúceho sa na severozápadnom okraji obce pri rekreačnom stredisku Mladá Hora.

Tento vrt vykazoval počas čerpacej skúšky maximálny odber 16,6 l.s⁻¹ a podľa záverečnej hydrogeologickej správy predpoklad až 20-30 l.s⁻¹. Voda z tohto zdroja po stránke fyzikálno-chemickej je vhodná pre pitné účely a po stránke hygienickej ju bude potrebné kontrolovať. V súčasnosti je tento vrt značne zanesený, a preto navrhujeme jeho úpravu, vyčistenie a vykonanie novej čerpacej skúšky.

Výpočet potreby pitnej vody**Enviropark**

ubytovanie 150 lôžok		
150 x 500 l/lôžko/deň	75 000 l.deň ⁻¹	= 0,87 l.s ⁻¹
Stravovanie počet zamestnancov 10		
10 zam. X 450 l/zam./deň	4 500 l.deň ⁻¹	= 0,05 l.s ⁻¹
Bufety počet zamestnancov 6		
6x400 l/zam./deň	2 400 l.deň ⁻¹	= 0,03 l.s ⁻¹
Hygienické zariadenia kúpaliska		
počet návštevníkov 500		
500x50 l/návšt./deň	25 000 l.deň ⁻¹	= 0,29 l.s ⁻¹
Výroba 100 zamestnancov		
120 l/os./deňx100	12 000 l.deň ⁻¹	= 0,14 l.s ⁻¹
Chladenie	50 000 l.deň ⁻¹	= 0,60 l.s ⁻¹

Rekreačné stredisko Mladá Hora

Ubytovanie 90 lôžok		
90x200 l/lôžko/deň	18 000 l.deň ⁻¹	= 0,21 l.s ⁻¹
Stravovanie počet zamestnancov 5		

5x450 l/zam./deň	2 250 l.deň ⁻¹	= 0,03 l.s ⁻¹
Bufet počet zamestnancov 2		
2x400 l/zam./deň	800 l.deň ⁻¹	= 0,01 l.s ⁻¹

Rybárske chatky a prevádzkový objekt pri nádrži

Ubytovanie 5 chatiek x 8 osôb + 5 osôb		
45x150 l/lôžko/deň	8 000 l.deň ⁻¹	= 0,93 l.s ⁻¹

Areál bývalého poľnohospodárskeho družstva

Poľnohospodárstvo – živočíšna výroba

VDJ 200 ks

70 l/VDJ/deňx200	14 000 l.deň ⁻¹	= 0,16 l.s ⁻¹
------------------	----------------------------	--------------------------

Kone 10 ks

60 l/kôň/deňx10	600 l.deň ⁻¹	= 0,01 l.s ⁻¹
-----------------	-------------------------	--------------------------

Zamestnanci 10

120l/zam/deňx10	1 200 l.deň ⁻¹	= 0,02 l.s ⁻¹
-----------------	---------------------------	--------------------------

Výroba

Podniky s čistými prevádzkami 50 zamestnancov

65 l/os/deňx50	3 250 l.deň ⁻¹	= 0,04 l.s ⁻¹
----------------	---------------------------	--------------------------

Priemerná denná potreba Q_p	194 000 l.deň ⁻¹	= 2,25 l.s ⁻¹
-------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Maximálna denná potreba Q_m	310 400 l.deň ⁻¹	= 3,59 l.s ⁻¹
-------------------------------	-----------------------------	--------------------------

Maximálna hodinová potreba Q_h		= 6,47 l.s ⁻¹
----------------------------------	--	--------------------------

Akumulácia

60 %	80 %	100 %
186,0	248,0	310,0

Navrhujeme vybudovať vodojem o veľkosti 200 m³ nad rekreačným strediskom Mladá Hora s kótou minimálnej hladiny 300 m n. m.

Poznámka: Uvedené riešenie vyhovuje aj pre výhľadový rozvoj obce.

Lokalita Majer

Navrhujeme zásobovať pitnou vodou z vlastnej studne s minimálnou výdatnosťou 0,2 l.s⁻¹.

Výpočet potreby pitnej vody

Poľnohospodárstvo – živočíšna výroba

VDJ 100 ks

70 l/VDJ/deňx200	7 000 l.deň ⁻¹	= 0,16 l.s ⁻¹
------------------	---------------------------	--------------------------

Kone 10 ks

60 l/kôň/deňx10	600 l.deň ⁻¹	= 0,01 l.s ⁻¹
-----------------	-------------------------	--------------------------

Zamestnanci 10

120l/zam/deňx10	1 200 l.deň ⁻¹	= 0,02 l.s ⁻¹
-----------------	---------------------------	--------------------------

Priemerná denná potreba vody Q_p celkom	8 800 l.deň ⁻¹	= 0,10 l.s ⁻¹
---	---------------------------	--------------------------

Maximálna denná potreba $Q_m = 0,10 \times 1,6$	14 800 l.deň ⁻¹	= 0,16 l.s ⁻¹
---	----------------------------	--------------------------

Maximálna hodinová potreba $Q_h = 0,16 \times 1,8$		= 0,29 l.s ⁻¹
--	--	--------------------------

Akumulácia

60 %	80 %	100 %
9,0	12,0	15,0

Navrhujeme vybudovať vlastný vodojem (hydroglóbus) 30 m³

Miestna časť Mladá Hora

Súčasný stav

Vodovod Mladá Hora zásobuje úžitkovou vodou vínne pivnice a chatové zariadenia nachádzajúce sa v danej lokalite. Zdrojom vody je vrtaná studňa s výdatnosťou 2,0 l.s⁻¹, priemeru 300 mm a hĺbky 80 m, chránená prízemnou murovanou stavbou. Voda z vrtu je čerpaná do vodojemu 100 m³ odkiaľ je dodávaná na zásobovanie chatových zariadení a vínnych pivníc. Vodovod bol budovaný v dvoch etapách. Prvá časť od vodojemu k poslednému hydrantu H4 bola realizovaná v rokoch 1970 – 1979 družstvom JRD Sebechleby, druhá časť jednotlivé vetvy rozvodov vody k objektom bola realizovaná v roku 1985 MNV Sebechleby. Na trase prvej časti vodovodného potrubia z PVC DN 90 mm sú umiestnené 4 podzemné požiarne hydranty chránené betónovými skružami DN 100 mm. Na tento rozvod sú napojené 3 samostatné vodovodné vetvy PE DN 63 mm s uzatváracími ventilmi. Predpokladaný odber podzemných vôd pre vodovod Sebechleby – Mladá Hora je v množstve 3000 m³ ročne. Vodovod je v správe obce.

Návrh

Zásobovanie pitnou vodou riešime donáškou pitnej vody.

Výpočet potreby vody

91 súčasných chalúp

30 navrhovaných chalúp

121 chalúp spolu x = 363 chalupárov x 75 l.s⁻¹deň⁻¹ 27 225 l.deň⁻¹ = 0,30 l.s⁻¹

Vodný zdroj aj akumulácia sú pre navrhované obdobie postačujúce.

Miestna časť Stará Hora

Súčasný stav

Zásobovanie miestnej časti Stará Hora pitnou vodou je zabezpečené vodovodom v súkromnom vlastníctve. Pre účely vybudovaných pivničných zariadení a družstevnej pivnice je využívaný vodný zdroj – kovaná studňa - o výdatnosti 2,6 l/s, s vyhláseným ochranným pásmom I. stupňa s plochou 30 x 30 m. Z vodného zdroja je voda čerpaná a výtlačným potrubím profilu 63 mm dodávaná do prefabrikovaného vodojemu s objemom 100 m³ na kóte 320 m.n.m. Rozvodná sieť je vybudovaná z PVC potrubia profilov 63 a 90 mm.

K verejnému odberu vody a prvému požiarnemu zásahu sú zriadené odberné hydranty. Týchto 9 výtokových stojanov je v areáli rozmiestnených tak, aby dochádzková vzdialenosť bola približne 50 m.

Projekt bol realizovaný na základe nasledovne vyčíslenej potreby vody:

Priemerná denná potreba vody: Q_p= 21,750l/deň = 0,25 l/s

Maximálna denná potreba vody: Q_m= 77,625l/deň = 1,94 l/s

Potrebná akumulácia: 60% Q_m = 46 m³

Vzhľadom na zabezpečenie dostatočnej akumulácie aj pre požiarne účely, navrhnutý bol vodojem objemu 100 m³.

Návrh

Zásobovanie pitnou vodou riešime donáškou pitnej vody

Nakoľko nepredpokladáme zásadnú zmenu v potrebe vody oproti pôvodnému návrhu, je možné konštatovať, že kapacita vodného zdroja ako aj akumulácia budú pre návrhové obdobie postačujúce.

B.12.4.3 ODVÁDZANIE A LIKVIDOVANIE ODPADOVÝCH VÔD

Súčasný stav

Obec Sebechleby nemá v súčasnosti vybudovanú verejnú kanalizáciu. Likvidácia odpadových vôd je riešená formou žúmp. Dažďové vody sú cestnými rigolmi odvádzané do miestneho toku. Kanalizáciu s čistením odpadových vôd má vybudovanú iba hospodársky dvor a družstevné bytovky v obci. Odpadové vody sú čistené v biologickej aeračnej ČOV typu PESL 25 s nasledovnými parametrami:

- ekvivalentný počet obyvateľov :	124
- prítok odpadových vôd	12,78 m ³ /deň
- znečistenie BSK ₅	
- Q ₂₅	7,44 kg/deň
- jednotkové zaťaženie	260,9 mg/l
- účinnosť čistenia podľa BSK ₅	92,3 %
- zvyškové znečistenie na toku	20,09 mgBSK ₅ /l
- koncentrácia v recipiente /Belujský potok/	2,58 mgO ₂ /l

Odpad z uvedenej ČOV je vyvedený do potrubia DN 1400, ktoré slúži aj ako dažďová kanalizácia.

Návrh

Obec má vypracovanú projektovú dokumentáciu pre územné rozhodnutie na splaškovú kanalizáciu a ČOV, spracovanú firmou BURSA s.r.o. Banská Bystrica v auguste 2012. Projektová dokumentácia pre stavebné povolenie je v súčasnosti v štádiu spracovávania.

Splašková kanalizácia bude gravitačne odvádzat' splaškové vody z jednotlivých rodinných a bytových domov, objektov občianskej a technickej vybavenosti z celého zastavaného územia obce. V najnižších miestach odkiaľ nie je možné odpadové vody transportovať gravitačne sú navrhnuté čerpacie stanice s výtlačnými potrubiami, ktoré budú prečerpávať splaškové vody do najbližšieho miesta gravitačnej siete. Kanalizačná sieť je navrhovaná z materiálu PP profilu DN 300 mm a zaústená do navrhovanej obecnej ČOV situovanej na pravom brehu Belujského potoka južne od zastavaného územia obce. ČOV je vybavená prijímacou stanicou fekálnych vôd pre príjem odpadových vôd dovezených zo žúmp. Navrhovaná zástavba rodinných a bytových domov je napojená na projektovaný kanalizačný systém predĺžením kanalizačných zberačov. Projektovaná kanalizácia a ČOV budú kapacitne postačovať aj pre navrhovanú zástavbu. ČOV je potrebné prevádzkovať tak, aby nedošlo k zhoršeniu kvality vodného zdroja, ktorý zásobuje obec.

Pre navrhovaný enviroпарк je riešené vybudovanie priemyselnej ČOV situovanej na južnom okraji areálu bývalého poľnohospodárskeho družstva, do ktorej budú zaústené odpadové vody z obidvoch výrobných areálov a po vyčistení odvedené do čerpacej stanice

obecnej kanalizácie pri Belujskom potoku a odtiaľ do obecnej ČOV. Odpadové vody zo živočíšnej výroby budú zachytávané v zberných zariadeniach a samostatne likvidované. Dažďové vody budú odvádzané cestnými rigolmi a po prečistení v lapači olejov zaústené do potokov.

Miestna časť Stará Hora

Keďže v lokalite Stará Hora nie je vybudovaná kanalizácia, sú na vhodných miestach umiestnené skupinové hygienické zariadenia. Splaškové vody z družstevnej pivnice v osade Stará Hora sú akumulované v nepriepustnej žumpe a pravidelne sa vyvážajú.

V súlade s regulatívmi „ÚPN-Z Sebechleby – Pamiatková rezervácia ľudovej architektúry Stará Hora“ - ani perspektívne s vybudovaním kanalizácie neuvažujeme. Likvidácia odpadových vôd bude aj v budúcnosti riešená kumulovaním v nepriepustných žumpách, s vyvážením na ČOV (ktoré musí byť dohodnuté s poverenou organizáciou).

V prípade organizovania podujatí s predpokladom väčšieho nárazového množstva návštevníkov navrhujeme prechodnú situáciu riešiť využívaním mobilných ekologických hygienických zariadení.

Dažďové vody budú aj naďalej z územia odvádzané cestnými rigolmi.

Miestna časť Mladá Hora

V lokalite Mladá Hora nie je vybudovaná kanalizačná sieť. Pivničné objekty majú vybudované spoločné hygienické zariadenia.

Ani výhľadovo nie je v tejto lokalite s vybudovaním kanalizácie uvažované. Likvidácia odpadových vôd z objektov pivničných zariadení bude aj v budúcnosti riešená kumulovaním v nepriepustných žumpách, s vyvážením obsahu na ČOV (ktoré musí byť dohodnuté s poverenou organizáciou).

Dažďové vody budú aj naďalej z územia odvádzané cestnými rigolmi.

Rybárske chatky a prevádzkový objekt pri vodnej nádrži

Pre odkanalizovanie objektov navrhujeme vybudovať nepriepustné žumpy s vyvážením obsahu na ČOV (ktoré musí byť dohodnuté s poverenou organizáciou).

Lokalita Majer

V rámci rekonštrukcie výrobných objektov a prípadného obnovenia chovu zvierat navrhujeme vybudovanie záchytných zariadení na tekutý aj tuhý biologický odpad s jeho následnou likvidáciou. Splaškové vody z prevádzkovej budovy navrhujeme zachytávať v nepriepustnej žumpe s pravidelným vyvážením na ČOV (ktoré musí byť dohodnuté s poverenou organizáciou).

B.13. KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

B.13.1 ZLOŽKY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

B.13.1.1 OCHRANA PRÍRODY

- Na území obce Sebechleby sa nenachádzajú podľa zákona NR SR č. 287/94 Z. z. o ochrane prírody a krajiny vyhlásené a na ochranu navrhované územia podľa § 16,17,18,19, tzn. územia so štvrtým a piatym stupňom ochrany.
- Do severnej časti územia katastra zasahuje územie chránenej krajinnej oblasti Štiavnické vrchy, vyhlásené vyhláškou MK SSR č.124/1979 zo dňa 22.9.1979, ktorému podľa zákona NR SR č. 287/94 Z. z. o ochrane prírody a krajiny prislúcha druhý stupeň ochrany (§ 13), z čoho vyplýva, že je potrebné dodržiavať režim ochrany daný platnou legislatívou

- V južnej časti riešeného územia pri poľnohospodárskom objekte Majer sa nachádzal chránený strom Borievka pri Sebechleboch. Táto bola chránená pôvodne od roku 1988, potvrdená vyhláškou K.Ú. Banská Bystrica č. 5/1996 z 20.12.1996. V súčasnom období už strom neexistuje.

B.13.1.2 OCHRANA OVZDUŠIA

V riešenom území nenachádzajú žiadne veľké zdroje znečistenia ovzdušia. Stredné a malé zdroje znečistenia sú podrobne spracované v prieskumoch a rozboroch ÚPN Sebechleby. Do roku 1998 malo byť plynifikovaných 50 % domov v obci čím sa zlepšila situácia s čistotou ovzdušia najmä vo vykurovacom období.

B.13.1.3 OCHRANA VODY

Kvalita povrchovej vody

V rámci hodnotenia kvality povrchovej vody na Slovensku sú sledované všeobecné fyzikálno-chemické ukazovatele a ukazovatele kvality vody (nesyntetické látky) na Belujskom potoku v profile nad Šipicami.

Kvalita povrchovej vody Belujského potoka v roku 2012								
Názov ukazovateľa	Jednotka	Minimum	Maximum	Priemer	Hodnotenie podľa NV SR 269/2010			
Časť A - Ukazovatele kvality vody (všeobecné ukazovatele)								
Rozpustený kyslík	mg/l	8,06	15,56	10,97	>5,0	A		
Biochemická spotreba kyslíka	mg/l	1,52	5,53	2,43	7	A		
Chemická spotreba kyslíka Cr	mg/l	8,0	19,6	13,8	35	A		
Reakcia vody (pH)	-	7,53	8,24	7,95	8,5	A		
Teplota vody	°C	0,5	20,0	11,2	<26,0	A		
Vodivosť	mS/m	24,7	37,5	31,0	110	A		
Amoniakálny dusík	mg/l	0,013	2,810	0,315	1	A		
Dusičnanový dusík	mg/l	1,245	4,654	2,351	5	A		
Celkový fosfor	mg/l	0,13	0,64	0,27	0,4	A		
Celkový dusík	mg/l	1,6	6,1	3,0	9	A		
Vápnik	mg/l	31,3	54,5	40,7	100	A		
Horčík	mg/l	5,1	26,3	9,3	200	A		
Ďalšie ukazovatele kvality vody								
Nasýtenie kyslíkom	%	85,28529	108,29832	97,06072	-	-		
(Ca + Mg)	mmol/l	1,06	2,20	1,40	-	-		
Amoniakálne ióny	mg/l	0,01674	3,61880	0,40577	-	-		
Dusičnanové ióny	mg/l	5,51129	20,60204	10,40800	-	-		
Tvrdosť uhličitanová - CaO	mg/l	60,00	123,60	78,48	-	-		
Fosforečnany	mg/l	0,26994	1,69939	0,66053	-	-		
Alkalita celková KNK4.5	mmol/l	1,60	3,60	2,52	-	-		
Fosforečnanový fosfor	mg/l	0,088	0,554	0,215	-	-		
Časť B - Ukazovatele kvality vody (nesyntetické látky)					NPK*		RP*	
Hg rozpustená po filtrácii	µg.l-l	0,051	0,051	0,026	0,07	A	0,05	A
Cd rozpustený po filtrácii	µg.l-l	0,042	0,042	0,021	0,45	A	0,08 -	A
Pb rozpustené po filtrácii	µg.l-l	3,0	3,0	1,5	-	-	10,9	A
Ni rozpustené po filtrácii	µg.l-l	3,0	3,0	1,5	-	-	22,0	A

Zdroj: Spracovanie údajov z monitorovania kvality povrchovej vody za rok 2012 (MŽP SR)

Skratky: NPK – najvyššia prípustná koncentrácia, RP – ročný priemer

Na základe uskutočnených meraní je stav kvality vody vyhovujúci požiadavkám podľa NV SR č. 269/2010 Z. z.

- Je nutné rešpektovať stanovené ochranné pásma vodárenských využívaných aj nevyužívaných vodných zdrojov - pod sídlom Sebechleby a nad Mladou Horou.
- Vybudovať kanalizačnú sieť a ČOV v obci Sebechleby na odvedenie odpadových vôd a ich následné čistenie.
- Odstrániť zdroje znečistenia vôd v katastri obce, resp. v poľnohospodárskych objektoch. Vykonať opatrenia na zabránenie prieniku znečisťujúcich látok do okolitého územia.
- Zabezpečiť pravidelné čistenie vodných tokov.
- Neregulovať vodné toky.
- Zabezpečiť chýbajúcu izoláciu hnojísk, alebo odstrániť neizolované hnojiská.
- Príval odnášaných pôdných častíc (a tým aj na povrch aplikovaných agrochemikálii) do vody obmedziť zriaďovaním zatrávnených, alebo zalesnených pásov pozdĺž vodných tokov v šírke 10 - 20 m.

B.13.1.4 OCHRANA PÔDY

- Vypracovať SPPÚ.
- Zatrávniť výraznejšie údolnice.
- Vysadiť infiltračné vegetačné pásy (IVP) v smere vrstevníc. Podrobnejšie vid'. MÚSES Sebechleby.
- Zabezpečiť starostlivosť a pravidelnú obnovu drevín v IVP.
- Podporovať vznik remízok a lesíkov uprostred plôch PP.
- Pri prevádzkovaní zavlažovacích zariadení neaplikovať veľké množstvá vody s veľkou intenzitou, zabrániť vytekaniu vody zo spojov na potrubiach privádzajúcich vodu (ako protierózne opatrenie).
- Predchádzať zhutneniu pôdy (nedovoliť pasenie dobytku pri príliš vlhkých stavoch pôdy najmä na čerstvo obnovených, resp. rekultivovaných pasienkoch).

B.13.2 FAKTORY NEGATÍVNE OVPLYVŇUJÚCE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

B.13.2.1 HLUK

- Organizačnými a stavebno-technickými opatreniami eliminovať nepriaznivé vplyvy dopravnej prevádzky na ceste I/51 na životné prostredie v sídle Sebechleby.

B.13.2.2 OCHRANA PRED FYZIKÁLNYMI RIZIKOVÝMI FAKTORMI

- Radónové riziko: Objemová aktivita ^{222}Rn v pôdnom vzduchu (kBq.m^2 v základových pôdach) je nízke až stredné <20, 20 – 70.
- V pivniciach v miestnych častiach Stará a Mladá Hora a v centrálnej časti sídla Sebechleby navrhujeme realizovať v pobytových priestoroch v nepodpivničených budovách (škôlka, obecný úrad) detailnejší protiradónový výskum.

B.13.2.3 LIKVIDÁCIA ODPADOV

Priority odpadového hospodárstva v obci Sebechleby sú stanovené v „Spoločnom programe odpadového hospodárstva Združenia miest a obcí HONT“, ktorý bol schválený rozhodnutím Okresného úradu v Krupine, odborom životného prostredia 17.10.1997. Uvedený materiál schválený do 31.12. 2000 za podmienok, že pri zmene skutočností rozhodujúcich pre obsah programu je potrebné program odpadového hospodárstva aktualizovať a predložiť opätovne na Okresný úrad v Krupine na schválenie.

Pre obec Sebechleby sú určené nasledovné ciele v oblasti odpadového hospodárstva na obdobie rokov 1997 – 2005:

- V maximálne možnej miere zamedziť tvorbu odpadov.

- Zapojiť sa do zberu druhotných surovín zavedením separovaného zberu komunálneho odpadu, čím sa zníži množstvo ukladaného odpadu na skládke o 20% v roku 2000 a 40% v roku 2005 oproti roku 1996.
- Odpady zneškodňovať na skládkach, ktoré vyhovujú legislatívnym normám skládkovania.
- Separovaným zberom problémových látok v komunálnom odpade zabezpečiť, aby sa najmenej 50% týchto látok nedostalo do komunálneho odpadu od pôvodcu.
- Spracovať minimálne 80% biologického odpadu na organické hnojivá.
- Pokračovať v sanácii starých neriadených skládok a ďalších environmentálnych záťaží.
- K ukladaniu odpadov do životného prostredia pristúpiť len po vyčerpaní všetkých možností ich sekundárneho využitia.
- Zneškodniť nevhodne skladované nebezpečné odpady.
- Napojiť sa na celoslovenský systém kontajnerizácie na nakladanie s nebezpečnými odpadmi.
- Vytvoriť systém nepriameho zberu recyklovateľných druhov odpadov.
- Dobudovať vyprojektovaný triediaci dvor, slúžiacich na separáciu využiteľných druhov odpadov.

V riešenom území sú evidované skládky odpadov zobrazené v grafickej časti. Na základe výpisu z informačného systému environmentálnych záťaží sú evidované environmentálne záťaže:

Názov EZ:KA (005) / Sebechleby – Kvaka

Názov lokality : Kvaka

Druh činnosti : skládka komunálneho odpadu

Stupeň priority : v registri nie je uvedené

Registrovaná ako : C sanovaná/rekultivovaná lokalita.

Prírodné faktory ovplyvňujúce kvalitu životného prostredia a návrhy na ich riešenie Inžinierskogeologické a hydrogeologické pomery

Riešené územie z väčšej časti spadá do *rajónu pyroklastických hornín* (Vp), len v severnejšej časti (Sitnianska Lehota) sa vyskytujú útržky *rajónu efuzívnych hornín* (VI). Údolia Klastavského, Belujského a Suchého potoka spadajú do *rajónu údolných riečnych náplavov* (F), resp. *rajónu prolúviálnych sedimentov* (P). Prevládajúcimi typmi hornín v hĺbke do 5 m sú prevažne poloskálne horniny (v rajóne Vp), resp. štrkovité až jemnozrnné horniny v rajónoch F a P. Mocnosť intenzívne zvetraných hornín dosahuje 5 -10 m. Horninové prostredie je málo priepustné a možno v ňom očakávať prevažne uhličitanovú, miestami aj síranovú agresivitu podzemných vôd.

- Z tohto dôvodu je v prípade výskytu podzemnej vody na mieste staveniska potrebné vykonať analýzu tejto vody a na základe výsledkov prispôbiť skladbu základových betónov podľa normy STN 73 12 15 – Betónové konštrukcie, agresívne prostredie. Korozívne vlastnosti sa však neprejavujú len na betóne, ale aj na železe.

Hĺbka hladiny podzemných vôd pri maximálnom stave dosahuje 5 -10 m (hlavne v centrálnej časti obce situovanej v depresii), čo z tohto hľadiska znamená veľmi vhodné podmienky pre využívanie územia. Na svahoch obce (externe od centra) je hĺbka hladiny viac ako 20 m.

V severnejšej časti územia - budovanom vulkanickými prúdmi možno očakávať vyššiu priepustnosť v dôsledku prítomnosti puklinovej pórovitosti, naopak - v južnej časti územia, v pásme litorálu (sedimenty usadzujúce sa v príbrežnom pásme mora) možno očakávať nižšiu priepustnosť (v dôsledku prímiesi ílových minerálov). Z uvedených pomerov možno očakávať problémy v obdobiach zvýšených zrážkových období, kedy územie nebude schopné infiltrovať tieto zrážky do podlažia.

Geologické faktory sú často limitujúce, prípadne obmedzujúce príčiny využitia územia. Približne stredom obce Sebechleby prebieha *izolínia regionálnej seizmickej aktivity 4/5° MSC škály*, ktorá má v predmetnej časti územia východo-západný smer a do 5^oMSC škály spadá územie na juh od tejto izolínie. Za podmiennečne vhodné, prípadne nevhodné územia na stavebnú činnosť sa však podľa noriem považujú až hodnoty vyššie od 6° MSK.

Ďalším z limitujúcich geofaktorov je stabilita svahov. Hlavne v južnejšej časti územia možno očakávať náchylnosť na svahové pohyby a tvorbu výmoľovej erózie (na strmších svahoch). V údolných partiách naproti tomu je geologické prostredie vhodné na vybudovanie skládok komunálnych odpadov.

Z hľadiska radónového rizika možno konštatovať, že existuje korelácia medzi litologickým zložením geologického podlažia a radónovým rizikom. V oblasti výskytu lávových prúdov amfibilicko-pyroxenických andezitov v severnej časti územia (napr. kóta 504 západne od Sitnianskej Lehôtky) je oblasť nízkeho radónového rizika. V oblastiach budovaných sedimentami litorálu je zaznamenané stredné radónové riziko. Radón je rádioaktívny plyn bez farby, chuti a zápachu. V uzatvorených priestoroch sa hromadí. Najdôležitejšiu záťaž predstavuje radón v pôdnom vzduchu, vnikajúci do budov z podlažia stavieb. Vo sfére zabezpečovania kvality životného prostredia najmä funkčnej zložky bývania obyvateľstva ide o obmedzovanie vplyvu radónu v novo vytváranom i v existujúcom obytnom prostredí. V novej výstavbe ide o predchádzanie škodlivým účinkom radónu predovšetkým lokalizáciou stavieb, voľbou stavebných materiálov a spôsobom prevedenia stavieb.

Merania radónových emanácií v pobytočných priestoroch realizovaných ÚPKM v bývalom okrese Levice zaznamenali priemerné hodnoty v intervale 41-80 Bq/m³ - z čoho vyplýva potreba zistenia prítomnosti Rn tak v pôdnom vzduchu, ako aj v pobytočných priestoroch.

- V celom území obce Sebechleby doporučujeme realizovať detailnejší radónový prieskum. Pri výstavbe nových domov doporučujeme už pred výstavbou vykonať radónový prieskum v pôdnom vzduchu, pri už existujúcich budovách dať aspoň dodatočne premerať úroveň Rn vo vybraných pobytočných priestoroch, hlavne pivniciach. Pri zistení zvýšenej úrovne Rn je potrebné vykonať nápravné opatrenia (izolácie, intenzívne vetranie...).

Vo Vyhláške Ministerstva zdravotníctva SR č. 406/1992 Zb. O požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z radónu a ďalších prírodných rádionuklidov bolo stanovené, že v pobytočných priestoroch musí byť priemerná ekvivalentná objemová aktivita radónu za rok menšia ako 200 Bq/m³. Podľa tejto vyhlášky pri výstavbe, alebo prestavbe budov je stanovená podmienka, aby priemerná ekvivalentná objemová aktivita radónu za rok neprekročila 100 Bq/m³. V oblastiach s nízkym radónovým rizikom je táto podmienka splnená, ak sa pri výstavbe budov používajú stavebné materiály s hmotnostnou aktivitou ²²⁶Rn menšou ako 120 Bq/kg, a ak tieto sú zásobované vodou s objemovou aktivitou menšou ako 50 kBq/m³.

B.14. VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

1. V riešenom území obce Sebechleby (ďalej len „predmetné územie“) sa nachádza **ložisko nevyhradeného nerastu (LNN) „Sebechleby - stavebný kameň (4693)**, ktoré využíva Draft Stone s.r.o., Bratislava.

2. V riešenom území sa nachádzajú **prieskumné územia (PÚ):**

„**Hontianske Tesáre - geotermálna energia**“ určené pre držiteľa prieskumného územia OVO SPS, s.r.o., Bratislava s platnosťou do 23. 11. 2016,

- „**Sebechleby - Železná cesta - termálne podzemné vody**“ určené pre držiteľa prieskumného územia GEO Sebechleby, s.r.o., Krupina s platnosťou do 14. 01. 2018.

Podľa § 22 ods. 1 geologického zákona môže ministerstvo lehotu prieskumného územia predĺžiť, v súlade s § 12 ods. 4 písm. n) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia

Slovenskej republiky č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii sú vyznačené hranice prieskumných území v grafickej časti tohto územného plánu

Prieskumné územie geotermálnej energie

určené rozhodnutím MŽP SR č. 59779/2012 zo dňa 21.11. 2012 na vykonávanie vyhľadávacieho a podrobného hydrogeologického prieskumu podzemných vôd na zriaďovanie a prevádzku zariadení na priemyselné využívanie geotermálnej energie. Územie je vyčlenené súradnicami bodov 1 – 4 v súradnicovom systéme JTSK

1	x	-434 223,59	y	-1 282 202,02
2	x	-437 090,98	y	-1 281 993,80
3	x	-437 091,12	y	-1 282 942,45
4	x	-434 224,62	y	-1 283 150,96

B.15. VYMEDZENIA PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU

- Zvýšenú ochranu v obci si vyžaduje koridor okolo toku Belujského potoka pozdĺž jeho brehov v šírke vyznačenej vo výkresoch ako záplavová čiara.
- Zvýšenú ochranu si vyžadujú areály základnej školy a materskej školy.
- Zvýšenú ochranu si vyžaduje tiež miestna časť Stará Hora, ktorá je pamiatkovou rezerváciou ľudovej architektúry.

B.16. OCHRANA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNÝCH POZEMKOV

Zhodnotenie stavebných a iných zámerov navrhovaných na poľnohospodárskej pôde z hľadiska uplatnenia zásad ochrany poľnohospodárskej pôdy

Súčasťou spracovania územného plánu obce Sebechleby je vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde v zmysle zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, č. 508/2004 Z. z. ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných uzáverov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde je spracované v textovej, tabuľkovej a mapovej časti, ktoré sa navzájom dopĺňajú.

Navrhované lokality vyplývajú z požiadaviek obce pre jeho ďalší územný rozvoj a dotýkajú sa oblasti rozvoja bývania, výroby, dopravných zariadení, občianskej vybavenosti, technickej vybavenosti a rekreácie. Časť lokalít sa nachádza v rámci zastavaného územia.

Prehľad rozvojových plôch s výmerami záberu PP.

Lokalita	druh výstavby	počet bytov počet návštevníkov	Názov lokality	Plocha lokality ha
I.	IBV	40	Lúžok	6,47
II.	HBV	24	Pri bytovkách	0,15
III.	vinohradnícke domčeky	30	Mladá Hora	1,98
IV.	enviropark rekreácia + agroturistika s pestovaním biopotravín	150	Pri nemčanskej ceste	12,51
V.	rybárske chaty	12	Pri vodnej nádrži	0,11
VI.	ihriská		Pri Mladej Hore	0,12
VII.	vodojem 100 m ³		Pri obci	0,02
VIII.	vodojem 200 m ³		Pri RS Mladá Hora	0,02
IX	Prístupová cesta k vodojemu		Pri obci	0,02
X.	Rýchlostná cesta R3		Juhovýchodná časť katastra	11,40
Spolu				32,84

Charakteristika jednotlivých lokalít pre nové funkčné využitie územia:**Lokalita č. I. – mimo zastavaného územia**

Katastrálne územie Sebechleby

Miesto lokality	Lúžok severná časť obce
Druh výstavby	rodinné domy
Rozloha lokality	6,47 ha
Záber PP	6,47 ha
Druh pozemku	orná pôda
BPEJ	0256002(2,16 ha), 0256202(4,31 ha)
Bonitná stupnica	6, 5
Užívateľ	obecné + súkromné

Lokalita č. II. – v zastavanom území

Katastrálne územie Sebechleby

Miesto lokality	západná časť obce (pri bytovkách)
Druh výstavby	bytový dom
Rozloha lokality	0,15 ha
Záber PP	0,15 ha
Druh pozemku	trvalý trávny porast
BPEJ	0248002
Bonitná stupnica	4
Užívateľ	obec

Lokalita č. III. – mimo zastavaného územia

Katastrálne územie Sebechleby

Miesto lokality	miestna časť Mladá Hora
Druh výstavby	vinohradnícke domčeky
Rozloha lokality	1,98 ha
Záber PP	1,98 ha
Druh pozemku	trvalý trávny porast
BPEJ	0256202(1,7 ha), 0256402(0,28 ha)
Bonitná stupnica	6, 6
Užívateľ	obec

Lokalita č. IV. – mimo zastavaného územia

Katastrálne územie Sebechleby

Miesto lokality	východná časť obce
Druh výstavby	enviropark- rekreácia + agroturistika s výrobou biopotravín
Rozloha lokality	12,51 ha
Záber PP	12,51 ha
Druh pozemku	orná pôda
BPEJ	0256202(5,0 ha), 0256002(7,51 ha)
Bonitná stupnica	6, 5
Užívateľ	súkromné

Lokalita č. V. – mimo zastavaného územia

Katastrálne územie Sebechleby

Miesto lokality	pri vodnej nádrži
Druh výstavby	rybárske chaty
Rozloha lokality	0,11 ha
Záber PP	0,11 ha
Druh pozemku	TTP
BPEJ	0277262
Bonitná stupnica	8
Užívateľ	obec

Lokalita č. VI. – mimo zastavaného územia

Katastrálne územie Sebechleby

Miesto lokality	západne od miestnej časti Mladá Hora (Pod Hôrkou)
Druh výstavby	športové ihriská
Rozloha lokality	0,12 ha
Záber PP	0,12 ha
Druh pozemku	TTP
BPEJ	0261412,
Bonitná stupnica	7
Užívateľ	obec

Lokalita č. VII. – mimo zastavaného územia

Katastrálne územie Sebechleby

Miesto lokality	východne od obce
Druh výstavby	vodojem
Rozloha lokality	0,04 ha
Záber PP	0,04 ha
Druh pozemku	orná pôda
BPEJ	0256002
Bonitná stupnica	5
Užívateľ	súkromné

Lokalita č. VIII. – mimo zastavaného územia

Katastrálne územie Sebechleby

Miesto lokality	severná časť obce pri rekreačnom stredisku Mladá Hora
Druh výstavby	vodojem
Rozloha lokality	0,04 ha
Záber PP	0,04 ha
Druh pozemku	orná pôda
BPEJ	0781882
Bonitná stupnica	9
Užívateľ	súkromné

Lokalita č. IX. – mimo zastavaného územia

Katastrálne územie Sebechleby

Miesto lokality	východná časť obce
Druh výstavby	prístupová cesta k vodojemu
Rozloha lokality	0,02 ha
Záber PP	0,02 ha
Druh pozemku	orná pôda
BPEJ	0256002(0,017 ha), 0256202(0,003 ha)
Bonitná stupnica	5, 6
Užívateľ	súkromné

Lokalita č. X. – mimo zastavaného územia

Katastrálne územie Sebechleby

Miesto lokality	juhovýchodná časť obce
Druh výstavby	rýchlostná cesta R3
Rozloha lokality	11,40 ha
Záber PP	11,40 ha
Druh pozemku	orná pôda
BPEJ	0256002(3,97 ha), 0252002(1,27 ha), 0256202(6,13 ha), 0250002(0,03 ha),
Bonitná stupnica	4, 5, 6

Na rýchlostnú cestu R3 bol súhlas udelený dňa 19. 8. 2014
pod č. j. OU-BB-OOP4-2014/027961-002 k ÚPN VÚC Banskobystrický kraj

PREHĽAD STAVEBNÝCH A INÝCH ZÁMEROV NA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDE

Žiadateľ: Obec Sebechleby

Spracovateľ: Ing. Miroslava Supuková

Kraj: Banskobystrický

Okres: Krupina

Dátum: Apríl 2014

L.č.	Lokalita názov	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ PP	Vybudované hydromelioračné zariadenia	Časová etapizácia realizácie	Iná informácia
					Výmera ha	Bon.	Skupina BPEJ				
I.	Lúžok	Sebechleby	IBV		2,16	5	0256002	obecné			
	Lúžok	Sebechleby	IBV		4,31	6	0256202	súkromné			
I.	Lúžok	Sebechleby	IBV	6,47	6,47	5,6		obec/súkr.		I.	mimo ZÚ
II.	Pri bytovke	Sebechleby	HBV	0,15	0,15	4	0248002	obecné		II.	v ZÚ
III.	Mladá Hora	Sebechleby	VD		1,70	6	0256202	obecné			
	Mladá Hora	Sebechleby	VD		0,28	6	0256402	obecné			
III.	Mladá Hora	Sebechleby	VD	1,98	1,98	6		obecné		II.	mimo ZÚ
IV.	enviropark	Sebechleby	R+AT		5,00	6	0256202	súkromné	z		
	enviropark	Sebechleby	R+AT		7,51	5	0256002	súkromné	z		
IV.	Enviropark	Sebechleby	R+AT	12,51	12,51	6,5		súkromné		II.	mimo ZÚ
V.	Ryb. chatky	Sebechleby	R	0,11	0,11	8	0277262	obecné		I.	mimo ZÚ
VI.	Šport. ihriská	Sebechleby	R	0,12	0,12	7	0261412	obecné		II.	mimo ZÚ
VII.	Vodojem	Sebechleby	vodovod	0,04	0,04	5	0256002	súkromné		I.	mimo ZÚ
VIII.	Vodojem	Sebechleby	vodovod	0,04	0,04	9	0781882	súkromné		II.	mimo ZÚ
IX.	Cesta k VDJ	Sebechleby	cesta	0,02	0,02	5	0256002	súkromné	z		mimo ZÚ
	Cesta k VDJ	Sebechleby	cesta	0,003	0,003	6	0256202	súkromné	z		mimo ZÚ
IX.	Cesta k VD	Sebechleby	cesta	0,02	0,02	5-6		súkromné		I.	mimo ZÚ
X.	Rýchlostná cesta	Sebechleby	R3	3,97	3,97	4	0256002	súkromné	o		mimo ZÚ
	Rýchlostná cesta	Sebechleby	R3	1,27	1,27	4	0252002	súkromné	o		mimo ZÚ
	Rýchlostná cesta	Sebechleby	R3	6,13	6,13	6	0256202	súkromné	o		mimo Z Ú
	Rýchlostná cesta	Sebechleby	R3	0,03	0,03	4	0250002	súkromné	o		mimo Z Ú
X.	Rýchlostná cesta	Sebechleby	cesta	0,02	0,02	5-6		súkromné		III.	mimo ZÚ
Spolu		Sebechleby		32,84	32,84						

Zdôvodnenie stavebných a iných zámerov navrhovaných na poľnohospodárskej pôde z hľadiska uplatnenia zásad ochrany poľnohospodárskej pôdy

Obec Sebechleby je významnou národopisnou lokalitou s výhodnou polohou na turistických trasách medzi juhom Slovenska a Maďarskom a rekreačnými krajinnými celkami Vysokých a Nízkych Tatier a Slovenského raja. V rámci mikroregiónu banskoštiavnicka s jeho kultúrnym dedičstvom má dobré predpoklady, aby sa rekreácia a cestovný ruch stali jej významnými hospodárskymi aktivitami.

Jej miestna časť Stará Hora je Pamiatkovou rezerváciou ľudovej architektúry, so zachovanou vzácnou urbanistickou štruktúrou, architektúrou vinohradníckych chalúp vybudovaných nad vyhlbenými vinnými pivnicami a s dlhodobou tradíciou vinohradníctva.

Tradíciu vinohradníctva v miestnych častiach Stará Hora a Mladá Hora sa darí zachovať a rozvíjať. V časti Mladá Hora je táto tradícia spájaná aj s rekreačnými aktivitami obyvateľov obce a požiadavkami na dostavbu vinohradníckych domčekov. Z tohto dôvodu je vyčlenená plocha na východnom okraji Mladej Hory na takúto dostavbu.

V obci Sebechleby je zaznamenaný priaznivý demografický vývoj. V období rokov 2000 až 2012 vzrástol počet obyvateľov o 41. Na základe tohto trendu je riešený rozvoj bývania vo forme rodinných domov a dostavba jednej bytovky pri existujúcich bytových domoch. Darí sa udržiavať a aj zvyšovať počet pracovných miest v obci.

V katastri obce sú preskúmané zásoby geotermálnej vody, ktoré obec plánuje v najbližších rokoch využiť na pestovanie zeleniny a iných produktov v skleníkoch v rámci navrhovaného enviroparku. Geotermálnu vodu je zámer využiť aj na vybudovanie geotermálnej elektrárne a na viaceré výrobné a rekreačné aktivity. Vzhľadom na vysoké zastúpenie chránenej pôdy v riešenom území, niektoré rozvojové lokality zasahujú aj do chránenej pôdy. Na lokalite č. 4 je zrealizované zavlažovacie potrubie a čiastočne do nej zasahuje chránená pôda. Pred realizáciou enviroparku je nevyhnutné zavlažovacie potrubie preložiť mimo riešenej plochy.

Rešpektované sú zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy - predovšetkým poľnohospodársku pôdu použiť na nepoľnohospodárske účely len v odôvodnenom rozsahu a nesťažiť obhospodarovanie okolitej poľnohospodárskej pôdy nevhodným situovaním stavieb a rešpektované je stanovisko Hydromeliorácií, š. p. Bratislava č. 1046-4/120/2014 zo dňa 18.3.2014.

Okresný úrad Banská Bystrica odbor opravných prostriedkov referát pôdohospodárstva udelil súhlas k nepoľnohospodárskemu použitiu poľnohospodárskej pôdy v rámci návrhu Územného plánu obce Sebechleby pod číslom OU-BB-OOP4-2015/010456-002/6GJ dňa 25. 3. 2015.

Ochrana lesných pozemkov

Lesné pozemky nie sú riešením územného plánu dotknuté.

B.17. KOMPLEXNÉ HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJMÄ Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNOTECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Riešenie územného plánu rešpektuje, že obec Sebechleby je významnou národopisnou lokalitou s výhodnou polohou na turistických trasách medzi juhom Slovenska a Maďarskom a rekreačnými krajinnými celkami Vysokých a Nízkych Tatier a Slovenského raja. V rámci mikroregiónu Konkordia s jeho kultúrnym dedičstvom má výborné predpoklady, aby sa rekreácia a cestovný ruch stali jej významnými hospodárskymi aktivitami.

Ako priorita je pre rozvoj obce stanovená obytná funkcia sídla s doplnkovou funkciou rekreačnou a ochrannou – v lokalitách samostatných častí v jeho území

V zastavanej časti obce v Sebechleboch sú najväčšie predpoklady pre rozvoj obytnej, hospodárskej a vybavenostnej funkcie sídla. Pre podporu týchto funkcií je vyčlenená centrálna zóna obce.

V časti Mladá Hora je územie vhodné pre rekreačné aktivity spojené s vinohradníctvom, turistikou, cykloturistikou a pobytom pri vode (v prípade dohody so Slovenským rybárskym zväzom a následným sprístupnením vodnej nádrže na kúpanie) a športovým zázemím nielen pre obyvateľov obce ale aj pre širšie okolie.

Časť Stará Hora je územím ochrany a prezentácie kultúrno-historického dedičstva celoslovenského významu a predstavuje lokalitu s prioritou ochrany zachovaných hodnôt pôvodných vinohradníckych domčekov v harmonickej kompozícii s prírodným a krajinným prostredím.

Pre rozšírenie ponuky rekreačných aktivít je riešená plocha pre enviropark s využitím geotermálnej vody.

Pre všetky navrhované rozvojové aktivity je riešené dopravné sprístupnenie a dobudovanie technickej infraštruktúry.

C. ZÁVÄZNÄ ČASŤ

C.1. ZÁSADY A REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA NA FUNKČNÉ A PRIESTOROVO HOMOGÉNNE JEDNOTKY A V NADVÄZNOSTI NA OKOLITÉ ÚZEMIE

Územný plán stanovuje súbor záväzných regulatívov v regulačných blokoch. Hranica regulačných blokov je priestorovo vymedzená v grafickej časti vo výkrese č. 2. Regulatívy priestorového usporiadania majú charakter kvantitatívnych limitných hodnôt a parametrov.

C.1.1 REGULAČNÉ BLOKY

- I. centrálna zóna obce
- II. obytné územie IBV
- III. obytné územie HBV
- IV. občianska vybavenosť
- V. enviropark s prevahou rekreácie
- VI. výrobné územie
- VII. športové plochy
- VIII. rekreačné územie Mladá Hora
- IX. pamiatková rezervácia ľudovej architektúry (PRLA) Stará Hora
- X. chránené časti prírody
- XI. poľnohospodárska pôda v katastri
- XII. rekreačné územie vodnej nádrže

C.1.2 FUNKČNÉ REGULATÍVY

I. centrálna zóna obce

- Prevládajúce funkcie bývania, občianskej vybavenosti, služieb a zelene
- Stavebnú činnosť v centre orientovať výlučne na obnovu a rekonštrukcie existujúceho stavebného fondu.
- Rekonštrukciu verejnej a parkovej zelene, verejných a peších priestorov riešiť samostatným projektom.
- Dopravu v časti križenia s cestou I/51 technickými opatreniami a dopravnými značkami spomaliť do vybudovania obchvatu mimo zastavané územie obce.
- Dobudovať plochy pre odstavenie vozidiel.
- Dobudovať informačný systém obce najmä vo vzťahu k Starej a Mladej Hore.

II. obytné územie IBV

- Obytnú zástavbu ponechať v pôvodnej štruktúre a výškovej hladine s rešpektovaním uličnej formy zástavby.
- Doplnkovou funkciou bývania môžu byť výlučne neškodné hospodárske činnosti, obchod, ubytovanie v súkromí a služby.
- Stavebné činnosti na existujúcich domoch sústrediť na skvalitňovanie a zvyšovanie štandardu bývania, nie do rozširovania zastavanosti na pozemku.
- Vybudovať novú obytnú skupinu IBV Lúžok na severnom okraji obce s napojením na existujúci komunikačný systém a inžinierske siete.

III. obytné územie HBV

- Dobudovať existujúcu skupinu bytových domov pri ihrisku o ďalší objekt a dobudovať komunikačný systém včítane odstavných plôch, garáží, chodníkov a zelene.

IV. občianska vybavenosť

- Dobudovať školský areál o chýbajúce zariadenia (plaváreň).
- Občiansku vybavenosť v centrálnej zóne obce aj mimo nej umiestňovať výlučne do prízemí domov.

V. enviropark s prevahou rekreácie

- Do enviroparku severne od cesty I/51 umiestňovať rekreačné kapacity v kombinácii so zeleňou a pestovaním zeleniny a ovocia.

VI. výrobné územie

- Areál bývalého poľnohospodárskeho družstva naďalej využívať na poľnohospodárske aj priemyselné výrobné aktivity s perspektívou premeny na priemyselný park, s obmedzeniami vo vzťahu k obytnej zóne obce – hygienické ochranné pásma nesmú zasahovať do obytnej zóny.

VII. športový areál

- Dobudovať športový areál o chýbajúce ihriská, hygienické vybavenie a šatne.

VIII. rekreačné územie Mladá Hora

- Ponechať tejto miestnej časti funkciu rekreačného a výrobného zázemia nielen pre obyvateľov obce Sebechleby, ale aj širšieho okolia. Využívať zástavbu pôvodných aj navrhovaných vinohradníckych domčekov a pivníc na spracovanie a uskladnenie vína a zloženie poľnohospodárskeho náradia, produktov (prípravňa a pivnica), sezónne bývanie a rekreačné účely vidieckeho turizmu vychádzajúceho z miestnych vinohradníckych podmienok a tradícií - pestovanie a výroba vína a to krátkodobým či dlhodobým prenájmom jednotlivých objektov.
- Dobudovať vinohradnícke domčeky na východnom okraji Mladej Hory.

IX. pamiatková rezervácia ľudovej architektúry Stará Hora

- Zachovať funkčné využitie územia rešpektujúce hodnoty územia a pamiatok nachádzajúcich sa na tomto území.
- Pri údržbe a rekonštrukcii pôvodných vinohradníckych domčekov vychádzať zo zásad pamiatkovej starostlivosti pre PRLA Sebechleby – Stará Hora.
- Výnimočne povolená nová výstavba musí vychádzať z historickej urbanistickej formy, základom architektonického stvárnenia nových vinohradníckych objektov je tektonika pamiatkovo chránených objektov nachádzajúcich sa v lokalite.
- Pri sanačnej regenerácii dodržať primerané funkčné využitie územia rešpektujúce hodnoty územia a pamiatok, ktoré sa v ňom nachádzajú.
- Zachovať hodnotnú objektovú skladbu.
- Zachovať výškové a hmotovo–priestorové usporiadanie objektov.
- Zachovať prvky prístupových ciest a peších chodníkov.
- Zachovať charakteristické pohľady a priehľady do okolitého krajinného prostredia a interiéru osady na dominantný objekt kaplnky.
- Zachovať siluetu a panorámy pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry a dominantnou vežou kaplnky.
- Pri odkrytí archeologických nálezísk zabezpečiť primeranú prezentáciu archeologických nálezov a ich začlenenie do organizmu osady a príslušného územia.
- Zachovať, chrániť a regenerovať historickú zeleň a ďalšie kultúrne a prírodné hodnoty územia.
- Pri údržbe a rekonštrukcii pôvodných vinohradníckych domčekov vychádzať zo zásad pamiatkovej starostlivosti pre PRLA Sebechleby – Stará Hora.

X. chránené časti prírody

- Rešpektovať podmienky ochrany v území chránenej krajinskej oblasti Štiavnické vrchy a v území európskeho významu Stará Hora (SKUEV0259).

XI. rekreačné územie vodnej nádrže

- Revitalizovať brehové porasty vodnej nádrže a vodných tokov, podporovať rozširovaním porastov ich vododržné a protipovodňové funkcie, nepripustiť narúšanie a fragmentáciu brehovej vegetácie.

ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Maximálna výška objektov

Regulatív určuje maximálnu výšku objektov danú maximálnym počtom podlaží, resp. výškou objektu v metroch (pri výrobných a skladových objektoch). Maximálna výška objektov je stanovená nasledovne:

- **2 nadzemné podlažia (+ obytné podkrovie) pre regulačné bloky č. I., II., III., IV.**
- **12 m pre výrobné a skladové objekty pre regulačné bloky č. V., VI., VII.**
- **1 podzemné + 1 nadzemné podlažie a podkrovie pre regulačné bloky č. IX., X.**

Poznámka: Výškové obmedzenie neplatí pre bodové stavby technického vybavenia.

Intenzita využitia plôch

Intenzita využitia plôch je určená maximálnym percentom zastavania objektmi (pomer zastavanej plochy k ploche pozemku). Do zastavaných plôch sa nezapočítavajú spevnené plochy a komunikácie. Regulatív maximálneho percenta zastavania objektmi je stanovený nasledovne:

- **40 % pre bývanie a občiansku vybavenosť v regulačných blokoch č. I., II., III., IV.**
- **20 % pre šport v regulačnom bloku č. VIII.**
- **30 % pre rekreáciu v regulačnom bloku č. VI.**
- **50 % pre rekreáciu v regulačných blokoch č. IX., X.**
- **60 % pre výrobu v regulačných blokoch č. VI., VII.**

Odstupové vzdialenosti medzi objektmi + stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu

Pri umiestňovaní stavieb je potrebné riadiť sa Vyhláškou č. 532/2002 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. Minimálne odstupové vzdialenosti medzi objektmi sú záväzne stanovené v § 6 uvedenej vyhlášky a v jej prílohe.

Nadväznosti na okolité územie

Rozvíjať naďalej väzby so susediacou obcou Hontianske Nemce, ktorá plní dopravnú funkciu v cestnej aj železničnej doprave napojenie na cestu I/66, ktorá umožňuje severným smerom prístup do okresného sídla Krupina, dopravného uzla Zvolen a sídla samosprávneho kraja Banská Bystrica.

Južným smerom rozvíjať väzby na kúpeľné mesto Dudince a ďalej v rámci medzinárodnej spolupráci na Maďarskú republiku.

Západným smerom rozvíjať väzby na blízku obec Ladzany a ďalej cestou I/51 na mesto Levice.

C.2. URČENIE PRÍPUSTNÝCH, OBMEDZUJÚCICH A VYLUČUJÚCICH PODMIENOK VYUŽITIA JEDNOTLIVÝCH PLŔCH, INTENZITY ICH VYUŽITIA

PRÍPUSTNÉ FUNKČNÉ VYUŽITIE	OBMEDZUJÚCE FUNKČNÉ VYUŽITIE	NEPRÍPUSTNÉ FUNKČNÉ VYUŽITIE
Zmiešané územie – centrálna zóna obce Regulačný blok č. I.		
<ul style="list-style-type: none"> - správa, obchod, finančné služby a kultúra - zariadenia obchodu, verejné stravovanie, dočasné ubytovanie, cestovný ruch - zdravotníctvo a sociálne služby - bývanie v rodinných domoch - plochy na parkovanie a odstavovanie automobilov - parkovo upravená plošná zeleň verejných priestorov - zeleň uličná líniová - zeleň súkromných záhrad - príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia 	<ul style="list-style-type: none"> - bývanie v bytových domoch - zariadenia obchodu, verejného stravovania a služieb rušiace obyvateľov obytného prostredia na okolitých parcelách, malé ubytovacie zariadenia svojim objemom a rozsahom presahujúce stavebným zákonom a príslušnou vyhláškou stanovený rozsah zástavby pre rodinné domy 	<ul style="list-style-type: none"> - výroba a sklady - zariadenia dopravy - všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parcel pre účely bývania - individuálna chatová rekreácia
Obytné územie IBV Regulačný blok č. II.		
<ul style="list-style-type: none"> - výstavba rodinných domov s obojstranným zastavaním ulice - príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia - bývanie v rodinných domoch - zeleň súkromných záhrad 	<ul style="list-style-type: none"> - zariadenia obchodu, verejného stravovania a služieb rušiace obyvateľov obytného prostredia na okolitých parcelách, malé ubytovacie zariadenia svojim objemom a rozsahom presahujúce stavebným zákonom a príslušnou vyhláškou stanovený rozsah zástavby pre rodinné domy 	<ul style="list-style-type: none"> - výroba - zariadenia dopravy - všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie parcel pre účely bývania - individuálna chatová rekreácia

<p>Obytné územie HBV Regulačný blok III.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - bývanie v bytových domoch - príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia - plochy na parkovanie a odstavovanie automobilov - parkovo upravená plošná zeleň verejných priestorov - zeleň uličná líniová 	<p>-zariadenia obchodu, verejného stravovania a služieb rušiace obyvateľov obytného prostredia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - výroba - zariadenia dopravy - všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie územia pre účely bývania
<p>Občianska vybavenosť Regulačný blok č. IV.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - obchodné prevádzky a prevádzky služieb základnej občianskej vybavenosti mimo územia centrálnej zóny obce - príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia 	<p>- zariadenia občianskej vybavenosti rušiace obyvateľov obytného prostredia hlukom a zápachom</p>	<ul style="list-style-type: none"> - priemyselná výroba a skladovanie - zariadenia dopravy - všetky druhy činností, ktoré by svojimi negatívnymi vplyvmi (napr. zápachom, hlukom, vibráciami, prašnosťou, zvýšeným výskytom hlodavcov) priamo alebo nepriamo obmedzili využitie územia pre účely bývania
<p>Enviropark s prevahou rekreácie Regulačný blok č. V.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - prechodné ubytovanie - služby v cestovnom ruchu - termálne kúpaliská - pestovanie zeleniny a ovocia v skleníkoch - príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia 	<p>- ubytovanie obslužného personálu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - trvalé bývanie - priemyselná výroba

<p>Výrobné územie Regulačný blok č. VI.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - poľnohospodárska výroba s postupným útlmom a priemyselná výroba s perspektívou vytvorenia priemyselného parku, bez negatívneho vplyvu na obytné územie obce - príslušné verejné dopravné a technické vybavenie nevyhnutné pre obsluhu územia 	<ul style="list-style-type: none"> - zariadenia obchodu, verejného stravovania a služieb, ubytovacie zariadenia súvisiace s lokalitou 	<ul style="list-style-type: none"> - bývanie - rekreácia
<p>Športový areál Regulačný blok č. VII.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - ihriská pre futbal a ostatné loptové hry, tenisové kurty - tribúna so šatňami a hygienickým vybavením 	<ul style="list-style-type: none"> - zariadenia občianskej vybavenosti, nevýrobné služby, dočasné ubytovanie 	<ul style="list-style-type: none"> - všetky ostatné funkcie
<p>Rekreačné územie Mladá Hora Regulačný blok č. VIII.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - prechodné ubytovanie - rekreačné zázemie pre obyvateľov obce - spracovanie a uskladnenie vína - príslušné verejné dopravné a technické vybavenie pre obsluhu územia <ul style="list-style-type: none"> - dobudovanie vinohradníckych domčekov na východnom okraji Mladej Hory 	<ul style="list-style-type: none"> - súvisiace prevádzky služieb 	<ul style="list-style-type: none"> - všetky ostatné funkcie
<p>Pamiatková rezervácia ľudovej architektúry Stará Hora Regulačný blok č. IX.</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - dodržanie súčasného funkčného využitia územia rešpektujúce hodnoty územia a pamiatok, ktoré sa v ňom nachádzajú – zachovanie hodnotnej objektovej skladby - zachovanie výškového a hmotovo – priestorového usporiadania objektov - zachovanie prvkov prístupových ciest a chodníkov - zachovanie charakteristických pohľadov a priehľadov do okolitého krajinného prostredia a interiéru osady na dominantný objekt kaplnky - zachovanie siluety a panorámy pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry a dominantnou vežou kaplnky - pri odkrytí archeologických nálezísk zabezpečenie primeranej prezentácie archeologických nálezov a ich začlenenie do organizmu osady a príľahlého územia - zachovanie, a regenerovanie historickej zelene a ďalších kultúrnych a prírodných hodnôt územia. 	<ul style="list-style-type: none"> - zariadenia občianskej vybavenosti, nevýrobné služby, dočasné ubytovanie 	<ul style="list-style-type: none"> - všetky ostatné funkcie
<p style="text-align: center;">Chránené časti prírody Regulačný blok č. X. Chránená krajinná oblasť (CHKO) Štiavnické vrchy SKUEV0259 Územie európskeho významu Stará Hora</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - rešpektovanie chránenej krajinej oblasti (CHKO) Štiavnické vrchy, vyhlásenej vyhláškou MK SSR č.124/1979 zo dňa 22.9.1979. Podľa zákona o ochrane prírody a krajiny prislúcha CHKO druhý stupeň ochrany. - rešpektovanie schváleného územia európskeho významu Stará Hora SKUEV0259 vyhlásenej Európskou Komisiou č. 2008/218/ES z 25. januára 2008. - rešpektovať plošné a líniové prvky ekologickej stability (biocentrá a biokoridory) 	<ul style="list-style-type: none"> - pohyb turistov po vyznačených turistických chodníkoch - cykloturistika po existujúcich vyznačených cyklistických cestách - obmedzená ťažba drevnej suroviny len na základe schváleného LHC - pešie chodníky a cyklotrasy doplnené o prvky malej architektúry (odpočinkové miesta, prístrešky, lavičky) 	<ul style="list-style-type: none"> - všetky ostatné funkcie
<p>Poľnohospodárska pôda v celom katastri obce mimo lesov a zastavaného územia Regulačný blok č. XI.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - produkčná rastlinná výroba - živočíšna výroba s objektmi nevyhnutného technického vybavenia (napájadlá, prístrešky) 	<ul style="list-style-type: none"> - prípustné sú iba objekty a zariadenia súvisiace s poľnohospodárskou výrobou 	<ul style="list-style-type: none"> - všetky ostatné funkcie
<p>Rekreačné územie vodnej nádrže Regulačný blok č. XII.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - akumulácia vody pre zavlažovanie pozemkov v k. ú. Sebechleby a v okolí, - transformácia povodňovej vlny účinkom retenčného priestoru, - športové rybárstvo (rybársky revír N 578) - pobyt pri vode - revitalizácia brehových porastov 	<ul style="list-style-type: none"> - prípustné sú iba objekty a zariadenia súvisiace s rybárstvom, prevádzkou a ochranou vodnej nádrže 	<ul style="list-style-type: none"> - narúšanie a fragmentácia brehovej vegetácie - všetky ostatné funkcie

C.3. ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA OBČIANSKEHO VYBAVENIA

1. Pri dostavbe občianskeho vybavenia a sociálnej infraštruktúry dodržiavať príslušné normy a právne predpisy, platné v čase realizácie stavieb.
2. Rekonštrukciou existujúcich budov a dostavbou rozšíriť predajnú plochu a plochu služieb vo vymedzenej centrálnej zóne obce najviac o 20 % oproti súčasnému stavu.
3. Dostavbu občianskej vybavenosti orientovať aj na rozšírenie služieb pre cestovný ruch,
4. Mimo centrálnej zóny obce rozširovať plochu občianskej vybavenosti výlučne v prízemných, rodinných domov formou rodinných firiem na základe dopytu a ponuky.
5. Dostavať športový areál o tribúnu, šatne a sociálne vybavenie.
6. Zrekonštruovať dom smútku
7. Zrekonštruovať pivničné priestory medzi kostolom a cestou I/51.

C.4. ZÁSADY A REGULATÍVY UMIESTNENIA VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA

C.4.1 REGULATÍVY VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA

1. Obmedziť dopravu a zvýšiť bezpečnosť chodca v centrálnej zóne obce a smerom na Mladú Horu s vymedzením peších trás.
2. Dobudovať priestory autobusových zastávok v obci.
3. V priestore okolo obecného úradu eliminovať nadmernú asfaltovú plochu uprednostňujúcu automobil pred chodcom.
4. Doriešiť priestor pozdĺž hlavnej cesty I/51, kde je absencia chodníkov a izolačnej zelene.
5. Umiestniť spomaľovače dopravy v mieste prepojenia severnej a južnej časti obce v jej centrálnom priestore.
6. Obnoviť pôvodné cestné prepojenie medzi severnou časťou obce a miestnou časťou Stará Hora s využitím najmä pre peší pohyb a cyklotrasu
7. Dobudovať cestné prepojenie medzi Starou a Mladou Horou s využitím pre cyklotrasu a peší pohyb.
8. Dobudovať chýbajúce odstavné a parkovacie plochy v centrálnej zóne obce, v okrajových častiach obce, v Starej Hore, v Mladej Hore a pri vodnej nádrži.
9. Vyznačiť cyklotrasy v celom riešenom území obce.
10. Rešpektovať plánovanú trasu rýchlostnej cesty R3 juhovýchodným okrajom riešeného územia.
11. Zberné komunikácie v zastavanom území postupne rekonštruovať v kategórii MOK 7,5/30, 40 resp. MZ 8/40, mimo zastavané územie C 7,5/40 resp. C 9,5/40.
12. Obslužné komunikácie v zastavanom území rekonštruovať v kategórii MO 7,5/30.
13. V navrhnutých lokalitách obslužné komunikácie riešiť vo funkčnej triede C3 v kategórii MO 7,5/30 alebo MO 6,5/30.
14. Upokojené komunikácie riešiť kategórie MOU 5,5/30 resp. MOU 6,5/30.
15. Rešpektovať technické požiadavky pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a dbať o bezkolízny pohyb vozidiel s týmito osobami.
16. Cyklistickú komunikáciu v úseku pozdĺž cesty I/51 vybudovať v súbehu s ňou, od telesa cesty oddelenou zeleným pásom.

C.4.2 REGULATÍVY VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA

C.4.2.1 V oblasti civilnej ochrany obyvateľstva

1. Pre zabezpečenie ochrany obyvateľov ukrytím vybudovať v bytových domoch a budovách s kapacitou do 50 obyvateľov, zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti jednoduché úkryty budované svojpomocne (JÚBS) s dvojúčelovým využitím podľa ustanovení § 4, 5, 6 a 12 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.
2. V navrhovaných rodinných domoch ukrytie obyvateľstva zabezpečiť podľa plánu ukrytia obce na základe určovacieho listu počas vyhlásenej mimoriadnej situácie alebo v čase vojny.

C.4.2.2 V oblasti vodného hospodárstva

1. Zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou v množstve a v kvalite zodpovedajúcej požiadavkám na vodu určenú pre ľudskú spotrebu.
2. Zabezpečiť dostatočnú akumuláciu pitnej vody dobudovaním vodojemov.
3. Zrealizovať zásobné potrubie vodovodu do navrhovanej rozvojovej lokality IBV Lúžok.
4. Zabezpečiť realizáciu vyprojektovanej verejnej kanalizácie a čistiarne odpadových vôd, vybudovanie nepriepustných žúmp pri objektoch nenapojených na verejnú kanalizačnú sieť a dobudovanie dažďovej kanalizácie v uliciach, kde absentuje.
5. Zabezpečiť odvádzanie a čistenie priemyselných odpadových vôd z výrobného areálu.
6. Zabezpečiť pitnú vodu a likvidáciu odpadových vôd pre enviropark, areál bývalého poľnohospodárskeho družstva, rybárske chatky a prevádzkový objekt pri nádrži a lokalitu Majer.
7. Zabezpečiť úžitkovú vodu a likvidáciu odpadových vôd pre navrhované vinohradnícke domčeky v Mladej Hore.

C.4.2.3 V oblasti zásobovania elektrickou energiou

1. Vybudovať novú kioskovú trafostanicu pre navrhovaný enviropark.
2. Zrekonštruovať existujúce trafostanice pre rozvojové plochy bývania a rekreácie.
3. Zrealizovať preložky VN vedení v navrhovaných rozvojových lokalitách IBV Lúžok a enviropark zemnými VN káblami.
4. Obnoviť trafostanicu pri kameňolome.
5. NN sieť v navrhovanej bytovej zástavbe IBV, HBV a občianskej vybavenosti budovať zemnými káblami uloženými v zemi popri cestných a peších komunikáciách.
6. Vonkajšie osvetlenie riešiť výbojkovými svietidlami s úspornými zdrojmi.

C.4.2.4 V oblasti zásobovania plynom

1. Dodržať stanovené ochranné a bezpečnostné pásma VTL a STL plynovodov.
2. Vybudovať STL plynovod do navrhovaných rozvojových lokalít IBV Lúžok a enviropark .

C.4.2.5 V oblasti zásobovania teplom

1. Vytvoriť podmienky pre zásobovanie teplom vybratých objektov využívaní alternatívnych tepelných zdrojov.

C.4.2.6 V oblasti elektronických komunikácií

1. Realizovať rekonštrukciu nevyhovujúcich častí miestnej telefónnej siete zemnou úložnou kabelážou.
2. Vybudovať novú miestnu telefónnu sieť v novo urbanizovaných lokalitách z jestvujúcej telekomunikačnej siete z ATÚ RSÚ zemnou úložnou kabelážou.

C.5. ZÁSADY A REGULATÍVY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT, OCHRANY A VYUŽÍVANIA PRÍRODNÝCH ZDROJOV, OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VYTVÁRANIA A UDRŽIAVANIA EKOLOGICKEJ STABILITY VRÁTANE PLÔCH ZELENE

C.5.1 ZÁSADY A REGULATÍVY PRE ZACHOVANIE KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT

1. Rešpektovať podmienky ochrany nehnuteľností zapísaných v Registri kultúrnych pamiatok.
2. Rešpektovať Zásady ochrany pamiatkového územia Stará Hora (Príloha č. 1)
3. V prípade zistenia archeologických nálezov, alebo archeologických situácií, archeologické nálezy ohlásiť Krajskému pamiatkovému úradu v Banskej Bystrici.

C.5.2 OCHRANA VODNÝCH ZDROJOV

1. Rešpektovať ochranné pásma vodárenských zdrojov v južnej časti Sebechleby, východne od miestnej časti Stará Hora a severne od miestnej časti Mladá Hora a pri rekreačnom stredisku Mladá Hora.
2. Rešpektovať ochranné pásma vodných zdrojov v juhovýchodnej časti Starej Hory a severne od Mladej Hory.

C.5.3 OCHRANA PRÍRODY

1. Rešpektovať podmienky ochrany územia chránenej krajinnej oblasti Štiavnické vrchy.
2. Rešpektovať podmienky ochrany územia európskeho významu Stará Hora (SKUEV0259).

C.6. ZÁSADY A REGULATÍVY STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

C.6.1 OCHRANA OVZDUŠIA

1. Regulovať počty hospodárskych zvierat v hromadných chovoch s cieľom neprekročiť hygienické normy znečisťovania ovzdušia zápachom.
2. Povoľovať iba také druhy výroby v priemysle a v službách, ktoré nebudú mať nepriaznivý vplyv na obytné územie obce.
3. Spoločným úsilím obcí ktorými prebieha cesta I/51 urýchliť vybudovanie jej preložky mimo zastavané územia.

C.6.2 OCHRANA VODY

1. Vybudovať kanalizačnú sieť a ČOV v obci Sebechleby na odvedenie odpadových vôd a ich následné čistenie.
2. Vybudovať nepriepustné žumpy pri objektoch nenapojených na verejnú kanalizačnú sieť a ich obsah pravidelne vyvážať na ČOV.
3. Odstrániť zdroje znečistenia vôd v katastri obce, resp. v poľnohospodárskych objektoch. Vykonať opatrenia na zabránenie prieniku znečisťujúcich látok do okolitého územia.
4. Zabezpečiť pravidelné čistenie vodných tokov.
5. Neregulovať vodné toky.
6. Zabezpečiť chýbajúcu izoláciu hnojísk, alebo odstrániť neizolované hnojiská.
7. Prívál odnášaných pôdných častíc (a tým aj na povrch aplikovaných agrochemikálií) do vody obmedziť zriadením zatravnovaných, alebo zalesnených pásov pozdĺž vodných tokov v šírke 10 - 20 m.

C.6.3 OCHRANA PÔDY

<ul style="list-style-type: none">- aplikovať manažmentové opatrenia na zachovanie druhového zloženia trvalých trávnych porastov – pravidelné kosenie alebo spásanie, vyhrabávanie stariny, odstraňovanie sukcesného náletu drevín,
<ul style="list-style-type: none">- navrhnuť a aplikovať manažmentové opatrenia na rekultiváciu plôch starých ovocných sádov - deliminácia na TTP, les, alebo ich obnova do pôvodnej podoby (rozvoľnený sad starých krajových odrôd na TTP),
<ul style="list-style-type: none">- vypracovať SPPÚ (Súhrnný projekt pozemkových úprav) alebo spracovať Konsolidáciu erózne ohrozeného územia na ochranu poľnohospodárskej pôdy. Navrhované optimálne rozmiestnenie poľnohospodárskych honov a protierózne opatrenia sú uvedené vo výkrese č. 7 - Odporúčania pre ekologicky optimálne funkčné a priestorové usporiadanie krajiny:<ul style="list-style-type: none">• kultúrne diely č. 5701/1, 6704/1, 6801/1, 7702/1 – na plochách so stredne silnou eróznou ohrozenosťou optimalizovať veľkosť kultúrnych honov na 10-20 ha, aplikovať vrstevnicovú agrotechniku, protierózne oševné postupy, smer riadkov plodiny paralelne usporiadať so smerom vrstevníc, výsadbu nelesnej drevinovej vegetácie alebo zasakovacích (stabilizačných) pásov d'atelinotráv• na častiach kultúrnych dielov č. 5001/1, 5104/1, 6909/1, 7801/1, 8901/1, kde sú určité svahy ohrozené stredne silnou eróziou aplikovať výsadbu nelesnej drevinovej vegetácie alebo zasakovacích (stabilizačných) pásov d'atelinotráv,
<ul style="list-style-type: none">- realizovať opatrenia na zabránenie eutrofizácii vôd z hnojív používaných v poľnohospodárstve, zo splaškových vôd zo sídel a objektov živočíšnej výroby- podporovať tradičný spôsob obhospodarovania viníc, ktoré predstavujú historické krajinné štruktúry a podieľajú sa na charakteristickom vzhľade krajiny a jej štruktúrálnej diverzite, zamedziť šíreniu náletových drevín na týchto plochách.

C.6.4 RADÓNOVÉ RIZIKO

1. V celom území obce Sebechleby realizovať podrobnejší radónový prieskum.
2. Pri výstavbe nových domov už pred výstavbou vykonať radónový prieskum v pôdnom vzduchu, pri už existujúcich budovách dať aspoň dodatočne premerať úroveň Rn vo vybraných pobytových priestoroch, hlavne pivniciach. Pri zistení zvýšenej úrovne Rn je potrebné vykonať nápravné opatrenia (izolácie, intenzívne vetranie...).

C.6.5 AGRESIVITA PODZEMNÝCH VÔD

V prípade výskytu podzemnej vody na mieste staveniska vykonať analýzu tejto vody a na základe výsledkov prispôbiť skladbu základových betónov podľa normy STN 73 12 15 – Betónové konštrukcie, agresívne prostredie.

C.7. VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Zastavané územie obce je vymedzené hranicou intravilánu k 1. 1. 1990. Riešením

tohto územného plánu je navrhované rozšírenie zastavaného územia“ o plochu pre skupinu IBV v lokalite Lúžok na severnom okraji obce a o plochu navrhovaného enviroparku na východnom okraji obce. V miestnej časti Mladá Hora je navrhované rozšírenie zastavaného územia pre skupinu vinohradníckych domčekov.

C.8. VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

C.8.1 CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Do územia obce zasahuje územie chránenej krajinnej oblasti Štiavnické vrchy.

Do územia obce zasahuje ochrany územie európskeho významu Stará Hora (SKUEV0259)

C.8.2 OCHRANNÉ PÁSMA

- **cestné ochranné pásmo** mimo súvisle zastavaného územia určujú zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti:
 - 100 metrov od osi vozovky priľahlého jazdného pásu diaľnice a cesty budovanej ako rýchlostná komunikácia,
 - 50 metrov od osi vozovky cesty I. triedy,
 - 15 metrov od osi vozovky miestnej komunikácie I. a II. triedy.
- **ochranné pásmo verejného vodovodu a kanalizácie** je určené od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia na obidve strany:
 - do priemeru 500 mm 1,5 m,
 - nad priemer 500 mm 2,5 ma ochranné pásmo prípojok
 - od osi vodovodnej prípojky obojstranne 2,0 m,
 - od osi kanalizačnej prípojky obojstranne 0,75 m.
- **ochranné pásma vodojemov**
areály objektov vodojemov sú vymedzené oplotením, ktoré chráni samotný objekt ako aj akumuláciu vody pred prípadným nebezpečenstvom.
- **ochranné pásmo vodárenských zdrojov**
 - ochranné pásmo vodárenského zdroja SE-1 I. stupňa je vymedzené Rozhodnutím ONV OPLVH Zvolen č. 844/403/88 zo dňa 22.6.1988 a je obdĺžnikového tvaru o rozmeroch 90x60 m a II. stupňa Rozhodnutím ObUŽP Zvolen č. C/2009/00406 z 27.7.2009 a je určené kružnicou $r = 150$ m od zdroja,
 - ochranné pásmo vodárenského zdroja vrt HDS-1 I. a II. stupňa bolo stanovené rozhodnutím ObUŽP Zvolen – zdrav. 948/94 dňa 31.8.1994.
 - ochranné pásmo I. stupňa vodného zdroja pre zdroj vody Stará Hora je určené Rozhodnutím ObUŽP Zvolen č. C/2008/00594 zo dňa 16.10.2008 a je tvorené parcelami KN C č. 8190/7 – 13 m² a č. 8190/8 – 295 m²
 - ochranné pásmo I. stupňa vodného zdroja pre zdroj vody Mladá Hora je určené Rozhodnutím ObUŽP Zvolen č.c/2013/00175 zo dňa 3.6.2013 a je tvorené parcelami KN C č. 3949/13 – 7 m² a č.3949/14 – 93 m².
- **prieskumné územie geotermálnej energie** ako je vyznačené vo výkrese č. 2
- **pobrežné pozemky**, ktoré môže užívať správca vodného toku pri výkone správy toku a správy vodných stavieb, v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri

vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary (**Belujský potok**) a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.

- **ochranné pásmo II. stupňa prírodných liečivých zdrojov vody Dudince** a prírodných minerálnych zdrojov v Santovke a Slatine ako je vyznačené vo výkrese č. 2.
- **ochranné pásmo elektrických vedení a zariadení** je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane:
 - pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m,
 - pre zavesené káblové vedenie 1 m,
 - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m,
 - od 110 kV do 220 kV vrátane 20 m,
 - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m,
 - nad 400 kV 35 m,
 - stožiarová transformačná stanica 22/0.4 kV – 10 m od trafostanice.
- **ochranné pásmo plynovodu** je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
 - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm,
 - 12 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 501 mm do 700 mm,
 - 50 m pre plynovod s menovitou svetlosťou nad 700 mm,
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa,
 - 8 m pre technologické objekty.
- **bezpečnostné pásmo plynovodu** je vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,
 - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm,
 - 50 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 350 mm,
 - 50 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 150 mm,
 - 100 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 300 mm,
 - 150 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 500 mm,
 - 300 m pri plynovodoch s tlakom nad 4 MPa a s menovitou svetlosťou nad 500 mm,
 - 50 m pri regulačných staniaciach, filtračných staniaciach, armatúrnych uzloch,
 - pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete.
- **ochranné pásmo vedenia elektronickej komunikačnej siete** je široké 1, 5 m od osi jeho trasy po oboch stranách a prebieha po celej dĺžke jeho trasy. Hĺbka a výška

ochranného pásma je 2 m od úrovne zeme, ak ide o podzemné vedenie a v okruhu 2 m, ak ide o nadzemné vedenie,

Rešpektovaná je trasa a ochranné pásmo optického kábla prebiehajúceho severozápadným okrajom územia.

- **ochranné pásmo letísk** – Dopravný úrad je potrebné požiadať o súhlas pri stavbách a zariadeniach:
 - vysoké 100 a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písmeno a)),
 - stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b)),
 - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods. 1 písmeno c)),
 - zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písmeno d)).
- **ochranné pásmo kultúrnej pamiatky** je desať metrov od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.
- **ochranné pásmo pohrebiska** je 50 m od hranice pozemku pohrebiska.
- **ochranné pásmo lesa** tvoria pozemky do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.
- **hygienické ochranné pásmo** od objektov živočíšnej výroby je 1 m na každú VDJ (veľkú dobytku jednotku).

C.9. PLOCHY NA VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY, NA VYKONANIA DELENIA A SCEĽOVANIA POZEMKOV, NA ASANÁCIU A NA CHRÁNENÉ ČASTI KRAJINY

Plochy pre verejnoprospešné stavby sú plochy pre

- dopravu cestnú
 - koridor pre rýchlostnú cestu R3
 - obslužné komunikácie v navrhovaných plochách pre bývanie
 - rekonštrukcie jestvujúcich komunikácií v obci
 - plochy pre navrhované verejné parkovacie miesta
 - plochy pre navrhované chodníky pre peších a cyklistov
- vodné hospodárstvo
 - vodojem 100 m³ pri existujúcom
 - vodojem 200 m³ pri rekreačnom stredisku Mladá Hora
 - čistiareň odpadových vôd
 - verejná kanalizácia vo všetkých uliciach
 - verejný vodovod pre navrhované lokality
- zásobovanie elektrickou energiou
 - preložka a zakáblovanie 22 kV vedenia v lokalite Lúžok
 - nová trafostanica pre enviropark

- zásobovanie plynom
- distribučný rozvodný systém plynu do rozvojových lokalít.

C.10. URČENIE, NA KTORÉ ČASTI OBCE JE POTREBNÉ OBSTARAŤ ÚZEMNÝ PLÁN ZÓNY

Pre podrobnejšie rozpracovanie navrhovanej koncepcie územného plánu obce je potrebné obstarat' a schváliť:

- územný plán centrálnej zóny obce
- územný plán zóny enviroparku.

Lokality sú vyznačené na výkrese č. 2

C. 11. ZOZNAM VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

I. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY VYPLÝVAJÚCE Z ÚPN VÚC BANSKOBYSTRICKÉHO KRAJA - ZMIEN A DOPLNKOV 2009

CESTNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

1. - 1.2.1.RÝCHLOSTNÁ CESTA R3 V ÚSEKU HRANICA NITRIANSKEHO KRAJA – KRUPINA – DOLNÉ BREZINY – TUNEL BABA – KRIŽOVATKA BUDČA,
2. - 1.14. CESTA I/51 V ÚSEKU HRANICA NITRIANSKEHO KRAJA – SEBECHLEBY – HONTIANSKE NEMCE, REKONŠTRUKCIA (KATEGÓRIA C 11,5/80,70), VÝHLADOVO REZERVOVAŤ PRIESTOR PRE OBCHVAT OBCÍ.

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE SEBECHLEBY

• PRE DOPRAVU

3. NOVÉ OBSLUŽNÉ KOMUNIKÁCIE VO FUNKČNEJ TRIEDE C3 V KATEGÓRII MO 6,5/30 V LOKALITÁCH LÚŽOK A PRI BYTOVKÁCH.
4. REKONŠTRUKCIE JESTVUJÚCICH KOMUNIKÁCIÍ V ZASTAVANOM ÚZEMÍ A MEDZI MIESTNYMI ČASŤAMI NA FUNKČNÚ TRIEDU C3 A KATEGÓRIU 6,5/30
5. VEREJNÉ PARKOVACIE MIESTA
6. NÁUČNÝ CHODNÍK, CHODNÍKY PRE PEŠÍCH A CYKLISTICKÉ TRASY

• PRE VODNÉ HOSPODÁRSTVO

7. VODOJEM 100 M³ PRI EXISTUJÚCOM OBECNOM VODOJEME
8. ROZVODNÉ POTRUBIE VODOVODU DO NAVRHOVANÝCH LOKALÍT PRE BÝVANIE LÚŽOK, A PRE VINOHRADNÍCKE DOMČEKY V MLADEJ HORE
9. ROZVODNÉ POTRUBIE VODOVODU PRE RYBÁRSKE CHATKY, STRÁŽNY DOMČEK VODNEJ NÁDRŽE, AREÁL BÝVALÉHO POĽNOHOSPODÁRSKEHO DRUŽSTVA A ENVIROPARK
10. REVITALIZÁCIA PRAMEŇA A VODOJEM NAD REKREAČNÝM STREDISKOM MLADÁ HORA 200 M³ + VÝTLAČNÉ A ZÁSOBNÉ POTRUBIE
11. PRAMEŇ – VRTANÁ STUDŇA A HYDROGLÓBUS MAJER + ROZVODNÉ POTRUBIE
12. PRIEMYSELNÁ ČISTIAREŇ ODPADOVÝCH VÔD Z ENVIROPARKU A Z AREÁLU BÝVALÉHO POĽNOHOSPODÁRSKEHO DRUŽSTVA + KANALIZAČNÝ ZBERAČ MEDZI PRIEMYSELNOU A OBECNOU ČISTIARŇOU ODPADOVÝCH VÔD
13. OBECNÁ ČISTIAREŇ ODPADOVÝCH VÔD

14. VEREJNÁ KANALIZÁCIA VO VŠETKÝCH ULICIACH

• PRE ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIU

15. PRELOŽKA A ZAKÁBLOVANIE 22 KV VEDENIA V LOKALITÁCH LÚŽOK, ENVIROPARK A MLADÁ HORA

16. NN KÁBLOVÉ ELEKTRICKÉ VEDENIE V LOKALITÁCH LÚŽOK, ENVIROPARK A MLADÁ HORA

17. NOVÁ TRAFOSTANICA A VZDUŠNÁ VN PRÍPOJKA PRE ENVIROPARK

• PRE ZÁSOBOVANIE PLYNOM

18. DISTRIBUČNÝ ROZVODNÝ SYSTÉM PLYNU DO NAVRHOVANÝCH LOKALÍT LÚŽOK A ENVIROPARK

• PRE ELEKTRONICKÉ KOMUNIKÁCIE

19. TELEKOMUNIKAČNÉ ROZVODY DO NAVRHOVANÝCH LOKALÍT LÚŽOK A ENVIROPARK

C.12. SCHÉMA ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ RIEŠENIA A VEREJNOPROSPEŠNÝCH STAVIEB

- záväzné sú limity a regulatívy vymenované v kapitolách C.1. až C.11. textovej časti
- pre priestorové a funkčné využívanie územia sú dokumentované vo výkrese č. 2
- pre verejné dopravné a technické vybavenie územia sú dokumentované vo výkrese č. 3
- pre ochranu prírody a krajiny sú dokumentované vo výkrese č. 4
- verejnoprospešné stavby sú vyznačené vo výkrese č. 3.

D. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

ZÁSADY PAMIATKOVEJ STAROSTLIVOSTI V PAMIATKOVEJ REZERVÁCI LUDOVEJ ARCHITEKTÚRY STARÁ HORA

C. Hlavné zásady urbanisticko-architektonického riešenia pamiatkového územia

Hlavnými zásadami urbanisticko-architektonického riešenia pamiatkového územia, je maximálna miera zachovania pôvodnej historickej štruktúry, regenerácia a vhodné využitie územia s rešpektovaním zachovaných kultúrnych, historických a architektonických hodnôt priestorov, stavebného vývoja a miery zachovania pamiatkového fondu určujú zásadný prístup k regenerácii, obnove, novej zástavbe a prezentácii pamiatkového územia.

Územie pamiatkovej rezervácie môžeme rozdeliť na tieto základné typy zachovania historickej štruktúry, ktoré podmieňujú diferencovaný prístup k regenerácii:

a. pri nenarušenom ucelenom rade zástavby vinohradníckych domov ale aj samostatne stojacich domov je hlavnou požiadavkou maximálna miera zachovania ich pôvodnej historickej štruktúry, objemu a tvaru

b. Pri čiastočne narušenom rade, súbore stavieb vinohradníckych domov a samostatne stojacich domov je potrebné regenerovať objekty s určitým podielom prestavaných domov a vrátiť im pôvodný vzhľad hmotovej a výrazovej skladbe

c. Pri narušenej zástavbe pôvodných vinohradníckych domov, výstavbu nových objektov je potrebné usmerniť výstavbu formou dotvárajúcej regenerácie. Ide o územie na severovýchodnej a juhozápadnej strane pamiatkovej rezervácie

d. Špecifikom pamiatkovej rezervácie je nová výstavba vinohradníckych domov. Je poznačená rešpektovaním v tej dobe platného stavebného zákona 50/1976 Zb., ktorý určoval výstavbu vinohradníckeho domu o ploche 36 m². Objekty majú jednotnú veľkosť pôdorysu 6 x 6 metrov a sú výškovo predimenzované. Nové stavby vinohradníckych domov je možné stavať len nad existujúcimi vyhlbenými pivnicami.

Pamiatková rezervácia si zachovala do súčasnosti nenarušenú historickú zástavbu vo svojej centrálnej polohe a v jej blízkom okolí, ktorá sa prejavuje takmer v celom rozsahu v historickom priestorovom riešení, štruktúre zástavby osady a jeho vyvrcholení v dominantnej polohe kaplnky na území návsi. Z uvedeného dôvodu z hľadiska regenerácie osady je nutné pristupovať k pamiatkovej obnove objektov a priestorov formou sanačnej regenerácie so zachovaním respektíve prinavrátením - rehabilitovaním pamiatkových hodnôt zistených exaktným výskumom. Preto pri všetkých stavebných činnostiach ostáva zásadná požiadavka zachovania pôvodnej historickej zástavby nad pivnicami.

Pri sanačnej regenerácii predovšetkým pôjde o:

* primerané funkčné využitie územia rešpektujúce hodnoty územia a pamiatok nachádzajúcich sa na tomto území

* zachovanie, údržbu a regeneráciu historickej ucelenej zástavby vo vzťahu k pamiatkam a hodnotám územia

* zachovanie hodnotnej objektovej skladby

* zachovanie výškového a hmotovo-priestorového usporiadania objektov

* zachovanie prvkov prístupových ciest a peších chodníkov

* zachovanie charakteristických pohľadov a priehľadov do okolitého krajinného prostredia a interiéru osady na dominantnú stavbu kaplnky

* zachovanie siluety a panorámy pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry s dominantnou vežou kaplnky

* pri odkrytí archeologických nálezísk primeranú prezentáciu archeologických nálezov a ich začlenenie do organizmu osady a príahľého územia

* zachovanie, ochranu a regeneráciu historickej zelene a ďalších kultúrnych hodnôt a prírodných hodnôt územia.

C.1. Zásady zachovania, ochrany, rehabilitácie, regenerácie, obnovy a prezentácie jednotlivých typov štruktúr a prvkov

C.1.1. Zachovanie a ochrana historickej pôdorysnej schémy

Zachovanie historickej sústredenej schémy hĺbených pivníc s nadzemnou skladbou vinohradníckych domov, návsi a peších priestorov patrí medzi základné požiadavky pamiatkovej ochrany historického prostredia. V záujme ochrany sústredenej štruktúry hodnôt osady je potrebné pri novo navrhovaných úpravách, obnove a regenerácii dosiahnuť vzájomnú integritu a harmóniu. prioritne je potrebné zachovať pôvodný systém zástavby vinohradníckych domov. Z tohto dôvodu pri akýchkoľvek zámeroch obnovy je nutné vychádzať z princípov sanačnej regenerácie a rekonštrukcie. V záujme ochrany hodnôt osady je potrebné zachovať ich autenticitu, integritu a harmóniu bez nových rušivých zásahov. Zachovanie, ochrana a regenerácia zelene interiérových priestorov a sadu, odstraňovanie druhovo nevhodnej zelene.

C.1.2. Zachovanie, ochrana historickej parcelácie

Základnou podmienkou pri ochrane pamiatkového územia a pôvodnej historickej štruktúry zástavby vinohradníckych domov je dodržanie zachovania štruktúry bez založenej parcelácie. Hĺbenie pivníc s nadzemnou stavbou vychádzalo z konfigurácie terénu územia. Toto hĺbenie pivníc je viditeľné do dnes a nová zástavba domov bola realizovaná v severozápadnej časti chráneného územia nad existujúcimi pivnicami a v severovýchodnej časti došlo aj k novému hĺbeniu pivníc a výstavby objektov. Historická štruktúra pivníc s vinohradníckymi domami **patrí k základným požiadavkám ochrany pamiatkového územia.** Túto je potrebné zachovať i v prípade nových realizácií nad existujúcimi vyhlbenými pivnicami, predovšetkým v pozícii k historickým objektom, je žiadúce zachovať proporcionalitu novej výstavby pre harmonické dotvorenie celku. Koncom 20. storočia bola vytvorená nová štruktúra zástavby. Táto porušila historicky jestvujúce sústredené hĺbenie pivníc s domami a vytvorila svoj vlastný systém. Táto zástavba je stabilizovaná a nemala by byť dopĺňovaná násilným zahusťovaním územia. Zachovaním historickej štruktúry je zaručené zároveň i dodržanie merítka z hľadiska hmotovo-priestorového riešenia v záujme harmonickej integrácie novej zástavby do historického prostredia.

C.1.3. Zachovanie a ochrana historických dominánt a kompozície výškového zónovania osady

Pri úpravách územia PR zachovať a rešpektovať výškovú dominantu kaplnky s vežou na návsi vo väzbe na okolitú ucelenú zástavbu radov vinohradníckych domov v radoch a samostatne stojacich. Popri tomto súbore vinohradníckych domov je to i hmota ucelenej zástavby radu domov na západnej strane osady a na juhovýchodnej strane. Hĺbenie pivníc s nadzemnou stavbou sa v histórii odvíjalo od prístupových komunikácií a terénnych daností územia. Tento princíp bol v priebehu 20. storočia narušený novodobou výstavbou v severovýchodnej časti územia i keď je tu snaha napodobniť zachovanú typickú zástavbu vinohradníckych domov a to v radoch. K narušeniu historického princípu došlo k nedávnej minulosti výstavbou družstevnej pivnice, ktorá svojim objemom, hmotou, použitým tvaroslovím a zastrešením je neprimerane mohutným objektom pri vstupe do pamiatkovej rezervácie.

V záujme zachovania historickej gradácie a štruktúry osady je potrebné na plochách s vyhlbenými pivnicami určených pre dotvorenie pamiatkovej rezervácie územia rešpektovať výškovú reguláciu (jedno nadzemné podlažie), objemom a hmotou, s klasickým zastrešením krovom tak, aby zástavba rešpektovala jestvujúcu zástavbu vinohradníckych domova vhodne využila morfológiu terénu.

C.1.4. Princípy ochrany siluety, panorámy územia v kontexte s krajinou

Dominantnosť historickej siluety pamiatkovej rezervácie Sebechleby - Stará Hora nie je potlačená novo postavenými objektmi v rámci novej výstavby v tesnej blízkosti pamiatkovej rezervácie. Napriek tomu nová výstavba len v malej miere nerešpektovala kultúrno-historické hodnoty a krajinoobraz historickej osady, je jej spolupôsobenie s prírodným prostredím jedinečné, predovšetkým z nadväznosti okolitého lesného porastu. Morfológia terénu v rámci polohy v prírodnom prostredí umožnila zachovanie charakteru a identity osady. Pôsobivý obraz bol zachovaný i z mnohých pozícií v rámci interiéru osady na okolitú panorámu krajinného prírodného prostredia, ktoré lokalitu vo všetkých smeroch obklopuje. Najvýznamnejšie pohľadové kužely s nárokom na zachovanie ich nenarušeného stavu sú vyznačené v rámci grafickej dokumentácie (ktorá sa nachádza v Krajskom pamiatkovom úrade v Banskej Bystrici a má ju k dispozícii aj obec Sebechleby). Do týchto významných pohľadových kuželov zásadne nesitovať veľkoobjemové stavby, výškové objekty, ako i líniové stavby a diaľkové vedenia.

Významné diaľkové pohľady na územie pamiatkovej rezervácie:

I. diaľkový pohľad na zástavbu vinohradníckych domov zo severného svahu situovanom nad pamiatkovou rezerváciou

II. diaľkový pohľad na celú pamiatkovú rezerváciu zo severovýchodného smeru - viditeľné delenie sústredených zástavieb vinohradníckych domov na západnú a východnú časť, ktoré delí ovocný sad

III. diaľkový pohľad z východného smeru na organicky zoskupenú zástavbu objektov v juhovýchodnej časti pamiatkovej rezervácie

IV. diaľkový pohľad z juhozápadného smeru na časť organicky usporiadanej zástavby vinohradníckych domov.

Významné pohľady v rámci interiéru pamiatkovej rezervácie:

Všetky interiérové pohľady, ktoré sú robené na rôznych miestach v pamiatkovom území (14 stanovíšť v severozápadnej časti a 4 v juhovýchodnej časti pamiatkového územia), zachytávajú najhodnotnejšie ucelené radové zástavby vinohradníckych domov, ako aj samostatne stojace organicky zoskupené objekty. Pohľady dokumentujú aj dvojpodlažné vinohradnícke domy s využitím terénnych zlomov pamiatkového územia na severozápadnej strane, ako aj na juhovýchodnej strane vo väzbe na ovocný sad. Najvýznamnejší pohľad je z priestoru návšia na okolitú zástavbu vinohradníckych domov, ktoré sa zoskupujú v radovej zástavbe po jeho juhozápadnej strane a organicky sa zoskupujú samostatne stojace domy jeho juhovýchodnej strane. Po celom obvode návšia sú situované chodníky, ktoré sprístupňujú celé územie pamiatkovej rezervácie.

C.1.5. Požiadavky na zachovanie charakteru stavebných hmôt v exponovaných polohách a ochrana strešnej roviny ako piatej fasády

Požiadavka na zachovanie charakteru stavebných hmôt v exponovaných polohách je v pamiatkovej rezervácii zaistená vlastnou ochranou jednotlivých objektov, ktoré sú takmer v plnom rozsahu chránené formou zápisu v ústrednom zozname (viď výkres pamiatkových hodnôt ktorý sa nachádza v Krajskom pamiatkovom úrade v Banskej Bystrici a má ho k dispozícii aj obec Sebechleby). Prvoradou úlohou pamiatkovej ochrany je nepripustiť zmeny charakteru stavebných hmôt na úkor strát ich architektonických a umelecko-historických hodnôt, straty ich integrity a autenticity. V územiach s novšou zástavbou ide o zachovanie vyrovnanej výšky zástavby v jednotlivých radoch zástavby. Nadstavby a prístavby sú prípustné v prípade preukázania ich opodstatnenosti iba na základe urbanisticko-architektonických rozborov celých radov zástavby vinohradníckych domov s cieľom zachovať funkčné a estetické hodnoty štruktúry. **Výstavba nových veľkoobjemových a výškových stavieb v rezervácii je neprípustná.** Pamiatková rezervácia Sebechleby - Stará Hora patrí medzi tie pamiatkovo chránené územia, ktoré sú v diaľkových pohľadoch z okolitého terénneho prevýšenia dobre vnímateľné i z hľadiska strešnej krajiny tzv. piatej fasády. Zachovanie charakteristickej strešnej krajiny je mimoriadne dôležité i pri vnímaní hmotovo-priestorového obrazu v rámci interiéru osady vinohradníckych domov, kde tradičné zastrešenie tvorí prirodzenú súčasť historických objektov. K obrazu autenticity a identity

patria i historické detaily, ako sú komíny, vikiere, krytina a jej farebnosť, ktorých zachovanie je nutné chápať ako súčasť pamiatkovej ochrany. Súčasný stav zastrešenia historickej štruktúry je výslednicou premien a finančných možností vlastníkov. Pôvodné prekrytie vysokých krovov s typickou slamenou a šindľovou krytinou bolo už v histórii nahradené strechami nižšieho sklonu a ukončené pálenou krytinou (žltobielej farby), respektíve u striech s nižším sklonom azbestocementovými šablónami a plechovou krytinou. Takáto strešná krajina spolu najmä a 20. storočí predstavuje zásadnú zmenu vo vnútornom i vonkajšom obraze osady a premeny i jeho farebného pôsobenia. Tmavý šindel nahradila žltobiela a tehlovočervená pálená keramická škridla a nátery plechových krytín červenej farby. U novej výstavby v priebehu 20. storočia sa pokračovalo s tradičným zastrešením dreveným krovom. Výrazný zlom predstavuje vstup moderny do historického prostredia v 70. rokoch 20. storočia, ktoré v ojedinelých prípadoch majú ploché strechy (družstevná pivnica). Posledné desaťročie prinieslo do obrazu strešnej krajiny výrazne zmeny vyplývajúce zo snahy maximálneho využitia objektov a to i priamo pamiatkovo chráneného fondu. Zobytnenie bývalých podkrovných priestorov si vyžiadali otvorenie striech, ktoré boli riešené najmä strešnými vikiermi. Tieto vo väčšine prípadov sú proporčné, zohľadňujúce tektoniku výstavby fasád, nenarušujúce priestorová pôsobenie striech svojou hmotnosťou, neprirodzeným, hustým obsadením striech týmito prvkami. Doterajšie realizácie sú príkladom pre ďalšie stavebné úpravy a rozhodovanie o možnosti využitia podkrovia, aby nedochádzalo k možným škodám nielen v rámci vnútorného usporiadania objektov, zmeny dispozície, ale i neúmerného zaťaženia strešnej krajiny a celkovej zmeny narušujúcej identitu prostredia. Vikiere svojim tvaroslovím a použitím materiálu dreva, vychádzajú zo zachovaných senníkových vikierov na vinohradníckych domoch. Vikiere majú drevený štít zakryté sú sedlovou strieškou, použitá je keramická pálená krytina tehlovočervenej farby. Zámery využitia podkrovia kultúrnych pamiatok, v budúcnosti musia byť mimoriadne zodpovedne posudzované v záujme ochrany autenticity pamiatky, ale i záujme zachovania identity celku a spolupôsobenia v interiéri osady, ale i v diaľkových pohľadoch. Dotvárajúcim architektonickým prvkom strešnej roviny sú komínové telesá, ktoré sú vo veľkom množstve zachované. Sú murované z pálenej tehly špárovaním, alebo sú omietnuté hladkou omietkou omazanou bielym vápnom. Hlava komína je zakrytá strieškou z tehly alebo plechom no sú komínové hlavy aj bez zakrytia. Komínové telesá je potrebné zachovať nakoľko sú jedinečné a to z toho dôvodu, že vo vinohradníckych domoch sú pece, v ktorých sa kúri tuhým palivom, drevom.

C.1.6. Ochrana charakteru tradičnej skladby zástavby

Pre neporušenú historickú štruktúru zástavby vinohradníckych domov na chránenom území je charakteristická zástavba objektov v radoch, v ktorých majú objekty spoločný jeden nosný kamenný múr (objekty s dvoma nadzemnými podlažiami), no aj radoch samostatne stojacich vinohradníckych domov nad sebou využitím konfigurácie terénu (dve nadzemné podlažia). Objekty sú sprístupnené historicky vzniknutými cestami a pešími chodníkmi.

C.1.7. Ochrana typických prvkov prostredia

Ochrana typických prvkov prostredia a výtvarných prejavov je vo väčšine spojená s priamou ochranou pamiatkových hodnôt jednotlivých architektur zapísaných v ÚZPF, ktorých sú súčasťou. K typickým dotvárajúcim prvkom domov boli ich vysunuté strechy, s otvorením do hĺbky parcely. Táto zásada by nemala byť v budúcnosti rušená dnešnými požiadavkami na výstavbu a stavebné úpravy. Popri nich sú to i zachované samostatne stojace maštale pre domáci dobytok, včelín. V pamiatkovej rezervácii sa nachádzajú výtvarné prvky typické pre architektúru vinohradníckych domov.

C.1.8. Zásady nasvetlenia - iluminácie historických priestorov a budov, slávnostné a príležitostné osvetlenie, nutné komunikačné osvetlenie (určenie typov a materiálu)

Význam pamiatkovej rezervácie a jej miesto v krajinoobrazu i vo večerných a nočných hodinách nevyžaduje prípravu a spracovanie svetelno-technického projektu, ktorý by riešil koncepciu osvetlenia osady.

C.1.9. Zásady diferencovaného prístupu pre ochrane, obnovu a údržbe objektov na pamiatkovom území

Prístup k ochrane, obnovu a údržbe objektov v pamiatkovom prostredí legislatívne stanovuje zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu a Vyhláška Ministerstva kultúry SR z 12. novembra 2002, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane pamiatkového fondu.

Podľa § 27 zákona: Základná ochrana kultúrnej pamiatky je súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.

Podľa § 32 zákona: Obnova kultúrnej pamiatky je súbor špecializovaných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia a rekonštrukcia kultúrnej pamiatky alebo jej časti.

Podľa § 29 zákona: Základná ochrana pamiatkového územia je súhrn činností a opatrení, ktorými orgány štátnej správy a orgány územnej samosprávy v spolupráci s vlastníkami nehnuteľností zabezpečujú zachovanie pamiatkových hodnôt v území, ich dobrý technický, prevádzkový a estetický stav, ako aj vhodný spôsob využitia jednotlivých stavieb, skupín stavieb, areálov alebo urbanistických súborov a vhodné technické vybavenie pamiatkového územia.

Pamiatková rezervácia Sebechleby - Stará Hora je územie s uceleným historickým usporiadaním s veľkou koncentráciou nehnuteľných kultúrnych pamiatok - NKP, popri týchto sa v území nachádzajú i ďalšie hodnotné objekty, ktoré v rámci historicko-urbanistického prieskumu boli vytipované na zápis, ako i objekty s menším podielom kultúrno-historických hodnôt, ktoré prostredie dotvárajú.

Na základe hodnotových kritérií sa pristupuje diferencovane k jednotlivým kategóriám architektúry v prípade zámeru ich obnovy.

Pred začiatkom každej obnovy v pamiatkovom území je vlastník kultúrnej pamiatky povinný Krajskému pamiatkovému úradu predložiť žiadosť o rozhodnutie k zámeru obnovy. Rozhodnutie si je povinný vyžiadať aj vlastník nehnuteľnosti, ktorá nie je kultúrnou pamiatkou, ale sa nachádza v pamiatkovej rezervácii. V rozhodnutí Krajský pamiatkový úrad určí podmienky vykonania úprav nehnuteľnosti alebo stavby a to najmä zásady objemového členenia, výškového usporiadania a architektonického riešenia exteriéru nehnuteľnosti.